

Svein S. Karlsen

Karlsen-slekta

Bind 1, tredje versjon

© 2024 Svein S. Karlsen

Forlag: BoD – Books on Demand, Oslo, Norge

Trykk: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Tyskland

ISBN: (privat)

Forord

Denne boken er under arbeid og vil nok alltid forbli under arbeid. Jeg startet på denne historien for snart 25 år siden. På den tiden hadde Digitalarkivet bare så vidt sett dagens lys, og jeg tilbrakte mange timer og dager i kjelleren til Statsarkivet ved Sognsvann i Oslo og skrollet meg gjennom mikrofilmede kirkebøker. I dag er det veldig mye som er digitalisert, både av kirkebøker, skifteprotokoller og andre kilder. Selv gamle aviser er tilgjengelige nå på Nasjonalbiblioteket sine websider. Det har gjort det mye enklere å finne fram i slektshistorien nå. Flere gåter har blitt knekt de siste par årene.

Denne boken inneholder en oversikt over familiens historie fra sent på 1700-tallet til i dag og representerer dermed et sammendrag av 200 år mellom to permer.

Jeg har valgt å starte familiehistorien på min besteforeldregenerasjon og gå bakover i tid derfra. Min farfar, Otto Karlsen, blir dermed 'første generasjon' mens hans foreldre blir 'andre generasjon.' I tillegg har jeg valgt å begrense boken til kun å omfatte Karlsen-slekta, dvs Ottos forfedre. Hernes-slekta er planlagt tema for neste bok.

Tillegg, endringer og rettelser kan sendes på email til svein@sveinkarlsen.com eller på vanlig post til:

Svein Karlsen
Villaveien 6
1820 Spydeberg

Takk for hjelpen.

Svein Sørsæther Karlsen
Spydeberg, 22. september 2023

Karlsen-slekta

Innholdsfortegnelse

Forord	7
Første generasjon – fra Ila til Høyskolebakken	12
Andre generasjon – Frøyværing møter bypike	20
Tredje generasjon	26
Frøyaslekt – Karl Antonsens aner	35
Mer Frøyaslekt – Anna Olsdatters aner	43
Gerhard Wilhelm Knudsen den eldre	62
Familie i Mjøstraktene – Lisa Carlsdatters aner	72
Gerhard Knudsens aner	84
Høkeren på Tiller - Ane Tillers aner	102
Etterord	121
Kilder i slektsforskningen	122
Referanser	123

Karlsen-slekta

Første generasjon – fra Ila til Høyskolebakken

Gerd og Otto

1. **Otto Karlsen**¹ ble født 8 august 1926 på EC Dahls stiftelse i Trondheim [1] og døde 27. oktober 2009 [2]. Foreldrene hans var 2. **Alfred Olaf Karlsen** og 3. **Magnhild Georga Knudsen**. Familien bodde i Koefodgeilan 6 på Ila i Trondheim da han ble født. Her på Ila vokste han opp.

7. mai 1949 giftet han seg med **Gerd Eline Hernes** i Bakke kirke i Trondheim [1]. Gerd ble født 10 februar 1929 i Trondheim [1] og døde 23 juli 2005. Hun var datter av Einar Adolf Hernes og Aslaug Elise Dahl.

Otto jobbet på NOBØ fabrikker i Trondheim mesteparten av livet. Der laget han møbler og sto ved kappsaga store deler av dagen. Det var andre tilstander før i tida – arbeidsmiljøloven sto ikke like sterkt som i dag og hele tre ganger kom Otto med en finger mindre enn han gikk på jobben med samme morgen.

Han var fortsatt tenåring under andre verdenskrig og vi vet ikke noe om hvordan krigen artet seg for ungflokken på Ila. Men etter krigen bidro han i *Tysklandsbrigaden*. På 90- og tidlig på 2000-tallet fikk han flere hjernedrypp. De siste par årene bodde han på Ilevollen Sykehjem nede på Ila, ikke langt fra der han vokste opp, og sovnet inn der i oktober 2009.

Gerd jobbet på Rikshospitalet i mange år før hun pensjonerte seg. I yngre dager danset hun visstnok ballett og deltok bl.a. i en oppsetning av Svanesjøen.

På 1990-tallet fikk hun slag hele tre ganger. Etter de første to sloss hun tilbake mot den delvise lammelsen hun fikk og gjenvant både førlighet og taleevne, men etter det tredje slaget måtte hun gi opp. De siste årene hadde hun vanskelig for å snakke og kunne bare bevege seg over korte avstander uten hjelp. Hun døde av 23. juli 2005, 76 år gammel, som følge av hjertesvikt dagen før.

Gerd og Otto overtok etter hvert leiligheten i Schøyens Gate 6, like nedenfor Norges tekniske høgskole (i dag er skolen en del av Universitetet i Trondheim, UNIT), ved siden av døvekirken. Det var Aslaug, Gerds mor, som først leide denne leiligheten i 1941 sammen med sin mann Einar. Før det bodde de på Bakklandet. I sin tid bodde det til sammen tretten mennesker til sammen her: Gerd og Otto med fire barn, Brit (Gerds søster) og Knut med tre barn, Aslaug og Thor (Gerds bror). Leiligheten var stor

Den stiplede linjen i venstre kant av bildet er Koefodgeilan. Koefodgeilan 6 lå på venstre side (vestsiden) av veien lå ved den hvite ringen i flyfotoet over. Foto: Fjellanger Widerøe 1951.

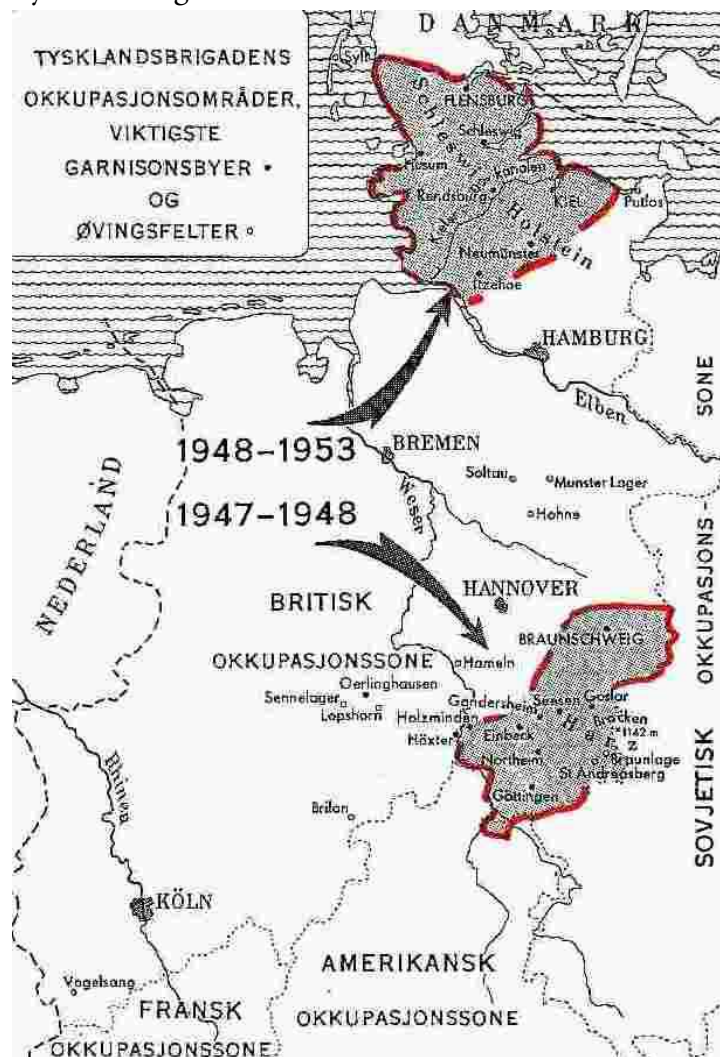

Bryllupsbilde av Gerd og Otto, 1949. Guttene foran brudeparet er nevøene Sigfried, Roar og Tore Morten.

etter datidens mål, men ga ikke mye plass: to store familier måtte dele to stuer, to soverom, ett bad og ett kjøkken. Den ene stuen ble brukt som soverom.

I 1990-årene ble leiegården totalrenovert og Gerd og Otto flyttet ned en etasje. Etter flyttingen ble det færre trapper å gå opp og ned, noe som hjalp da førligheten ble nedsatt.

Tysklandsbrigaden

I den første tiden var brigaden forlagt i Hartz-området, men ble i september/november 1948 flyttet til Schleswig-Holstein.

Allerede under krigen ble den norske London-regjeringen forespurt av britiske myndigheter om Norge ville delta i okkupasjonen av Tyskland etter krigen. Norge tilbød seg etter hvert å delta med en styrke på litt over 4.000 mann. Det norske bidraget ble kalt Tysklandsbrigaden. Tysklandsbrigaden var utplassert i den britiske okkupasjonssonen i Tyskland og var underlagt britene.

I 1946 ble vernepliktsalderen satt ned til 20 år og en ekstra årsklasse ble tilgjengelig både til oppbyggingen av et nytt forsvar for Norge og til Tysklandsbrigaden. Den norske ungdommen hadde bare 6, senere 4, måneders rekruttskole bak seg mens britene deltok med krigserfarne yrkessoldater og utskrevne mannskaper med 18 måneders tjenestetid.

Høsten 1946 ble de første vernepliktige innkalt til Tysklandsbrigaden. I årene 1947 – 1953 tjenestegjorde ca. 50.000 unge nordmenn i Tyskland.

Etter avtale med NATO ble den siste Tysklandsbrigade - Brigade 522 - trukket hjem våren 1953. Fra da av ble Norges forsvar prioritert til Nord-Norge. Etter en avsluttende parade på flyplassen Schleswig Land 11. april 1953, holdt kronprins Olav en tale hvor han blant annet takket befall og mannskaper - både de som var til stede og tidligere brigadepersonell - for vel utført arbeid.

Etterslekt

Gerd og Otto fikk fire barn.

Geir Otto Karlsen

Geir Otto Karlsen ble født 9. september 1949 i Trondheim. Han giftet seg med **Ada Britt Sørsæther** i Trondheim i 1968. Ada ble født 19. september 1947 på Hitra. De ble skilt **ca 1995**. Ada og Geir fikk tre barn sammen:

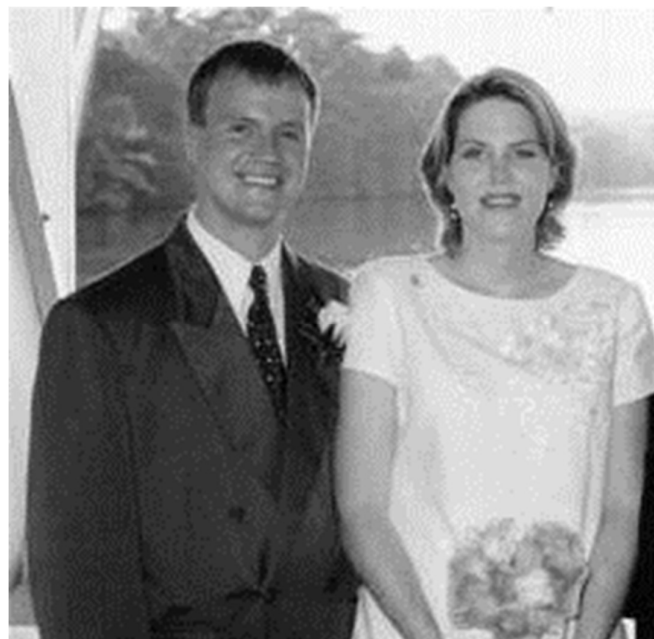

Ada Sørsæther og Geir Karlsen på bryllupsdagen i 1968.

- **Svein Sørsæther Karlsen**, født 15. juni 1968, giftet seg 19. september 1998 i Austin, Texas, med **Trudy Annette Tims**, født 7. oktober 1972. De ble skilt 17.4.2009. Trudy er bosatt i Boise, Idaho i USA. Sammen fikk de barna:

- **Per Austin Karlsen**, f 15. juli 2000
- **Cecelia Annette Karlsen**, f 6. november 2001

Svein er bosatt i Spydeberg i dag (2024) sammen med **Tine Lund Halvorsen**.

Svein Karlsen og Trudy Tims på bryllupsdagen 19. september 1998.

Bjørn Karlsen og Linda Johansen på bryllupsdagen 23. mai 1998.

Rune Karlsen og Carolyn Baptiste på bryllupsdagen 15. juli 2011.

- **Bjørn Karlsen**, født 21. januar 1970. Han giftet seg 23. mai 1998 med **Linda Kjellin Johansen**, f. 26. februar 1973. De bodde på Mysen. Bjørn var statsautorisert revisor og var lenge partner i et revisjonsbyrå i Askim før han startet som kommunerevisor i Rakkestad. Han døde 11. august 2018 av en svulst i hodet som ikke kunne opereres bort. Bjørn og Linda fikk ikke barn.

- **Rune Karlsen**, født 15. juni 1972. Han giftet seg 11. oktober 2003 med **Lisa del Ciello** og de ble skilt i 2007. Rune giftet seg igjen med **Carolyn Natasha Baptiste** i Trøgstad 15.7.2011. Rune tok pikenavnet til Carolyn som mellomnavn etter bryllupet. De er bosatt i Askim og har følgende barn:
 - **Mads Lucas Karlsen**,
f. 3. mai 2013
 - **Michelle Marie Karlsen**,
f. 3. mai 2013

Geir giftet seg på nytt med **Heidi Bjørnstad** (f. Torvaldsen) 9. juni 2000. Heidi ble født 3. januar 1965. Sammen fikk de ett barn:

- **Bettina Eline Karlsen**, født 14. mars 2000 i Sarpsborg.

Geir og Heidi gikk fra hverandre i 2005. Heidi døde av magekreft i 2015. Geir bor nå på Borgenhaugen utenfor Sarpsborg (2024).

Ada bodde lenge på Ørje, men flyttet til Askim etter hvert og bor der fremdeles (2024).

Geir Karlsen og Heidi Bjørnstad sammen med datteren Bettina. Bildet er tatt på dåpsdagen 12. juni 2000.

Terje Karlsen

Terje Karlsen og Anne Grethe Bjordal

Terje ble født 10. februar 1952 i Trondheim. Han gikk tidlig inn i militæret og ble utdannet som radiooperatør og russisk tolk. Han døde 18. februar 1977 [3] i en trafikkulykke under opplæring i USA [4]. Terje giftet seg i Trondheim i 1974 med **Anne Grethe Bjordal**, født 9. september 1952. Sammen hadde de ett barn

- **Pia Christin Bjordal** ble født 1. mars 1972 i Trondheim. Hun er gift med Johnny Asbjørn Frostad Nordseth i mai 1999. Sammen har de ett barn, Levi, født mai 2000.

Terje Karlsen ble bisatt tirsdag fra Tilfredshet kapell. Et rikt blomstervell pyntet kapellet og båren var pyntet med vakre nelliker, iris og liljer som en siste hilsen fra Anne-Grete og Pia. De seks som sto æresvakt ved båren, var fra besetning 4 på Andøya flystasjon. Signerte blomster og kranser var å se fra mor og far, søsken, svigerinner, svogre, tanter, onkler, kusiner, fettere, svigerforeldre, svigerinner, svogre, øvrige familie, John Erik Forbord m/fam., barndomsvennen Steinar, familiene Wenes, Generalinspektøren for Luftforsvaret, Luftforsvarets offiserforening, Andøya Svømme- og Livredningsklubb.

Høytideligheten i kapellet ble innledet med Petter Dass' mektige salme «Herre Gud, ditt dyre navn og ære». Garnisonsprst, oberst Selvaag, forrettet og bragte takk fra hustru, datter, foreldre, søsken og fra arbeidskamerater på Andøya flystasjon. Andakten knyttet prestene til Matt. 28, 20 og lyste til slutt fred over Terje Karlsens minne. Forsamlingen sang «Så ta da mine hender» og avsluttet med «Alltid freidig når du går». Som postludium spilte organist Risan «Sørgemarsj» av Chopin.

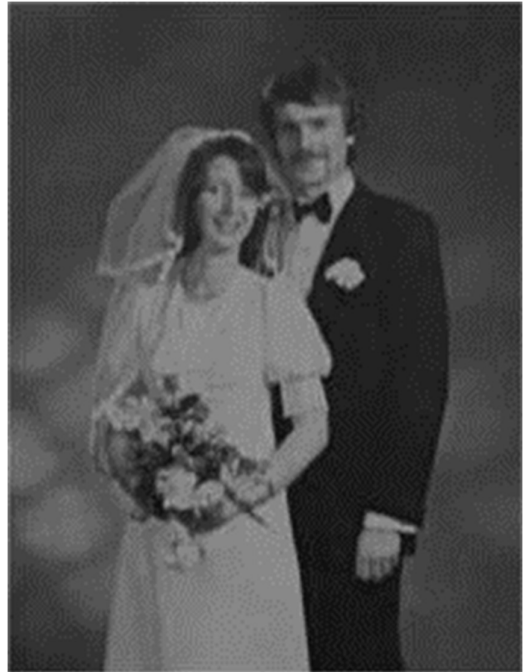
Terje Karlsen bisettelse. Adresseavisen 3. februar 1977 [360]

Wenche Margareth Karlsen

Wenche ble født 10. august 1953 i Trondheim. Hun giftet seg ca 1977 med **Einar Langø**, født 23. mars 1953. De skilte seg ca. 1995. De fikk to barn sammen:

- **Jannicke Langø**, født 22. juni 1977 i Trondheim. Hun giftet seg med **Roy Egil Ness**.
- **Kjetil Langø**, født 5. juni 1981 i Trondheim. Han giftet seg med **Ina Svarstad**.

Wenche er nå gift med **Anders Wold**. De bor i Halden.

Wenche Karlsen og Einar Langø.

Elisabeth Karlsen

Elisabeth ble født 6. mars 1958 i Trondheim. Hun giftet seg ca 1977 med **Reidar Kvam**. De er bosatt i Trondheim og har følgende barn:

- **Hege Kvam**, født 12. oktober 1977. Hun giftet seg med **Bernt Bøkseth** 28. juni 2013.
- **Hilde Kvam**, født 1. juli 1980. Hun ble gift med **Kristian Lønnum** 22. november 2014.

Elisabeth Karlsen og Reidar Kvam

Andre generasjon – Frøyværing møter bypike

Alfred og Magnhild

Alfred Karlsen og Magnhild Knudsen

2. **Alfred Olaf Karlsen** [5] var født 18 juni 1890 på gården Hellesvik på Frøya, og ble døpt 26. oktober [6]. Han døde 23 april 1937 i Trondheim, Norge. Alfred var sønn av 4. **Karl Antonsen Hellesvik** og 5. **Anna Henriette Olsdatter**. Han giftet seg med 3. **Magnhild Georga Knudsen** i 1916 [7].

I 1891 leier den lille familien rom i Brevik på Uttian [8]. Ved folketellingen i 1900 bor familien i Tienmannsvik ved Sistranda [9].

Livet på Frøya var hardt i de tider. Landet var vanskelig å drive, og stadig flere folk kom flyttende fra Inn-Trøndelag og områdene omkring Frosta og Leksvika. De fleste på Frøya var både bønder og fiskere – landet ble dyrket og høstet fra vår til høst, og fisket foregikk på vinterstid. Mange fiskere gikk med på sjøen rundt den værharde øya.

Alfred bor fortsatt på gården Tinmandsvik på Frøya under folketellingen i 1910 [10]. Han bor sammen med foreldrene Karl og Anna Henriette, og søsknene Marine Berntine (f. 2.8.1895), Gusta Jensine (f. 12.9.1898), Halfdan Kornelius (f. 17.9.1905) og Alvilde Konstanse (f. 25.5.1909).

Alfred flyttet til Trondheim før 1916 da han giftet seg med Magnhild, sannsynligvis for å finne fast arbeid. Han jobbet som 'byarbeider' i mange år. Familien bodde på Ila i Trondheim, i et lite hus i Koefoedgeilan 6. Her vokste Magnhild opp. Huset er nå revet og det står en blokk der i dag. I folketellingen i 1900 står huset oppført med ett uthus som inneholder vedbod og privet (utedo).

3. **Magnhild Georga Knudsen** var født 18 oktober 1887 i Trondheim [11]. Hun døde 17 desember 1960 i samme by. Hun var datter av 6. **Gerhard Wilhelm Knudsen** og 7. **Lisa Carlsdatter**. Hun ble døpt 4 desember 1887 i Ila Kirke og døde 17. desember 1960. Magnhild ligger gravlagt på Tilfredshet kirkegård [12].

Alfred og Magnhild hadde disse barna:

- Lisa Karlsen, født 5 juni 1916 i Trondheim. Hun giftet seg med Reidar Berg født 24 mai 1912 i Trondheim. Reidar døde 23 mai 1972 i Trondheim [13].
- Ragnhild Adeleid Karlsen, født 30 juni 1917 i Trondheim. Ragnhild døde 8 mai 1971. Hun var gift med Ottar Wenes; født 8 april 1918 i Trondheim. Ottar arbeidet på Felleskjøpet. [13]
- Gerd Karla Karlsen, født 13 januar 1919 [13].
- Karl Gerhart Karlsen, født 26 juni 1921 i Trondheim, var gift med Aud Åse Karlsen; født 13 Dec 1926 i Trondheim. Karl jobbet i Vegvesenet og Åse var stenograf [13].
- Arne Karlsen, født 4 januar 1923; døde 5 juni 1974 på Trondheim, Norge. Arne dro til sjøs og jobbet som kokk [13].

- Alfhild Margrethe Karlsen, født 27 mai 1924 i Trondheim. Hun var gift med John Dietlev Hokstad; født 21 september 1921 i Trondheim. John var trikkefører [13].
- **Otto Karlsen**
- Åse Karlsen, født 15 oktober 1927 i Trondheim. Åse var gift med Per Bjørnar Dahl, født 26 Aug 1928. Per var kaptein i Luftforsvaret [13].
- Rolf Karlsen, født 2 juni 1930 i Trondheim; døde 12 Mar 1974 i Trondheim; var gift med Evy; født 19 mars 1931²¹. Evy jobbet som laborant [13].

Her kunne det vært interessant å vie ett kapittel til etterslekta.

†

Vår kjære mor, svigermor,
bestemor, søster, svigerinne,
tante og min venninne.

**Magnhild
Georga Karlsen**

flyttet hjem i dag, 73 år gml.
Trondheim, 17. des. 1960.

Lisa og Reidar Berg.
Ragnhild og Ottar Wenes.
Gerd Karlsen.
Aase og Karl Karlsen.
Arne Karlsen.
Alfhild og John Hokstad.
Gerd og Otto Karlsen.
Aase og Per Dahl.
Evy og Rolf Karlsen.
Barnebarn.
Olga Hansen.
Svigerinner og svogre.
Nieser og nevøer.
Valborg Johnsen.
Alltid kjærlig, god og mild
Aldri vi deg glemme vil.
Kremasjon Tilfredshet kapell
onsdag 21/12 kl. 13.

Magnhild Georga Karlsen sin dødsannonse i Arbeideravisa, 19.12.1960 [361]

Koefodgeilan 6 i Trondheim er gården til venstre på bildet. Familien bodde i første etasje ut mot gaten. Magnhild bodde oppe i andre etasje da hun ble eldre. I dag er gården revet og en blokk står på stedet. Foran huset står Alma og Helga Stene sammen med en uidentifisert gutt. Bildet er tatt i forbindelse med et besøk – Alma og Helga besøkte Magnhild, sannsynligvis rett før andre verdenskrig. Kilde: Torgunn Andersen Ødegaard

Kvinner fra Knudsen-slekta. Magnbild er lengst til venstre.

Kilde: Slekt vår : fra Ludvig Wilhelm Knudsen og Marie Krestine Knudsen f. Opdal. Privat utgivelse, 2017.

Storfamilien på Ila. Fra venstre: Magnbild, Alma Stene, Helga Stene, Lisa, Ragnhild, Åse, Karl, Rolf. Bak fra venstre: Otto og en ukjent mann halvveis skjult bak Åse. Barna vet vi ikke hvem er.

Kilde: Torgunn Andersen Ødegaard

Fra trappa i Koefodgeilan 6. Fra venstre: Magnhild, Karl, Alma og Helga Stene i midten, Alfhild foran til høyre. Kvinnen øverst til høyre er ukjent, men kan være Gunvor Skjetne som var gift med Olaf Henry Knudsen, en nevø av Magnhild (sønn av Ludvig Vilhelm). De bodde i Koefodgeilan 8.

Bildet må være tatt rundt 1940. Karl ble født i 1921 og Alfhild i 1924. Alma og Helga var nieser av Magnhild; døtre av Hilma som ble gift med Johan Stene. Alma emigrerte til USA sammen med sin mor i 1911. Det kan være at disse bildene er fra et amerikabesøk, og at Alma er på besøk hjemme i Norge og tar med seg søsteren sin for å besøke kjære Magnhild, som var som en mor for barna til Hilma i den tunge tida etter at Johan død i 1899.

Hvis det stemmer, så kan vi anta at bildet er fra før krigen. Det ble nok ikke noe amerikabesøk under andre verdenskrig, og etter krigen ville både Karl og Alfhild sett eldre ut.

Kilde: Torgunn Andersen Ødegaard

*Fra trappa i Koefodgeilan 6. Magnbild, Karl, Alma og Helga Stene. Stor stas med amerikabesøk sist på 1930-tallet.
Kilde: Torgunn Andersen Ødegaard*

Tredje generasjon

Frøyværingar – Karl og Anna

4. Karl Antonsen Tienmandsvig, født 10 april 1862 på Uttian på Frøya i Sør-Trøndelag fylke og ble døpt i Sletta kirke 18. mai [14]. Han døde 20. oktober 1945 på Frøya [15]. Jeg har ikke funnet Karls dødsfall nedtegnet på Nord-Frøya 1900-1922. Karl var sønn av **8. Anton Christian Arentsen Hellesvik** og **9. Berntine Marie Jakobsdatter**.

Det er fra Karl Antonsen at Karlsen-navnet kommer. Etternavn slik vi kjenner dem i dag ble ikke påbudt ved lov før i 1923. Før dette var det vanlig med patronymikon, dvs at barna tok navn etter faren (dvs Karlsen, Karlsdatter osv.). I mange tilfeller tok folk også navn etter gården de bodde på. I Karl Antonsens tilfelle ble han født på Hellesvik, mens han flyttet til Timannsvik litt lenger sør senere i livet. Der tok han navnet Tienmandsvig, som var datidens stavemåte og det er med dette navnet han bl.a. er oppført i kirkebøkene senere i livet. Karl var fisker hele livet.

Karl giftet seg med **5. Anna Henriette Olsdatter** 11 november 1889 i Sletta kirke på Frøya [16]. Julian Løkke og Kristian Antonsen Bredvig var forlovere ved bryllupet.

5. Anna Henriette Olsdatter var født 24 Jan 1869 på Baadvik på Norddyrøy [17]. Hun døde av tuberkulose 28. august 1930 [18], også hun på Frøya. Anna var datter av **10. Ole Andreas Henriksen** og **11. Margrete Johnsdatter**.

*Karl Antonsen. Det finnes ingen kjente bilder av Anna.
Kilde: Eli Ann Karlsen.*

*Her står Karl sammen med datteren Gusta og hennes datter Anny. Hermann helt til høyre.
Kilde: Eli Ann Karlsen.*

Karl og Anna hadde følgende barn:

- Hermann Karlsen (se bilde over)
- **2. Alfred Olaf Karlsen**
- Halvdan Kornelius Karlsen, født 20 Jan 1893 på Frøya og døpt 28. april 1893 i Sletta kirke på Nord-Frøya [19].
- Marine Karlsen, født 1895 giftet seg med Nils Tronstad, f. 1895. Nils Tronstad var i 1950- og 1960-årene vaktmester i Nord-Frøya kommunes herredshus på Svellingen og bodde på Nygård i Svellingen [20].
- Gusta Jensine Karlsen, født 12. september 1898 [21] og døde 12. oktober 1972 [22].

Marine (f Timannsvik) og Nils Tronstad, ca. 1950-60. Kilde: Frøya Bygdemuseum/Mary Klingen.

Gusta Karlsen

Timannsvika ligger nordøst på Frøya. Sør for Sletta kirke og innenfor øya Uttian.

Karl Antonsen vokste opp i dette huset ved Timannsvika, gårdsnummer 42, bruksnummer 26 på Frøya. Kilde: Eli Ann Karlsen

*Tinnannsvik, gnr. 42, bnr. 6, ligger ca. 250 m fra sjøen, ca. 50 m fra hovedvei. Postadr. Dyrvik. Areal 57 da, derav 1 da dyrket mark. Hovedbygn. oppf. 1850 av tøm., stein og leire i 1½ etsj., påbygd 1900, ca. 36 m², kjøk. Fjøs og låve oppf. 1900 av tøm. I slektens eie siden 1890, til nåv. eier 1946. Besetn. ku, 9 sauer. — Eier fryseriarb. *Halfdan Karlsen*, f. 17/9—09 på Frøya, foreldre Anna og Karl Tinnannsvik, g. m. Marie Ohren, f. 3/9—18 smst., foreldre Charlotte og Gabriel O. Barn Torfinn, f. 1/8—42, Atle, f. 22/2—46, Roald, f. 24/6—52. — Eier er form. i fiskarlaget, medl. av herredstyret.*

Norges bebyggelse: Nordlige seksjon Herredsbindet for Sør-Trøndelag Nordre del, as Norsk Faglitteratur, 1957, side 744.

Karl Antonsen. Kilde: Eva Karlsen Tøfien

Etterslekta etter Karl og Anna

Tanken her er å liste opp de første to leddene etter Karl.

Hermann:

Marit (Håheim) f. 6. juli 1958

Eli Ann

Halvdan

Marine

Gusta

Anny

... og byfolk – Gerhard og Lisa

Gerhard Wilhem Knudsen og Lisa Carlsdatter

6. Gerhard Wilhelm Knudsen var Magnhilds far og ble født 9 oktober 1840 i Trondheim [23]. Han var salmaker av yrke og døde første uka i august 1919 [24] mens familien bodde i Koefodgeilan 6 på Ila i Trondheim. Gerhard var født utenfor ekteskap av garver **12. Gerhard Wilhelm Knudsen** og **13. Ane Martha Tiller**. I 1865 gikk han i lære og bodde i Holstveita 12, på nordsiden av smuget og nær hjørnet mot Drillveita [25]. Gården finnes den dag i dag. Holstveita er et av de best vedlikeholdte smugene i Trondheim fra denne tiden. En spasertur ned denne trange gaten kan lett sette deg tilbake i tid og gi deg et inntrykk av Trondheim slik byen var for 100-150 år siden.

8. januar 1871 giftet Gerhard seg med **7. Lisa Carlsdatter** i Vår Frue Kirke i Trondheim [26]. Forlovere var Ole Carlsen (Gerhard sin stefar) og Axel Clausen, mens Ingebrigt Kringen og hans kone Lisa var oppført som vitner sammen med Axel Clausen og hans kone Olava. I klokkeboka for Vår Frue Kirke står følgende om giftermålet:

S.D. (samme dag) og tid viedes Sadelmager Gerhard Vilhelm Knudsen, 30 Aar gl, søn af Garver Gerhard Knudsen i Thjem, - og Pigen Lisa Carlsdt Svendssen, 20 3/4 Aar gl, datter af Landhandler Carl Svendssen fra Lillehammer. [27]

7. Lisa Carlsdatter ble født 25 april 1850 på husmannsplassen Liereiet på Biri mellom Gjøvik og Lillehammer [28]. Foreldrene var **14. Carl Svendssen** og **15. Elisabeth Hansdatter Bratbergseiet**.

I kirkeboka for Biri sokn finner vi at Lisa ble hjemmedøpt av Ole Larsen Amundrudstad på Østre Toten 6. mai 1850. Dåpen ble senere stadfestet i Biri kirke 25. august 1850. Faddere var Ole Gundersen og Maria Klugeeie, Ingeborg Haldorsdatter Klugeeie og ungkar Ole Knudsen Skulhuus. Her står det også at barnet er uekte, dvs født utenfor ekteskap. Det står i kirkeboka fra Biri at Lisa er '*Opgivet af barnefaderen, der andbragte Pas fra Lillehammer af 19 Oct 1847.*' Carl har altså forlatt barnet¹, han har ikke til hensikt å gifte seg med Elisabeth. Han var likevel til stede ved dåpen – han «anbrakte og foreviste pass» for å legitimere seg.

¹ I kirkebøkene brukes «anmeldt av» hvis en person har bidratt med informasjon. Altså betyr «oppgitt av» her at faren – selv om han vedkjenner seg barnet – ikke ønsker å ta vesentlig ansvar for Lisa.

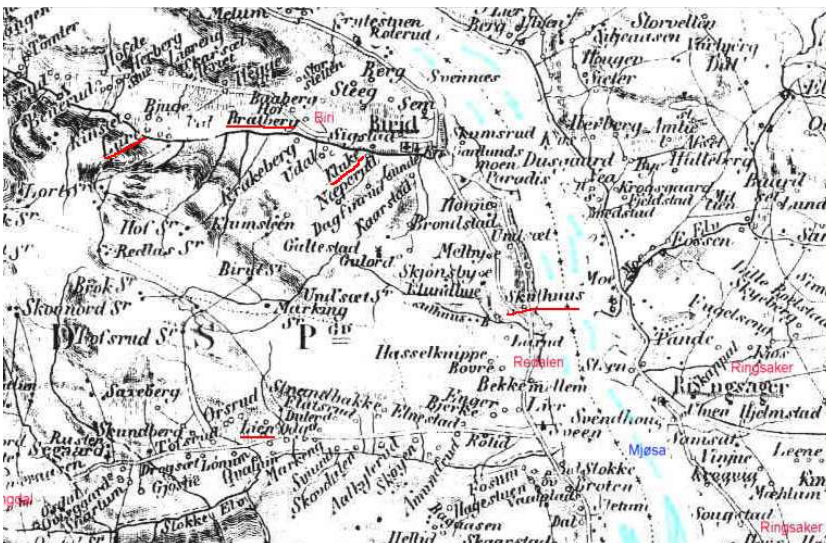
Lisa ble konfirmert 23. april 1865 [29]. Hun fikk karakteren ”Maadelig” av presten, noe som etter tidens standarder ikke nødvendigvis sa noe om hvor flink en elev var. I folketellingen samme år (som ble gjennomført 8. januar 1866 men som reflekterte befolkningen på nyttårsaften 1865/66) står Lisa oppført som tjenestepike i Storgaten 15 i Lillehammer [30].

Det sies om Lisa at hun gikk på sine to ben fra Lillehammer til Trondheim. Hun meldte utflytting fra Lillehammer til Trondhjem til presten i Fåberg i 1870. Da hadde hun ifølge kirkeboka i Fåberg allerede bodd i Trondhjem i to år [31]:

Pige Lisa Carlsdatter 20 [år] af Lhammer [Lillehammer] – Tronhjem, hvor hun 2 Aar har opholdt sig.

Allerede i 1871 bodde Gerhard Wilhelm på Ila, det ser vi i kirkeboka når han og Lisa gifter seg. I 1875 bodde familien i Koefoedgeilan 6b på Ila i Trondheim – dette finner vi i folketellingen fra dette året [32]. I Koefoedgeilan 6a bor hans mor med sin mann, Ole Carlsen. Dette står også å lese i branntakstprotokollen for Trondheim 1887 [33] og i Adressebok for Trondheim frem mot århundreskiftet. Lisa døde her 30. mars 1916 [34]. I 1903 blir ny branntakst foretatt – da har Gerhard overtatt både 6a og 6b - i arv fra sin stefar Ole Carlsen, som døde i 1891 [35]. Etter Gerhard sin død i 1919 kjøper sønnen Ludvig 6b av dødsboet for 5.000 kroner (skjøte fra Trondhjems skifterett av 21.11.1924). Han står fortsatt som eier i 1925 [36]. I 1934 er på nye hender [37]. Ludvig har nok solgt den; han var arbeidsløs ved folketellingen i 1925 og inn i 30-årene.

Rundt 1890 ble Gerhard blind. Han hadde fått en mahogniflis i det ene øyet og det gikk infeksjon i såret. Infeksjonen spredte seg til det andre øyet også og synet ble ødelagt.

Kartet er et utsnitt av Premierløytnant Carl Schwenzens ”lommekart over Mjøsen og Omegn” fra 1854. Det viser Biri prestegjeld (i dag en del av Gjøvik) like sørvest for Lillehammer. Mjøsa kan ses til høyre i bildet. Gardene Lier, Bratberg, Kluge (Kluge), og Skulhuus er markert med rødt. Lier er sirklet inn.

Bratberg kan være hovedgården til husmannsplassen der Lisas mor ble født, men det er mest sannsynlig at Elisabet Hansdatter ble født på Ringsaker på østsiden av Mjøsa (utenfor kartet) Lisas faddere bodde på Klugeeie og på Skulhuus.

Faksimile fra Trondhjems borgerlige realskoles Adressecontors=etterretninger, 4. august 1878

Gerhard og Lisa hadde flere barn:

Hilma med barna Edwin og Liz

Ludvig Wilhelm Knudsen var turner på sine yngre dager

- Hilma Karoline Louise Knudsen [38] ble født 3 mai 1872 og døde 1924 i Farmington, Minnesota i USA [13]. Hun giftet seg først med Johan Stene ca 1892 og fikk 6 barn med ham: Leif Wilhelm født i Brønnøysund 4. april 1893 [39], Agda Ovalia født i Brønnøysund 18. juni 1894 [40], Jan Henry født i Brønnøysund 1895 [41], Gunnhild Synnøve født på Frøya 1897 [42], Helga Johanne født på Frøya 1898 [43], og Alma Karoline født på Frøya 1899 [44]. Johan var kjøpmann på Vikan på Strømøya på Frøya, og ble født 13 februar 1866 på Brønnøy i Nordland, men druknet på Frøya i 30. desember 1899 [45]. Hilma bodde på Frøya så sent som august 1899, da datteren Alma blir født; Gunhild og Helga er også født der, mens Jan ble født på Brønnøy [38]. Jan druknet 4.11.1911. Da var han 16 år gammel [46]. Hilma utvandret til USA i 1911 [47] [48] og reiste da sammen med Alma til Northfield, Minnesota. Det må ha vært en tragedie å få vite at sønnen dør samme høst. Hilma giftet seg med Oscar Fredrickson, født 28 juni 1881 i Minnesota, der. De fikk tre barn sammen: Evelyn, Elizabeth og Edwin Gerhard. Oscar døde 23 mai 1965 i Minnesota, USA.²
- Magdalene Vilhelmine Knudsen født 16. februar 1874. Hun døde 26. oktober 1874 [49].
- Amathe Georgine Knudsen født 12. oktober 1875 [50]. Ved folketellingen 1875 står hun oppført som Anette. Død før folketellingen 1885.
- Olga Kamilda Knudsen, født 12 januar 1879 i Trondheim; døde 30 oktober 1970 på Frøya. Olga var gift med Henrik Hansen; født 4 desember 1876 og døde i november 1940 på Frøya. De hadde seks barn [49].
- Ludvig Wilhelm Knudsen [38], født 11 Nov 1880 i Trondheim og døpt 1.1.1881 i Ila kirke [51]. «5. Barn, 1 dødt. Viede 1870-01-08 i Frue K.» Faddere: Ingebrigt Belsaas (kontorist), Martha (h. husmor?), Petra Vang («Jfr» - jomfru?), Anna Hauge (Jfr.), Even Dalby (sadelmager). Adresse: Kofodgjeilan 6. Han døde på regionsykehuset i Trondheim 16. mars 1958, av blodpropp etter en operasjon. Ludvig var gift med Marie Kristine Opdahl, født 26 november 1880 og død juli 1971 i Trondheim. Sammen hadde de 7 barn [52].
- **3. Magnhild Georga Knudsen**
- Rosa Amate døpt 26.8.1883 i Ila kirke [53] faddere: Ole Karlsen (arbeider) og Amalie Knudsen (pige) «6. Fellesbarn. hans 7. Barn, 2 døde. Viede 1876-01-08 i Frue Kirke» Parets adresse: Kofodgjeilen 6, Ole Karlsens Gd.
- Astrid Amate Knudsen født 12. februar 1890 [54].
- Broder Ingebrigt Knudsen, født 6 januar 1893 i Trondheim [38]. Han døde 31. juli 1901 etter halvannet døgnssykeleie [55]².

Lisa døde 30. mars 1916 [34] [56] i Kofodgjeilan 6, 65 år gammel.

² I dødsannonseren står det 31.8.1901, men annonsen er rykket inn 1.8. Antar derfor at 31.7 er riktig dato.

Gerhard Wilhelm Knudsen fikk også en annen datter allerede i 1864. Amalie Elisabeth Knudsen ble født utenfor ekteskap 18.12.1864. Moren var Emilie Randine Olsdatter Halseth [48], og dåpen sto i Vår Frue kirke 15. januar 1865 [57]. Når hun døpes, skriver klokkeren i kirkeboka: «*Opgivet af Moderen med Tilfør. af, at dette er Begges første Leiermaal. Mors leiemålsnr.: 1.Fars leiemålsnr.: 1*». Amalie vokste opp sammen med faren og hans familie, og fadder for søsteren Rosa Amate i 1883. Under folketellingen i 1885 bor hun fortsatt sammen med faren og hans familie i Koefodgeilan 6. Vi vet foreløpig ikke mer om Amalie.

I tillegg fikk Gerhard visstnok et dødfødt barn sammen med Amalies mor året før Amalie ble født [49], men dette kan jeg ikke dokumentere. Amalies mor fikk senere 2 barn til utenfor ekteskap, men da med andre fedre enn Gerhard [49].

Koefodgeilan sett fra hjørnet av Mellomila. Nr 6a er det hvite huset bak bilene

Magnbild sammen med tantebarna sine, Hilma sine barn. Med klokken, øverst fra venstre: Jahn, Gunbild, Alma, Helga og Magnbild. Magnbild var nesten som en mor for dem da Hilma måtte jobbe for å hjelpe til med inntekter, og var borte hele dagen når hun ble enke [359].

Frøyaslekt – Karl Antonsens aner

Siste familien på Jones – Anton Christian Arentsen

8. Anton Christian Arentsen Hellesvik, født 7 juni 1832 i Båtvika på Frøya [58]. Han var sønn av **16. Arent Anderssen Baadviig** og **17. Christiana Iversdatter** og ble døpt i Dolm kirke nord på Hitra 12. august 1832 [58]. Anton ble gift med **9. Berntine Marie Jakobsdatter** den 16 juli 1856 i Sletta kirke på Frøya [59].

I 1865 bodde Anton og Berntine på Jones. Jones var et av brukene i Hellesvika på østsiden av Frøya. Dette året bodde det 7 personer på Jones. Fra Frøya Boka leser vi at "*Jones ble av Ole Johannesen festet til Anton Arntsen i 1870. Anton var f. 1827, og kona Berntine Jakobsdatter f. 1836 på Hitra. Deres barn: Kristian f. 1862, Maria f. 1864, Johanna f. 1868, Josefine f. 1871 og Arnt f. 1873. Dette var siste familie som bodde på Jones.*" [60, p. 199] I bind 3 av samme bok sies det at "*Plassen Jones festet Anton Arntsen i 1868.*" [61, p. 283] Merk at Frøya Boka har noen årstall feil – dette er sannsynligvis basert delvis på alder gitt i folketellinger (som ofte var omtrentlig) eller senere kirkebøker som kunne være romslige når det gjaldt å gi alder på foreldre til nyfødte barn. Han dør 15. oktober 1918 av «*alderdom*» på Timannsvik. På det tidspunktet har han blitt underholdt av sønnen Karl Antonsen, som er fisker og gårdbruker [58].

9. Berntine Marie Jakobsdatter, født 20 juli 1835 på Frøya [62]. Hun var datter av **18. Jakob Nilsen Udtian** og **19. Kjerstina Jacobsdatter**. 23 august 1835 ble hun døpt i Sletta kapell på Nord-Frøya [62]. Hun dør 23. januar 1908 av kreft og ble begravd på Sletta kirkegård 31. januar [63].

Anton og Berntine hadde følgende barn³:

- Albertine Cristine Antonsen, født 22 oktober 1855 på Frøya. Hun ble døpt 25 november 1855 i Sletta kapell [64]. Albertine blir født utenfor ekteskap. Anton og Berntine gifter seg ikke før sommeren etter.
- Anton Christian Antonsen, født 3 mai 1857 på Frøya. Anton ble døpt 5 juli 1857 i Sletta kapell [65].
- Johan Antonsen, født 5. oktober 1859 og døpt 1. januar 1860 [66].
- **4. Karl Antonsen Hellesvik**
- Berntine Marie Antonsen, født 7. oktober 1864 og døpt i Sletta kirke 18. desember 1864 [67]. Når Berntine blir døpt har familien flyttet til Hellesvik.
- Julianna Kristine Antonsdatter, født 1. mars 1867 og døpt 16. juni 1867 i Sletta kirke [68].⁴
- Josefine Antonsen⁷⁶, født 3. september 1870 og døpt 1. januar 1871 i Sletta kirke [69].
- Arnt Kornelius Antonsen, født 22. mai 1873 på Hellesvik, Frøya og døpt i Sletta kirke 27. juli [70]. Arnt døde av spanskesyken 28. september 1918. Dette året bodde han på Hellesvik på Nesset [71].
- Iver Antonsen, født 7. februar 1875. Iver dør før dåpen kan bekreftes i kirken. Hjemmedøpt av Ole Johannesen Hellesvig [72].
- Ulrikka Antonsdatter, født 22. oktober 1876 og døpt 31. desember [73]. Ulrikka døde 11. mai 1949 i Trondheim [58]
- Bernhard Antonsen, født 8. februar 1879 og døpt 13. april i Sletta kirke [74]

Arent og Christiannas sønn Anton Christian og hans kone Berntine Marie bor på Uttian i Frøya ved sitt giftermål i 1856. Uttian ligger øst på Frøya, nær Hellesvik og Timannsvik.

³ I Frøya Boka bind 2 står det i tillegg Johanna født 1868. Dette finner vi ikke i kirkebøkene. I klokkeboka kan det feiltolkes «*Johanna Kristine*» i stedet for «*Julianna Kristine*» i 1867. Det finnes også en Anton Arntsen på Fillan som får en datter *Johanna* i 1868. Det kan være at forfatteren av Frøya Boka har feilkatalogisert denne dåpen.

⁴ Noen kilder sier hun ble født 1. mai. Kirkeboka sier 1. mars.

Øyfolket på Sula

På 1800-tallet bodde det folk på de fleste øyene utenfor Frøya. Fiskeren bodde der fisken var. Lengst nordvest i øyriket ligger Sula. Her, og senere på gården Båtvik på Norddyrøy, bodde Arent Andersen og Christianna Iversdatter i mange år sammen med sin familie.

16. Arent Anderssen Baadvig var født 1798. Han blir døpt 15. juli 1798 i Orkdal kirke [75]. Han var sønn av **Anders Didriksen Leire** og **Giertru Arnsdatter** [76] og giftet seg med **17. Christianna Iversdatter** på Frøya i 1822 [77]. Han bor da på Sula (*merk at avskriften fra kirkeboka feilaktig sier Sæten*) og er 25 år gammel. Christianna er 20 år gammel. De gifter seg «6 ef: tref», dvs sjettede søndag etter trefoldighetsdagen; altså 7. juli. Forloverne er Iver Norddyrøy og Melchior Sulen.

Arnt er oppført i ekstrarullene for sjøinnrulleringen for Rabben lægd (Sistranda) i Fosen fogderi i 1826 [78]. Her står det at han bor på *Baadvigen*, og er født på *Lere* i Orkdal. Rollen hans er oppført som «*losdreng*.» Det er disse opplysningene fra sjømannsrullene som gjør at vi klarer å knytte Arnt til foreldrene på Orkdal⁵.

I øyriket Hitra – Frøya var det på denne tiden minst tre bruk ved navn Baadsviig eller Båtvik. Det ene bruket er en av to plasser under Balsnes i Fillan sogn. Den andre lå på Sula i Frøya, og den tredje på Norddyrøya nord på Frøya. Sannsynligvis var det flere også. Kirkeboken for Hitra sier at Arent Andersen bor på Sula ved giftemålet i 1822 - det indikerer at Baadvik på Frøya er den riktige.

Arent Andersen og Christiana Iversdatter fikk barna:

- Iver f 23. januar 1821 og døpt 15. april 1821 [79]. Faddere Hedvig Maik?, Jonetha Madsdatter Sulen, Olava Johansdatter, Ole Soli?, Iver Jensen Sulen. Iver dør 4. april [80]. Han er altså død allerede når han blir døpt. Begravelsen skjer ikke før 27. mai.
- Anna Gjertine (Båtvik) f 7. februar 1825 døpt 24. april 1825 [81]. Her ser det ut som en av fadderne er en Ingeborg Iversdatter fra Dyrøen, kanskje søster av Christianna. I tillegg ?? Koch, John Olsen Dyrøen, Hans Johnsen Dyrøen, Johanna Dyrøen, Jonetta Mortinusdatter
- Jonetha (Rabben) f 4. april 1828 døpt 11. mai 1828 [82]. Jonetta gifter seg med Hans Kasper Andreassen Nordhameren i Sletta kirke den 14. juni 1850 [83]. Blant fadderne er Erik Iversen Norddyrøy (kanskje bror av Christianna) og Jonetha Madsdatter Sulen (sannsynligvis mormoren), Jonetha Christensdatter Sulen, Marsolia (?) Andreasdatter, Frederik Olsen ??, Alexander Dyrøen
- Iver f. 12. mai 1830 døpt 12 mai 1830⁶ En av fadderne heter Iver Iversen Sulen, kanskje en bror av Christianna. Øvrige faddere: Jomfru Malene Koch Sulen, Ane Olsdr (Qualvær??), Raket Rasmusdatter, Anders Olsen? Dyrø?, Andreas Martin? Sulen? [84].
- **8. Anton Christian Arentsen Hellesvik** f. 7. juni 1832 [85] døpt 18. august. Faddere: Maria Olsdatter Draxnes?, Ane Andersdatter Baadvig, Maria Olavs datter?, Elias Johanssen? Skjønhold, Anders Iversen? Draxnes?, Niels Pedersen Draxnes?
- Marcus (Bremnes) f. 4. Mai 1834 døpt 8. Juni 1834 [86]. Blant fadderne er Ingeborg Iversdatter Norddyrøe og Beret Andersdatter Suulen. Øvrige faddere: Anne Johansdatter Draxnes, Beret Andersdatter Sulen, Fredrik Olsen Norddyrø, Wilhelm Ingebrigtsen Sørdrøe, Rasmus Andreassen Suulen. Markus telles på Tuvnæs på

⁵ Folketellingen for 1801 viser kun én Arent Andersen på Hitra / Frøya på denne tiden. Denne Arent bor på Balsnes, og han dør i 1829. Dermed kan vi utelukke Arent på Balsnes siden Arent og Christianna fikk flere barn på 1830-tallet.

⁶ Det virker merkelig at han skal døpes samme dag som han er født. Det er mulig født i mars. Men det ser ut som om det står mai i kirkeboka.

Titran i folketellingen 1865 [87]. Da bor moren Kristianna sammen med ham. Hun «*bestyrer sin Søs Husholdning*.»

- Anna Marie (Bækken) f. 18. mai 1836 døpt 2. august 1836 [88]. Faddere: Anna Martha Hansdatter Skjønhold, Hanna M. Hansdatter (Skjønhold?, Johanna Eliasdatter (Skjønhold?), Elias Johansen (Skjønhold?), Johan Johansen (Skjønhold?), Peder ?? Dyrøe
- Arnt født 16. mars 1839 døpt 19. mai 1839 [89]. Faddere er Anne Olsdatter Qvalvig, Bergitha Hansdatter Qvalvig, Beret Hansdatter Norddyrø, Erika? Iversdatter? Qvalvika, Lars Eriksen Suulen, Iver Johnsen Suulen
- Eduard f. 23. september 1841 døpt 14. november 1841 [90]. Faddere er bl.a. Erik Iversen Qvalvær og Iver Iversen Qvalvær. Brødre til Christianna? Øvrige faddere: Arent? Olsen Qvalvær, Beret Hansdatter Qvalvær, Karen Olsdatter Qvalvær, Peder Inge?? Hanssen (Sandvig?)

Arnt Andersen Baadvig drukner på havet i 1841. Han blir begravd 18. desember 1841 [91], dødsdato er oppført som 21. november og han oppgis å være 40 år gammel. Bosted er oppgitt som Baadvig. De er tre som begravnes denne dagen, alle har gått med på sjøen samtidig. Peder Einarsen fra Levanger Skogn, og Peder Svendsen fra Mausund. De har nok vært ute i samme båten.

Det avholdes skifte etter Arnt Andersen Baadvig i Fosen sorenskriveri, Hitra tinglag, 24. oktober 1844 [92]. Det har blitt avholdt auksjon i boet 21. mai 1842, og det er rykket inn tre proklama i *Trondhjems borgerlige Realskoles aleneprivilegerede Adressecontours-Efterretninger* (6. mai, 13. mai og 18. mai 1843). Her omtales Arnt som «*strandsidder*.» [93]

Christianna Iversdatter ble født 8. april og døpt 26. april 1801. Faren er Iver Jonsen Sulen [94] Faddere er Mads [?] Koch, Randi Holmen, Gunild Sulen, Mads Sulen (morfar?), og Nils Klubben. Iver Jonsen på Sula er oppført i folketellingen 1801 sammen med kona Jonetta Madsdatter [95]. Iver er 26 år gammel her, Jonetta er 25. De er gift men har ingen barn ennå. Iver er husmann med jord.

Arnt faller fra i 1841. Kristianna bor på Titran sammen med sønnen Markus under FT 1865 [87]. Hun dør muligens på Baadvig 6. august 1870 [96].⁷ Hun er oppført som «Inderste» (altså leieboer) når hun dør [97] [98].

⁷ Det var i Båtvika familien bodde da Arnt gikk bort i 1841. Har hun flyttet tilbake til Båtvik på Sula allerede 5 år senere? Denne Kristianna er oppført som født i 1796, det er 5-6 år før hun egentlig skal være født iflg kirkeboka i 1822 når bryllupet står.

Anders Didriksen og Giertru Arntsdatter fra Orkdal

Arnt Andersen listes som nevnt opp i sjømannsrollene for Fosen fogderi i 1826. Her står det at han bor på Baadvigen, og er født på Lere i Orkdal.

På Leire i Orkdal bor det en Anders Didriksen på slutten av 1700-tallet. Leire er en husmannsplass under gården Bakk, vest for elva Orkla, like sør for Fannrem. Han er gift med Giertru Arntsdatter. De to gifter seg 11. juli 1782 [99]. Da bor Anders på *Fossum* og Giertru på *Sommervold*. Giertru var 48 år gammel da folketellingen 1801 ble foretatt, altså ble hun født ca 1853 [100].

Anders og Giertru hadde disse barna sammen:

- 2 dødfødte barn 16. mars 1783 [101]. Paret bor da på Sommervold.
- Berith, døpt 15. juli 1787 [102]. Faddere er Ole Arentsen Aarligielen?, Anders Andersen Øddyn/Øddin, Berith Jonsdatter og Gunille Olsdatter og Elie Arentsdatter Back.
- **Arnt Andersen**, døpt 15. juli 1798 [75].

Anders er oppført som «tjenestefolk» på Bache (Bakk) gård [103] når ekstraskatten skal bokføres i 1762 [104].

Det kan også være at Anders allerede var far til en pike Ingeborg Andersdatter, født utenfor ekteskap av Anders Didriksen og Rangnild Larsdatter, døpt 24. mai 1767 [105].

Ekteparet bor på Leire både når datteren Berit blir født i 1787, i 1794 når de er faddere for Marit Andersdatter [106], og når Anders dør i 1813 (se mer nedenfor). Under folketellingen i 1801 listes de opp under gården *Bak* [100], så det indikerer at Leire var en husmannsplass under Bakk. I diverse skifter på 1700-tallet refereres det til en husmannsplass ved navn *Bachleijret under Bach* [107].

Anders ble 63 år gammel. Han døde 3. april 1813 [108] og begravet 7. april [109]. Jeg har ikke lyktes med å finne et skifte etter ham, som kan tyde på at han hadde økonomien på stell. Han bor fortsatt på Leire når han faller fra.

Det er vanskelig å finne igjen Giertru. Muligens døde hun før Anders falt fra, eller hun kan ha flyttet til en annen bygd. En Gjertrud Arntsdatter begravet i Rennebu 6.6.1834 og er 77 år gml når hun dør [110]. Altså født i 1757. Det er ingen garanti for at dette er riktig person.

Anders Didriksen ble døpt 6. mai 1746 [111]. Faren het **Didrich Kielsen**. Didrich Kielsen er nevnt som sønn i skiftet etter **Kield Anderssen** 3. februar 1750 på Solbue i Orkdal [112]. Kield Anderssen var gift med **Marithe Olsdatter**. De hadde følgende barn sammen:

- Anders
- **Didrich** f. 1746
- Mildri f. ca 1728
- Sigri f. ca 1732
- Gunnild f. ca 1737
- Ingri f. ca 1741

Informasjonen om barna er hentet fra skiftet.

I manntallet 1701 er det oppført en Kield Andersen født ca 1695 i Orkdal [113]. Han er 6 år gammel og bor sammen med **Anders Ifversen** på Backe (Bakk gård) i Orkdal, samt søsknene Iver (9), Erich (4) og Ole (1). Anders er 50 år gammel i 1701. Koblingen til Kield og Anders er usikker; vi har ikke nok informasjon til at vi kan være sikre på denne familietilhørigheten. Samtidig er Kjell et relativt uvanlig navn på denne tiden.

Hvis slektskapet til Anders Iversen er riktig, så sier kilder at Anders' far **var Iver Arensen** fra Buan (*Buum* brukes også i gamle kilder), og gift med **Sigri (Siri) Kjeldsdatter** fra Bakk [114]. Her ser vi at navnene Iver, Anders og Arnt/Arent går igjen i slekta, så det sannsynliggjør slektskapet til en viss grad.

Når det gjelder gårdsnavnet *Leire* eller *Lere*, så er ingen gård med det navnet i Orkdal i dag, og det er vanskelig å finne gårder på 1700- og 1800-tallet med samme navn. Men Anders og familien telles under Bak (Bakk) gård i folketellingen i 1801, og det er en god indikasjon på at *Leire* er en plass eller et bruk under Bakk gård. Bakk var opprinnelig en stor gård på vestsiden av elva Orkla like sør for Fannrem. Gården ble tidlig delt opp i flere mindre gårder, som indikerer at den fantes fra veldig gammelt av. Gården Bakk er nevnt i et av våre aller eldste middelalderbrev fra 1312 [115].

I tilknytning til gården Bakk dukker det opp flere henvisninger til bruksnavn på 1700-tallet som ikke finnes lenger i dag. Blant disse kan nevnes Bakksetra, Bakklandet og *Bachlejret*. I tillegg finnes det en bekk, Leirbekken, som skjærer ned fra åslandskapet ovenfor beitemarkene til Bakk-gårdene og som renner ut i Orkla. NVE har gjort funn av kvikkleire i landskapet rundt Leirbekken, så det er naturlig å tenke at Leire og Bachlejret er samme bruket, og at plassen lå i tilknytning til Leirbekken et sted. Siden 1915 har det vært et lite kraftverk i øverste del av Leirbekken. Der er det et fall i bekken på 120 meter [116].

Iver Jonsen og Jonetta Madsdatter fra Sula

Christiana Iversdatter sine foreldre var **Iver Jonsen** og **Jonetta Madsdatter**. Begge var fra Sula. Iver var født ca 1775 i Trondheim. Jonetta var født ca 1776. De to ble gift i februar 1799 [117]. Forlovere var Johan Erlandsen fra Mausund og Johannes Larsen fra Skaget

Iver Jonsen står oppført i sjømannsrullene i 1804 [118]. Her oppgis at han er født i Trondhjem i 1775, og at han er både sjøvant og gift. Han er husmann på Sula, og anses som tjenestedyktig. «*Lots paa Suhlen fra 12. Juni 1809 abs?? 1807 moth?? 1810*». I 1809 er han oppført i ekstrarullene [119] og ikke hovedrullene på grunn av alder; likeså i 1817 [120] med en videre kommentar «*Afskædiget.*» Tilsvarende i 1831 [121] men her er det anmerket «*Udslettet 1838.*»

Iver dør 22. februar 1841 og begraves allerede 23. februar [122]. Han, som svigersønnen skal gjøre i november samme året, omkommer på sjøen, som et slags mørkt omen for familien.

Vi vet at Iver er fra Trondheim fordi det står i kirkeboka når de troløves. Kirkeboka for domkirkens sogn har ingen Iver født 1774-1776 som også har en far som heter Jon/John. Men i kirkeboka for Vår Frue Kirke 9. august 1776 finner vi barnet Iver med foreldre **John Simonsen** og **Marie Olsdatter** [123]. Fadderne er Berte Michelsdatter, Wenche Svendsdatter, Lisbeth Paulsdatter, Peder Svendsen, John Olsen og Paul Olsen. Faren John er «*huus tømmermand*» av yrke, og bor i Enkeltskillingsveitan. 12. juni 1772 døpes Ole Johnsen [124]. 30. juni 1794 begraves Tømmermann John Simonsen, død av tæring, 63 1/2 år gammel [125] – John er altså født rundt årsskiftet 1731. Jeg finner ikke skiftet etter John, hvis det finnes. Til det er skifteprotokollene for vanskelige å lese.

Jonetta Madsdatter døde 12. desember 1862 [126]. Begravelsen sto ikke før 9. august 1863.

Jonetta sine foreldre var **Mads Christensen** og **Randi Andersdatter**, begge fra Sula. Mads, født ca 1739, var sønn av **Christen Erichsen**. Randi var datter av **Anders Olsen Børøesund** og ble født ca 1741 og døde ca 1782. Anders Olsen ble født ca 1735. Hans foreldre var **Ole Nilsen** (1716-1798) og **Lisbeth Kristine Hansdatter** (6. oktober 1737 – 1793). Lisbeth sine foreldre var **Hans Albrigtsen Freuchnicht (Ulvan)** og **Beret Maria Jonsdatter (Jæger)**.⁸

308. Albricht Früchnicht ble født i 1669 eller 1671 (men kan ha vært født så tidlig som 1640 ifølge én kilde) og døde i 1734. Han var gift med **309. Elisabeth Hansdatter Holck**. Elisabeth ble født på Lauvøya i Åfjorden i Troms i 1660 og døde i 1749. Hun var datter av **618. Hans Pedersen Holck** og **619. Maren Christensdatter**. Albricht var handelsmann på Knarrlagssundet mellom Fjellværøy og Ulvøya.

I manntallet for 1701 oppgis *Albricht Freuchnicht* å være 44 år gammel, altså født ca 1655. Han er kategorisert som "Opsidere og Leilændinger" (altså oppsitter eller leier jord) og beskrives som "Self Ejende dog nu uden noget Borgelig næring og afslet leyligh." Han er strandsitter (ofte brukt om husmenn). Han finnes ikke i manntallet for Fosen i 1666, altså flyttet han til Fjellværøy i tidsrommet mellom disse folketellingene.

Alberts bror Jochum var handelsborger i Trondheim. Brødrene kom fra Hamburgområdet, der slekta visstnok kan spores tilbake til 1400-tallet.⁹

⁸ Informasjonen i dette avsnittet er hentet fra internett. Jeg har ikke kilder for informasjonen, og den må ettergås ved anledning. Denne grenen av slekten dokumenteres i Mastad-slekta. Her hos Freuchnicht/Jæger krysser altså Otto Karlsen (forfatterens farfar) sine aner både Sørsæther og Mastad sine anetrær (forfatterens morfar og mormor). Resten av dette avsnittet er hentet fra egen informasjon fra Sørsæther- og Mastad-slektene, men burde være relativt enkelt å få bekreftet eller avkreftet med eksisterende slektstrær på Hitterslekt.

⁹ Svein Bertil Sæter

Det er gjennom Albrichts kone Elisabeth Holck at familien angivelig kan knyttes til Harald Hårfagre og Ynglingeætta. Dette slektsforholdet må selvsagt tas med en klype salt. Jeg har ikke funnet bevis eller dokumentasjon på at informasjonen i den éne kilden jeg har er korrekt.

Albert og Elisabeth hadde følgende barn:

- **Hans Albriksen Früchnicht (Ulvan)** ble født 1695 og var gift med Berit Jonsdatter (Jæger).
- Jochum f. ca 1697, oppkalt etter Albrichts bror, muligens også hans far.
- Daniel Herdal f. ca. 1700. Daniel var oppkalt etter Elisabeths morbror.

Jakob Nilsen fra Uttian

18. Jakob Nilsen Udtian som var far til Bertine Marie Jakobsdatter vet vi ikke mye. Jakob var gift med **19. Kjerstina Jacobsdatter**. Vi vet at Jakob og Kjerstina var mor og far til Bertine fordi de står i kirkeboka når Bertine blir født i 1835 [62] og også når hun gifter seg med Anton Christian Arentsen Hellesvik i 1856 [59].¹⁰

¹⁰ Det finnes hypoteser om hvem disse folka var, for eksempel i slekstrær på geni.com og andre steder. Noen av disse mener Kjerstina var født i 1821 og Jakob i 1793. Det virker ikke sannsynlig siden datteren ble født i 1835, og det lenkes ikke til kilder. Derfor har jeg ikke tatt inn informasjonen her.

Mer Frøyaslekt – Anna Olsdatters aner

Fra Ytterøya til Frøya – Ole Andreas Henriksen og Margrete Jonsdatter

Anna Olsdatter, som giftet seg med Karl Antonsen Tienmannsvik, var datter av **10. Ole Andreas Henriksen** og **11. Margrete Johnsdatter** [17]. Ole Andreas ble født 16 april 1846 på Tjønnøy like utenfor Frøya¹¹ [127]. Han var født utenfor ekteskap av **20. Henrik Gregorius Anderssen** og **21. Elen Olausdatter Tjønnøy**¹². 23 august 1868 giftet han seg med Margrete i kapellet på Sletta [128].

11. Margrete Johnsdatter var født 5 juli 1843 på Nyenget Mosangen på Ytterøya i Nord-Trøndelag [129], og ble døpt 3. september samme år. Hun var datter av **22. John Sivertsen** og **23. Gurina Eriksdatter Nyenget**. Fadderne hennes var Mons Svendsen, Erik Nyenget, John Stordahl, Johanna Jørgensdatter Sivertsen, Maria Venniesøen (moren til Gurina), og Ane Martha Nyenget.

Margrete var altså født på Ytterøy i indre Trondhjemsfjord, nær Levanger. I 1858 ble hun konfirmert i Ytterøen kirke [130]. Familien hennes bodde da på Sundet. Hun må ha flyttet til Frøya for å ta jobb i de harde årene midt på 1800-tallet. I disse årene var det trangt om jord i indre trakter av Trøndelag, men mer enn nok fisk på kysten.

I 1865 er som nevnt både Ole og Margrete tjenestefolk på hver sine nabogårder på Sørdyrøy [131] lengst nordøst på Frøya. De gifter seg 3 år senere og setter snart bo. Kristian Klausen Dyrø og Peder Andreas Petersen Dyrø er forlovere når bryllupet står i kapellet på Sletta [128]. I 1869, når Anna blir døpt, bor familien på Sæteren (i dag: Setra) på Norddyrøya der Ole er husmann.

Ole og Margrete hadde blant annet følgende barn:

- **5. Anna Henriette Olsdatter** [132]
- Tøkert Ulrik, født 7. juli 1871, døpt 6. august [133]
- Gustav Odin, født 4. mai 1874, døpt 12. juli [134]
- Martin Elisæus, født 29. september 1876, døpt 19. november [135]

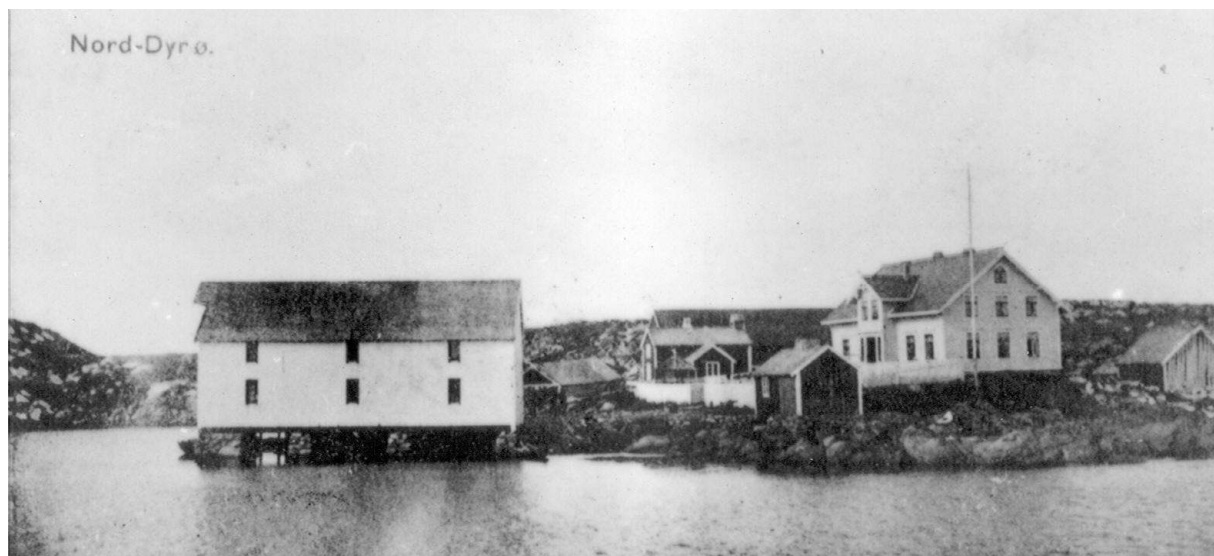
De kan ha hatt flere barn sammen også. Ole er enkemann i 1881. Margrete dør 11. august 1877 og begraves 16. september [136]. Hun er da hjemmehørende på Sæteren på Norddyrøya.

Ole blir altså far på nytt med Anna Karlsdatter (født 1855). Begge bor i *Baadvig* som er på Norddyrøya. Barnet er uekte. Det er Ole selv som melder fødselen til kirken; dette er hans første utroskap mens Anna har ett uekte barn fra før. 2. august 1881 blir sønnen Nils Kornelius født. Han døpes 25. september samme år [137].

¹¹ Ole A. Hendrikss. er *tjenestekarl* på Sørdyrø i Sletta sogn under folketellingen i 1865. Han er den eneste mannen som, på grunn av alder, kan ha vært far til en datter i 1869. Det finnes også en Ole Henriksen, alder 46, han var allerede gift i 1846. I tillegg vet vi fra folketellingen at det bor en Margrete Johnsdatter på nabogården i 1865.

¹² Elens navn i kirkeboka er Sjørnøen (e.l.). Når Elens sønn Ole Andreas gifter seg i 1868 er hans fødested oppgitt til Kynø. Øya Tjønnøy ligger sørvest for Sørdyrøy og Norddyrøy der Ole Andreas og hans kone Margrete Jonsdatter dukker opp under folketellingen i 1865. Det er nærliggende å tro at Kynø, Sjørnøen og Tjønnøy er samme sted.

To år senere dør Ole av *blodstyrting* 2. november 1883. Han begravnes 7. november og jordfestelsen skjer 9. mars 1884 [138]. Han beskrives som fattiglem når han dør, født på Sørdyrøy og død på Norddyrøy.

"Nord-Dyrø". Handelsstedet på Nord-Dyrøya (Øyn) sett fra sjøsida. Postkort ca. 1910. [362]

Utroskap på Tjønnøya

20. **Henrik Gregorius Anderssen** ble født ca 1811. Han møtte 21. **Elen Olausdatter Sjørnøn** på Tjønnøy eller Sørdyrøy på Frøya ca 1845.

Om Henrik vet vi ikke mye, annet enn at han var gift med en annen kvinne da sønnen **10. Ole Andreas Henriksen** kom til verden 16. april 1846 [127]. Presten skriver i kirkeboka når han blir døpt 5. juli:

Gift Mand Henrik Gregorius Anderssen Næstgaard af Skogn. Pige Elen Olsdatter Kjøno. Deres 3. sammen avlede barn.

Henrik og Elen har altså barn sammen fra før, selv om Henrik tydeligvis er gift med en annen kvinne. 11. juni 1843 bar Henrik og Elen barnet Olina til døpefonten [139], hun var født 25. mars. Elen bodde på Sula på det tidspunktet.

Nr.	Den øygitv- ne Fødsels Datum.	Daabs Datum.	Barnets fulde Navn.	Om ægte eller uegte født.	Detts Forældres fulde Navn, borgerlige Stilling og Opholdssted.
78.	2. Mars	11. Juni	Olina	ægte	Gift Mand Henrik Gregorius Olsdatter Kjøno.
79.	25. Mars	11. Juni	Olina	ægte	Gift Mand Henrik Gregorius Olsdatter Kjøno.

Henrik var gift fra før: 29. desember 1829 sto han brudgom i Alstadhaug kirke [140]. Bruden het Berethe Marthe Halfdandsdatter Haave. Henrik er 18 år gammel når han gifter seg. Faren er **Anders Johnsen Synde**. Berethe er fra «Røraas» (Røros). Henrik og Berethe blir foreldre til Andreas 16. februar 1829, han døpes 15. mars [141].

Vi vet også at Henrik har uekte barn fra før på Skogn: 3. desember 1826 døpes barnet Mortinus, født 19. november samme år, i Alstadhaug. Moren er «pigen Ingebor Anna Jørgensdatter Nærsgaardsvaldet. Begges første Lejermaal.» [142]

På et tidspunkt forlater altså Henrik kona Berethe og flytter til Frøya. Vi vet ikke hvorfor, men kanskje har det sammenheng med at han ble far til et annet barn utenfor ekteskapet på Alstadhaug:

For Henrik ser ut til å være en driftig kar med sans for damene. 22. juni 1836 fødes Anna Hansine i Alstadhaug, og Henrik skulle stått ved døpefonten igjen hvis barnet ikke hadde dødd tidlig [143]. Presten skriver «Gift men separeret Mand Henrik Gregorius Andersen Faaden og Pige Johanna Johannesdatter Bervinsval.» Presten har flere kommentarer, men de er vanskelige å lese:

Gift men separeret Mand Henrik Gregorius Andersen Faaden og Pige Johanna Johannesdatter Bervinsval. 22. Juni 1836 fødes Anna Hansine i Alstadhaug. Presten skriver «Gift men separeret Mand Henrik Gregorius Andersen Faaden og Pige Johanna Johannesdatter Bervinsval.» Presten har flere kommentarer, men de er vanskelige å lese:

Henrik dukker ikke opp i folketellingen i 1865. Han har sannsynligvis avgått ved døden før det.

Om **21. Elen Olausdatter Tjønnøy** vet vi heller ikke så mye. Når Ole Andreas blir døpt bor hun på Kynø (Kjønø). Når Elens sønn Ole Andreas gifter seg i 1868 er fødestedet hans oppgitt til Kynø. Tjønnøya (Kynnøya) ligger vest for Sørdrøy og Nordrøy der Ole Andreas og hans kone Margrete Jonsdatter dukker opp under folketellingen i 1865. I 1843 bor Elen på Sula enda lenger ute i havgapet. Hun og Henrik har tydeligvis funnet hverandre og bor sammen som mann og kone selv om Henrik er gift fra før. De kan ikke gifte seg fordi Henrik allerede er gift på Alstadhaug.

Folket på Ytterøya – John Sivertsen

11. Margrete Johnsdatter var født på Ytterøya, som vi har sett tidligere. Hun var gift med **10. Ole Andreas Henriksen**, og de to var svigerforeldre til Karl Antonsen Timannsvik, farfaren til Otto Karlsen. Faren til Margrete var **22. John Sivertsen** [129]. Moren var **Gurina Eriksdatter**. Når Margrete blir døpt 3. september 1843 bor Gurina på *Nyengeli*.

John ble født 29. mars 1824 [144] i Verdalen. I marginen ved dåpen har presten anført at John blir konfirmert 28. oktober 1838. Her finner vi igjen John [145]. Han får karakteren god kunnskap og gjengs oppførsel. Bostedet angis til *Houg*, og det fremkommer at han ble vaksinert i 1825, ett år gammel.

Han flyttet tidlig til Ytterøy i indre Trondhjemsfjord for å ta jobb som gruvearbeider der. På Ytterøy møtte han **23. Gurina Eriksdatter**, født 16. juli 1822 i Mosvik på Ytterøy [146].

John Sivertsen og **Gurina Eriksdatter** var ikke gift da Margrethe ble født. De skulle senere få ett barn til sammen uten å gifte seg:

- **11. Margrete Johnsdatter** som giftet seg med Ole Andreas Henriksen
- Johan Edvard Johnsen, født 16 Aug 1845 på Østre Korberg, Ytterøen. Johan var døpt i Ytterøen kirke 2. november 1845 [147]. Fadderne hans er Jørgen Knudsen Orresplass, Hans Guttormsen Weraas, Ingebrigt Sivertsen Haug (sannsynligvis bror til John), Ane Sivertsdatter Orresplass (sannsynligvis søster til John), Marit Sivertsdatter Weraas, og Sirina Eriksdatter Nyenget (sannsynligvis søster til Gurina). Johan var bergarbeider i 1865 [148]. Når Johan Edvard blir døpt omtales faren John som *grubearbeider*.

John og Gurina går fra hverandre før folketellingen i 1865. Der er nemlig Gurina gift med John Tørrisen fra Leksvika. Sammen har de tre barn. Johan Edvard bor fortsatt sammen med moren. I alt fikk John Tørrisen og Gurina disse barna:

- Tørris, født 20. oktober og døpt 4. desember 1859. Dette året bor de på Sukken under Forstad. Fadderne til Tørris er bl.a. Ditlev Laudén, Olaus Sukken, og Margrethe – det er vanskelig å lese håndskriften til presten her, men Margrethe kan være eldstebarnet til John Sivertsen og Gurina [149]
- Hans Christian, født 16. desember 1861 og døpt 1. februar 1862. John og Gurina bor fortsatt på Sukken. [150]
- Anna, født 6. august 1863 på Sukken og døpt 12. november samme år. [151]
- Marie, født 2. desember 1857 og døpt 24. januar 1858. John Tørrisen er husmann på Sukken, og han og Gurine er gift [152]

Gurine (*Guri* i kirkeboka dette året) og John Tørrisen giftet seg i Ytterøy 21. juli 1856. Guri bor på Vinje og John på Erstad. John er født på Bakklandet og Gurine på Mosvika på Ytterøya. Hun er 33 år gammel når hun gifter seg. Tørris' far er Tørris Evensen. Gurine sin far er **Erik Gulliksen Vinje** [153].

Når folketellina i 1865 blir gjennomført bor John Tørrisen og Gurine sammen på Smedjeloftet. John er bergarbeider. Johan Edvard, som Gurine fikk sammen med John Sivertsen, bor fortsatt sammen med moren. Hans Christian, Marie og Anna bor også sammen med foreldrene [148]. Margrete har flyttet til Frøya [131].

John Sivertsen er på sin side gift med Ingeborg Anna Jørgensdatter eller Johnsdatter¹³ fra Stjørdalen [154]. Vi vet at dette er samme John som er far til Margrete fordi de samme navnene dukker opp som faddere til barna han får sammen med Ingeborg Anna. John og Ingeborg får i alt 5 barn sammen:

- Jonetha, født 18. april 1849 og døpt 10. juni. John og Ingeborg Anna er gift. John oppgis å bo på Sliesveet?? og Ingeborg Anna bor på Forbergsveet. Fadderne hennes er Ole Forbergsveet (en bror av Ingeborg Anna?), Daniel Andreas Forberg, Ingebrigt Sivertsen Haug (bror til John), Martha Forbergsveet, Marit Lovise Hansdatter Forberg og Mette Forbergsveet [155] Ingeborg Anna omtales som *Johnsdatter*
- Johan Lauritz, født 14. juli 1851 og døpt 24. august. Dette året bor foreldrene på Østre Forberg. Moren omtales bare som *Anna Jørgensdatter*. Fadderne er Jørgen Knudsen Øvresplass, Ingebrigt Sivertsen Haug, John Johnsen Vinger, Ane Orresplass, Johanna Hogstad?? og Olive Hogstad?? [156]
- Soffie, født 16. mars 1854 og døpt 30. april. John og Ingeborg Anna *Jørgensdatter* bor nå på Haug, og er bergarbeider. Fadderne hennes er Daniel Veraasbak, John Guldmandsen?? Harstap, Andreas Jonstadlae??, Ane Veraaslie, Nikoline Nordgjerdet, og Beret Veraasbak [157]
- Ole Andreas, født 29. september 1856 og døpt 26. oktober. Nå bor John og *Anna Johnsdatter* på Væraasbakken under Østre Væraas. Fadderne til Ole Andreas er Hans Hansen Beng, Knud Jørgensen Stangeskatt??, Ole Endresen Gildheng??, Anna [Søniansdatter] Væraas, Ovidia Chris.datter Wæraas, Cecilie Johansdatter Leirgrunn [158]
- Sivert, født 12. februar 1859 og døpt 21. april. Foreldrene bor på Haugerholdt¹⁴. Ingeborg Anna omtales igjen som *Johnsdatter*. Faddere er Peder Hansen Forberg, Johannes Olsen Bergstuen, Carl Peter Petersen Forberg, Gurine Johansdatter Wæraas, Ane Sivertsdatter?? Forberg og Margrette Johnsdatter Sundet. Sistnevnte er første barnet til John og Gurina [159]
- Anna Frederikke, født ca 1860 [154]
- Iver Anton, født 30. november 1866 og døpt 27. januar 1867. John og Ingeborg Anna *Johnsdatter* bor på Haugerhedethaugen. Faddere er Anders Olson, Ole Sivertsen?? Havret??, Johannes Chr. Østvold, Ellen Pedersdatter?? Marie Eriksdatter Gildberg??, Erik Gildberg?? [160]

John og Ingeborg Anna bor sammen med barna Ole, Sivert, Johannes, Soffie og Anna Frederikke på plassen Haugen under folketellingen i 1865. John er husmann på Haugen og bergarbeider. Her kommer det også fram at han er født på Verdalen [154]

¹³ Kirkebøkene vekslers mellom å omtale Anna som *Jørgensdatter*, *Johnsdatter* og *Johansdatter*

¹⁴

Svoelkisgruva på Ytterøy

Ifølge Levanger turistinformasjon var gruva på Ytterøya Europas største kobberkisgruve i sin tid.

Utdrag fra "Sesongåpning Ytterøy Bygdetun," publisert i "Blad Grønt," en lokalavis for Ytterøy juni 2003 [365]:

Svoelkis er en viktig bestanddel i kjemisk industri. England kjøpte i 1860 svoelkisen sin på Sicilia, men den begynte å bli for dyr. I 1861 kom Anton Sofus Backe til Ytterøy for å se på muligheten for å utvinne svoelkis. Det har vært koppergruver i drift på Ytterøy siden 1665, og svoelkis er da et biprodukt i denne sammenhengen.

Backe var en person som fikk fart på svoelkisproduksjonen i Norge. Det ble valgt ut en del "spesialister" utenifra som kunne dette med gruvedrift. Ut i fra folketellingen for 1865 kom dette klart fram. I 1875 hadde de som arbeidet i gruvene, sin etablerte familie sammen med seg. Fra 1861 til 1864 var det Norske Kiskompani som eide og drev gruvene på Ytterøy, og sto dermed for 75% av svoelkisproduksjonen i Norge.

I 1864 ble gruvene solgt til Engelske interesser for 15.000 riksdaler. Det var stor båttrafikk med svoelkis på Trondheimsfjorden i den tiden. Det ble produsert 200.000 tonn i 1865, 300.000 tonn i 1866 og det bare økte. Etter en formidabel prisøkning på kisen, sank prisene på slutten av 1860- året.

I 1889 var svoelkiseventyret over, for da var det stopp i gruvene. I 1861 var det 38 ansatte bergarbeidere, i 1867 var det 470 ansatte. I 1868 hadde Ytterøy den viktigste gruva i Norge.

Flytting fra indre Trondhjemsfjord til Hitra og Frøya

De første åra på 1800-tallet var vanskelige år på Hitra, slik det var ellers i landet. Men det var likevel bedre her enn i innlandet, og mange kom flyttende til Hitra på denne tida. Innflyttere fra Frosta, Inderøy og Ytterøya finnes både på Hitra og Frøya. Fra 1820-åra og utover var det oppgangstider for folk flest. De fleste gårdbrukerne blir nå sjøleiere, men antallet husmannsplasser øker. Folketallet blir mer enn fordoblet i løpet av 1800-tallet, fra snau 2.300 i 1801 til mer enn 4.900 i 1891 (lettere omskrevet fra Hitralink; www.hitralink.no, 2004).

Frøya

Ytterøya

Veien fra Ytterøya til Frøya var lang etter datidens målestokk. Men det var dårlige tider i Inn-Trøndelag, trangt om jord, og både Hitra og Frøya så gode tider på 1800-tallet. Mange reiste fra hjem og familie for å finne bedre kår på kysten. Margrete Johnsdatter var en av disse.

Sjette generasjon fra Verdalen – Siverts familie

Far til John Sivertsen het **Siver Sevaldsen**. Han var gift med **Marit Jonsdatter**. Siver er husmann på *Houg* i Verdalen når John blir døpt i Stiklestad kirke 27. mai 1824 [144], og bor fortsatt der når John blir konfirmert i 1838. Fadderne til John er **Sevald Holme** (og dette er nok bestefar), Erik Biertness, Lars Pedersen Mong??, Magnil Olsdatter Holme, Brynil Biertness, og Marit Biertness.

Siver og Marit gifter seg i Verdal sogn 22. juni 1810 [161]. Presten går senere tilbake og fører dødsdatoen til dem begge når de gifter seg. Det skjedde nesten aldri. Derfor vet vi at Siver døde 5. oktober 1881, og Marit 12. september 1856. Forloverne deres er Anders Olsen Stiklestad og Erik Johansen

I 1865 er Marit død, men Siver (*Sivert*) er skomaker og losjerende på Fleskhusvold i Søbygden i Verdal [162]. Han leier rom av søsteren, som også heter Marit.

Når Siver (*Sivert*) dør i 1881 kommer det fram at han ble født på Haugsvold [163]. Det er nok samme *Haug* som han er oppført når John blir døpt og når han og Marit gifter seg. Sivert bodde på Dalemork da han døde og er oppført som *fattiglem*. Han døde av alderdom, 93 år gammel. Altså ble han født ca 1788.

Siver og Marit fikk mange barn:

- Simen født 1809, døpt 21. januar 1810. Simen er født utenfor ekteskap, foreldrene er ugifte. Faren Siver bor på Houg, moren på Borgenvold Øhren [164]
- Anne, født 1812 og døpt 14. september [165]. Nå har Siver og Marit giftet seg, og de bor på Houg, der Siver er husmann. Anne giftet seg med Jørgen Knudsen før 1845. De bodde på Orresplassen i 1845. Jørgen var husmann da. Ane var fadder til Johan Edvard Johnsen i 1845 – det er derfor vi vet hun er familie. Ane var født i Verdal omtrent 1810. Jørgen var fra Oppdal og født to år før Ane. Barna (Knut f. 1839, Sivert f. 1847, Johan f. 1850 og Margrethe f. 1843) ble født på Ytterøya.
- Martha, født 1816 og døpt 3. mars [166]. Hun var gift med Hans Guttormsen en gang før 1845¹⁵. Hans var født omtrent 1817 på Strinda [167]. De hadde tre barn i 1865: Lauris f 1850, Maren Anna f 1858 og Hanna f 1862. Martha (Marit) var fadder ved dåpen til Johan Edvard i 1845. Historien vil ha det til at Hans Guttormsen ble født av ei tjenestejente med selveste kong Carl Johan som far. Fødselstidspunktet skal visstnok stemme bra med tiden for kongens kroning i Nidarosdomen [168].
- Sevald, født 11. januar 1819 og døpt 21. februar. Blant fadderne er Olle Jonsen, kanskje en bror av moren Marit?
- Johannes ble født 1821 og døpt 1. januar 1822. Han dør 28. juni samme år og begravet 3. juli [169]
- **John** [144], som fikk barn med Gurina Eriksdatter og som etter hvert ble svigerfaren til Karl Antonsen fra Hellesvika.
- Embret, født 1827 og døpt 3. februar 1828 [170]. Han dukker opp i folketellingen for 1865 [171] som *Ingebrigt*. Presten skrev nok bare ned det han hørte i 1828. På bred nordtrønderdialekt blir Ingebrikt, eller kanskje helst *Engebrekt*, fort til «Embret.» Dette er den Ingebrigt som dukker opp som fadder til John Sivertsen sine barn. Han var gift med Jokomina Olsdatter før 1853. Jokomina var født omtrent 1822 på Ytterøen. De hadde tre barn i 1865: Zefanias f 1859, Anna Maria f 1853 og Elen Bergitha f 1862; alle på Ytterøy. Ingebrigt var fadder ved dåpen til Johan Edvard i 1845.

¹⁵ Hans og Martha/Marit er faddere til Johan Edvard Sivertsen i 1845, og var gift hverandre på dette tidspunktet. [147]

Sevald Jonsen, far til Siver Sevaldsen, bor sammen med kona **Anne Sivertsdatter** og barna Sunni (10), Brynnild (6), Marit (4) og Jon (3) under folketellingen i 1801¹⁶. Dette året bor de under gården Biertnes, der Sevald er husmann. Sevald er 48 år gammel dette året (altså født ca 1753), og Anne er 42 (født ca 1759). Vår Siver er tjener på Hougshoff dette året, 13 år gammel. Sevald og Anne fikk ni barn [172]:

- Johannes, født 1787 på Bjartnesvald. Gift 1818 med Gjertrud Olsdatter, f 1784. De var bosatt på Haug, og Johannes døde der 1821.
- **Siver**, født 1788 på Bjartnesvald.
- Mette, født 1789 på Bjartnesvald.
- Gunnhild, født 1791 på Bjartnesvald.
- Sunni, født 1791.
- Brynhild, født 1793, gift i 1815 med Johannes Stenersen fra Stenerstu på Bjartnes. De er husmannsfolk der. De bodde på Haug en kort tid etter at de giftet seg, men flyttet til Stenerstua og overtok plassen der.
- Ole, født 1795.
- Marit, født 1797 og død 1885 på Fleskhusvald, Otte Joensen Fleskhus. De var inderster (leieboere) på Haug fram til ca 1830. Da ble de husmannsfolk på Fleskhus.
- John født 1798 og død 1858 på Haug. Gift med Marit Olsdatter Haug, født 1804. De ble senere brukere på Bjartnesmarka en tid, men flyttet til Haug. John ble husmann der.

Det er skrevet en del om dem i «*Heimer og Folk: Stiklestad 1800-1940*» av Ottar Moholt [172] under opptegnelser om plassen Bjartnesmarka:

Plassen lå syd for gården på venstre siden av den nåværende veien mot elva og bare et kort stykke fra elva. Plassen ble ødelagt av raset i 1893.

Sevald Jonsen (1753-1813) og Anne Sivertsdatter (1759-1851)

Sevald og Anne var husmannsfolk på Bjartnesmarka i 1801.

*Sevald kom fra Vistastoa, og hans foreldre var **Jon Sevaldsen** og **Sunni Ingebrigtsdatter**. Han ble gift i 1787 med **Anne Sivertsdatter**. Hun var fra Bjartnesvald, og det var ganske sikkert på den plassen hun vokste opp. Hennes foreldre var **Sivert Ingebrigtsen Sundbyvald** og **Brynhild Sivertsdatter Sundbyvald**.*

Sevald døde på Haug i 1813, men Anne var fremdeles på Bjartnesmarka i 1815, for under folketellingen dette året var Anne på plassen som husmannsenke sammen med sønnen John. Datteren Brynhild og hennes mann Johannes Stenersen var inderster her da. Johannes og Brynhild flyttet til Haug senere på året i 1815. om Anne var med til Haug er usikkert, men det er mest trolig at hun dreiv plassen sammen med sønnen John, fram til han overtok plassen. Anne flyttet til dattera Brynhild på Haug, og hun døde der i 1851 som kårkone.

Anne hadde en sønn med eieren av Bjartnes, Lorens Didrik Klüver. Denne sønnen hette Johan Lorentsen Klüver. Han ble født i 1780, men i 1811 druknet han under bading i elva.

¹⁶ «Jon var yngste sønnen til Sevald Johnsen og Anne Sivertsdatter, som var den første husmannsfamilien vi har med på Bjartnesmarka. Johan [sic] flyttet med til Haug i 1815, og hn var der enda da han giftet seg i 1828. John kom tilbake til Bjartnesmarka like etter 1830, og det er mulig han var her til omkring 1850 da Lorents Johannesen overtok plassen. John døde på Haug i 1860, og Marit flyttet i 1863 til dattera i Stod.» [172]

Sevald ble født 25. desember 1755 i Verdalen. Faren hans er **Joen Sevaldsen Skiørholm**. Fadderne hans var Anne Støen, Berete Vist-?, Baloe Smedstuen?¹⁷, Ole Skiørholm, og Jacob Baarsøn Leen [173].

Jon skal være gift med **Sunni Ingebrigtsdatter**, født på Solberg 1717. Bryllupet skal ha stått i 1749. Jon skal ha kommet fra gården Vist, noe som rimer med at Berete (kanskje søsteren?) var fadder for Sevald i 1755 [174]. Fra Verdalsboka bind 4, side 318, finner vi at Sunni var av *Jermstadøtten*. Her har forfatteren av Verdalsboka resten av slektstreet til Sunni:

Far til Sunni heter **Ingebrigt Olsen Solberg**. Han var *gevorben dragon* i militæret i 1709. Ingebrigt gifter seg med **Karen Olsdatter** i 1709, og dør på Solberg i 1723. Karen gifter seg andre gang i 1725 med Kristofer Jonsen. Ingebrigt og Karen hadde disse barna:

- Ole Ingebrigtsen, født på Rønningen 1710
- Peder Ingebrigtsen, født på Lyngåsen 1713
- **Sunni Ingebrigtsdatter**, født på Solberg 1717.

Moren til Ingebrigt Olsen var **Guru Ingebrigtsdatter**. Hun var gift med Ole, sannsynligvis den Ole som bodde på gården Skjærset i 1680-årene. Vi vet bare om Ingebrigt, og ikke om Guru og Ole hadde flere barn.

Far til Guru var **Ingebrigt Skjærset**. Ingebrigt var oppsitter på Skjærset fra midten av 1630- årene til henimot 1660. Han har visstnok vært gift 2 ganger, og enken hans må omkring 1660 ha blitt gift igjen med Jørgen (Pedersen?) som så brukte Skjærset. Ingebrigt og kona fikk disse barna:

- Marit Ingebrigtsdatter Trygstad, død 1735. Hun var gift med johan Olsen Trygstad, død 1740, 85 år gammel. Da Marit døde giftet han seg på ny med Beret Henriksdatter i 1836.
- Tomas Ingebrigtsen var 9 år gammel i 1666. Han fikk datteren Helene ca 1689.
- **Guru**
- Peder Ingebrigtsen Jermstad øvre, født ca 1636 (han var 30 år gammel i 1666). Peder var gift med Maren Pedersdatter.

Det var slekta til Sunni. Om Jon Sevaldsen selv sin slekt vet vi ikke mer.

¹⁷ På denne tiden var Baloe eller Baløe et relativt vanlig navn i Verdalen. Det skal komme av at det sto et dansk regiment der på den tiden, og mange av soldatene stiftet familie og bosatte seg der. Plassen som denne Baloe bor er veldig utydelig i denne kirkeboka, men andre kilder mener det står Smedstuen eller Suulstuen

<https://www.myheritage.com/research?action=query&formId=master&formMode=1&qname=Name+fn.Bal%C3%B6e+fnmo.2+fnmsvos.1+fnmsmi.1+ln.Sevaldsen+lnmo.4+lnmsdm.1+lnmsmf3.1+lnmsrs.1> .

Sjette generasjon fra Ytterøy – Gurinas aner

Foreldrene til **Gurina Eriksdatter** var **Erik Gulliksen** [153] og **Maria Andersdatter**. Erik Gulliksen er husmannsønn, fra Vennievaldet (Vinjevaldet) og er 20 1/2 år gammel når han gifter seg med tjenestepike Maria Andersdatter Lieaunet, 26 1/4 år gammel, den 13 februar 1820 i Mosvik kirke [175]. Forlovere er Hr Fredrik Christian Kraft og Niels Olsen Wennievaldet.

Alderen til Erik som er oppgitt når han gifter seg burde tilsi at vi finner ham i kirkeboka for Mosvik eller Ytterøya ca 1799, men det gjør vi ikke. Broren Peder, født i 1798, dukker opp. Det samme gjør en dødfødt bror i februar 1800, men ikke Erik. Når vi i tillegg ser i samme kirkebok at Erik ble konfirmert i Ytterøy kirke den 16. september 1810, 16 år gammel [176], er det tydelig at presten har skrevet feil i boka da han ble gift.. På denne tiden bor han på Nyenget.

Erik og Maria hadde flere barn [177]:

- Anne, født 10. mars 1820 og døpt 20. mars 1820 i Mosvik kirke [178] av foreldrene husmann Erik Guleikssen/Gulliksen og hustru Maria Andersdatter. Faddere: Husmann Henrik Johansen Melvoldsvalet, husmann Ole Olsen Winnievaldet, inderst Niels Nielsen Winnievaldet, husmannskone Elen Gabrielsdatter Winnievaldet, husmannskone Guru Gulliksdatter Melvoldsvalet og tjenestepige Beret Nielsdatter Lilledahl.
- **Gurina**, født 16. juli 1822 og døpt 25. august i Mosvik kirke [146]. På dette tidspunktet bor foreldrene på plassen *Nyengen* under gården Vennie (Vinje) i Mosvik, der Erik er husmann. Fadderne til Gurina er Niels Olsen Skarpengen, Niels Nielsen Hamstad, Martha Benjaminsdatter Hamstad, Martha Larsdatter Skarpengen og Ingeborg Olsdatter Medvold. Gurina ble konfirmert 22 oktober 1837 i Mosvik [179].
- Anne Martha, født 26. desember 1824 og døpt 2. januar-1825 i Mosvik kirke [180]. Faddere: Blant andre strandsitter Ole Olsen Stranden, kone Elen Gulliksdatter Stranden, tjenestedreng Peder Gulliksen Stranden og tjenestepige Anne Gulliksdatter Slipern - de tre sistnevnte søsken av Erik. Anne Martha ble konfirmert 20. oktober 1839 i Mosvik kirke [181]. Dette året bor hun på Sliperplass mens faren bor på Nyenget.
- Serena født 16. november og døpt 26. desember 1827 i Mosvik [182]. Familien bor på Nyeng under Vinje nå. Fadderne hennes var Nils Olsen, Peder Gulliksen Sundseth, Hans Gulliksen Sundseth, Martha Larsdatter Skarpeng, Anne Hansdatter Sundseth og Serena Nilsdatter Skarpeng (datter til Nils) [183]. Serena ble konfirmert i Ytterøy kirke som Serena Eriksdatter Eid den 23. oktober 1842 [184]. Hun var da tjenestepike hos Pastor Eid.
- Dødfødt pikebarn 23. februar 1831 [185].

Erik Gulliksen døde på Nyenget den 25. mars 1853 og begraves 3. april [186]. Kirkeboka sier han ble 78 år gammel, men det må være feil nedtegnet av presten siden han var født i 1793. Maria Andersdatter Nyenget dør 18. desember 1864, 74 år gammel [187].

Det kan se ut som Erik Gulliksen ble født på Ringebu, og døpt 6. oktober 1793 på Ringebu i Oppland av foreldrene **Gullik Eriksen** og Mari eller **Anne Pedersdatter**. I kirkeboka for Ringebu sogn står det tydelig at moren heter Mari selv om det står Anne når de andre søsknene fra Ringebu blir døpt¹⁸. Gullik og «*Mari*» bor på plassen Braadstadeie. Fadderne til Erik er Morten Hagen, Joen Braastad, Erich Braastad, Eli Sylte og Beret Hielle [188].

Gullik Eriksen og **Ane Pedersdatter** ble trolovet på Ringebu 25. januar 1789 og gift 8. mars samme år [189]. Forloverne deres var Johannes Hielle og Morten Erichsen Hiellestuen (broren til Gullik). Dette paret med familie må

¹⁸ «Mari» må være feil skrevet av presten. Barnet er ekte, står det, og vi finner ingen Mari som ble gift med en Gullik i perioden 1780-1800 i hele Oppland fylke. I hele Norge er det bare én annen kvinne «Maria» som blir gift med Gullik i relevant tidsperiode, og de lever sitt liv i Borre i Vestfold.

ha kommet som innflyttere til Ytterøy prestegjeld i perioden 1793 (fordi Erik ble født på Ringebu) og 1797 engang. De er ikke nevnt i folketellinga i 1791, men de dukker opp på Vinje i den lokale folketellingen i 1797, som *Golich* og *Ane* boende på Winnie (Vinje) [190] sammen med tre barn. Gullik angis å være 40 år gammel og Ane er 33. I folketellingen 1801 angis Gullik å være 39 og Anne 38. Siden folketellingen 1797 ikke er scannet, bare skrevet av, velger vi å tro på alderen som er oppgitt i 1801. Det betyr at Gullik er født ca 1762, og Ane ca 1763.

Hvis Gullik og Anne var fra Ringebu, så var Gullik fadder for nevøen Erich i 1788 [191]. Faren til barnet het i så fall Gunder, øvrige faddere var Torger Eriksen, Beret Olsdatter, Ole Myren, Eldri Østensdatter og Mari Hansdatter.

Gullik er igjen fadder for et nytt barn ved navn Erich, med samme far, i 1792 og mor Beret Østensdatter, også da i Ringebu. Øvrige faddere er Morten Amerud, Jacob Hielle, Christiania Hielle og Ane Løsnæs [192]. Det kan se ut som barnet er dødt.

Gullik og Ane hadde disse barna:

- Guru eller Guri, døpt 27. mai 1789 på Ringebu. Familien bor på Hielstuen Fadderne hennes er Joen Hielle, Halvor Pedersen Hielle, Ragnhild Bælsrud, Mari Joensdatter Bælsrud og Anne Hielstuen [193]. Hun blir konfirmert 15 år gammel i Ytterøy kirke 26. august 1804 [194]. Hun bor på Berg, der hun er tjenestejente, akkurat som søsteren Elen. Vi finner henne ikke i folketellingen for 1801, men i 1810 er hun hun fortsatt tjener på Berg i Mosvik [195]. Hun skal siden ha giftet seg med Henrik Johansen 6. oktober 1811 på Ytterøy og døde på Melvoldsveet i Mosvik 16. mars 1844, 55 år gammel¹⁹.
- Elen eller Eli. Hun ble døpt på Ringebu 15. mai 1791 [196]. Foreldrene bor på Braastadeie. Fadderne hennes var Engebret Vigen, Peder Braadstad, Lisbet Braadstad, Beret Gielstuen og Gunild Præstangen. Hun ble konfirmert 16 år gammel den 31/8-1806 som tjener på Eid prestegård på Ytterøy [197]. Elen Gulliksen ble visstnok gift i Stadsbygd 5. juli 1807 med Ole Olsen²⁰. Paret havnet etter hvert på husmannsplassen Stranden under Wennie (Vinje) i Mosvik, hvor de også bodde da de var faddere for Anne i 1820. I følge kilder på familysearch.com fikk de datteren Karen i Stadsbygd i 1815. De fikk en dødfødt gutt i Mosvik i 5. mars 1821, som ble begravd og jordfesta 18. mars 1821 i Mosvik [198]. Paret Elen og Ole Stranden flyttet seinere til Levanger og er utskrevet fra Mosvik den 8. november-1832 [199].
- **Erik.**
- Peder født 22/4-1798 og døpt 6/5-1798 i Mosvik [200]. Hans faddere var Jonas [Hinstu]??, Ole Olsen Svee, Anders Lassen Nachstad, Anne Matzdatter Opgaard og Kirsten Jacobsdatter Grinden. Familien bor på Nyeng²¹.
- Dødfødt gutt jordfesta 2/2-1800 [201].
- Peder født 13/4-1803 og døpt 6. mai 1803 i Mosvik [202]. Fadderne hans er Jonas Roaldsen Skarpeng, Lars Arntsen Qvernbak, Jon Estensen Opgaard, Marit Gabrielsdatter Berg og Anne Olsdatter Teengaardsbak.
- Hans født 7. mars 1806 og døpt 8. mars 1806 i Mosvik [203]. Fadderne hans er Ole Andersen Opgrand, Hans Danielsen Skarpeng, Peder Michelsen Wennie, Ingeborg Olsdatter Opgrand og Martha Larsdatter Qvernbak.

¹⁹ Pr. Familysearch. Dette har jeg ikke ettergått siden Guru ikke er i direkte linje med min familie.

²⁰ Ifølge Familysearch. Jeg har ikke ettergått dette, siden Elen ikke er i direkte linje med min familie.

²¹ Det dør en Peder Gulliksen Nyenget fra Wennie, som blir jordfestet 24. januar 1802. I kirkeboka står det at han er 15 ½ år gammel når han dør [366]. Jeg tror presten har skrevet feil. Jeg tror denne Peder er den samme som ble født i 1798, og som da altså dør i 1802. Det forklarer hvorfor en ny sønn født 1803 får navnet Peder. Farsnavnet til moren skal bæres videre selv om den første sønnen som bar navnet døde.

- Anne født 4. desember 1807 og døpt 13. desember 1807 i Mosvik [204]. En av fadderne her er ei Guri Gulliksdatter Nyeng. Øvrige faddere er Hans Danielsen Skarpeng, Stephen Larsen Opgaard, jomfru Carolina Kristina Bangsund, og Sara Nilsdatter Nachstad.

Gullik og Anne er husmannsfolk under Vennie (Vinje) med to av barna, Erik og Peder, boende hos seg under folketellingen i 1801 [205]. Datteren Elen/Eli er tjenestejente på Store Grand i samme telling [206]. I 1810 bor barna Erik, Peder, Hans, Eli(n) og Ane sammen med dem under Winnie (Vinje) [207].

Gullik Eriksen ble født 5. januar 1765 og døpt 31. januar til foreldrene **Erik Gulliksen** og **Guri Mortensdatter** på Hiellstuen i Ringebu. Fadderne hans var Iver Pedersen Opsal, Christen Joensen Hielle, Morten Larsen Øgaarden, og Mari Øfstegaard [208]. Han ble konfirmert i Ringebu i 1780 [209].

Gullik dør på Nyeng i Mosvik på Ytterøy i 1813. Han ble jordfestet 49 år gammel den 11/7-1813 i Mosvik [210]. Kona, Anne Pedersdatter, skal ha sovnet inn 12/10-1846, innført i kirkeboka som 78 år gammel [177], men **dette finner vi av en eller annen grunn ikke igjen i kirkebøkene nå, så det er vanskelig å ettergå (23.02.2024)**.

Familien til Gullik Eriksen

Foreldrene til Gullik Eriksen var **Erik Gulliksen** og **Guri Mortensdatter**. De ble trolovet på Ringebu 19. april 1750 og gift 19. mai [211]. De fikk disse barna som vi kjenner til:

- Marthe, f. 1750, døpt 1. november 1750. Fadderne hennes var Ingebret Spitsberg, Niels Tøllevsøn, Guro Øvre Vestad, Mari Lybeck og Guro Tostensdatter nedre Vestad [212].
- Morten, f. 1755, døpt 20. mai 1755 på Hiellestuen på Ringebu. Fadderne hans var Frederich B'lsru, Lars Hielle, Ingebret Mortensøn (bror til Guri?), Berthe Hielle og Mari Mortensdatter (søster til Guri?) [213].
- Gunder, f. 1758, døpt 17. desember 1758 på Hiellestuen på Ringebu. Fadderne hans var Joen Hielle, Hans Østensen Hielle, Peder Olsen Hildstad, Anne Sivertsdatter Hage og Marthe Mortensdatter Hildstad (Guri sin søster?) [214].
- **Gullik f. 1765**

Mellom 1750 og 1755 en gang tegna Erik husmannskontrakt med bonden på Hjelle, og flytta inn på Hjelistuen (i dag Hjellstugua) sør for Fåvang i Ringebu sogn. Erik på Hjelistuen døde i 1782, og ble gravlagt 28. april i Fåvang kirke [215]. I kirkeboka står det at han var 72 år gammel da han døde, og dette er første indikasjonen på når han kan ha blitt født. I perioden 1706-1712 er det bare ett barn med navnet Erik og som blir født i Ringebu sogn, som også har en far som heter Gullik. Derfor vet vi at Erik Gulliksen var født i 1708 på Myre i Venabygd og døpt 14. oktober samme år [216].

Guri Mortensdatter var fra Hjelle nordre og ble født i 1722. Hun ble døpt 6. desember 1722 i Fåvang kirke [217]. Guri fikk først barn sammen med Karl Østensen Bjørge født 1710 og død 1765. De fikk datteren Åste Carlsdatter Hjelle i 1747, men Åste døde samme år. Tre år senere gifter hun seg med Erik Gulliksen. Guri ble gravlagt 1. mai 1788 i Fåvang kirke. Foreldrene hennes var **Morten Pedersen Hjelle** og **Ambjørg Engebretsdatter Opsahl**. Vi skal lese om Morten og Ambjørg i et senere avsnitt.

Etter at Erik flytta til Hjelistuen, eller Hjellstugua, som plassen heter i dag så ble familien boende der fram til Gullik og Anne dro til Ytterøy. Hjellstugua er en plass i åssiden over gården Hjelle²², som tilhørte bonden på Hjelle sør for Fåvang. Plassen er i privat eie i dag, så husmannen som dreiv plassen må etter hvert ha overtatt eiendommen fra

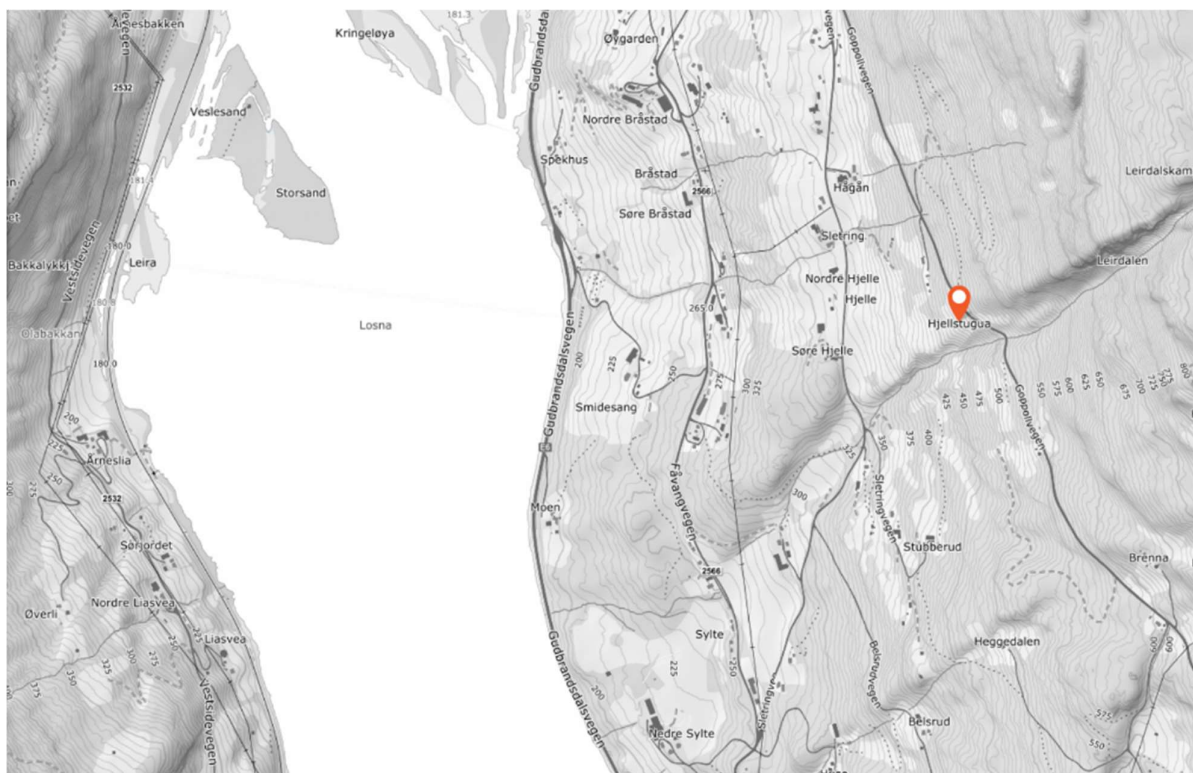
²² Det finnes også ei seter langt inne på fjellet med samme navn, men den har ikke jord nok til å brødfø flere familier. Vi antar derfor at Hjellstugua i åssida over Hjelle er riktig plass.

bonden. Men Gullik var yngste sønnen i familien, og kunne ikke ha overtatt husmannskontrakten fra faren da han døde i 1782. Da var og Gullik bare 17 år gammel. Storebroren Morten overtok kanskje husmannskontrakten da faren døde.

Det er ikke mye jord å drive på denne plassen, og det kan jo være medvirkende til at Gullik og Anne flytta nordover på 1790-tallet. Kanskje sleit de med å finne en bedre plass å bo i Gudbrandsdalen. Etter hvert som familieførøkelsen fant sted, blei det dårlig plass til alle familiene på vesle Hjelistua. Men hvor skulle de flytte? Det var trangt nede i dalen og sikkert vanskelig å finne ny jord og nye plasser. På Ytterøya i Trondheimsfjorden var det bedre plass og mere jord, og ganske mildt klima også siden det lå nær sjøen.

Einar Hovdhaugen beskriver situasjonen godt i «Bygda vår: lokalhistorie for Ringebu» [218]:

Når vi snakkar om husmannsklassa, må vi og rekne med tenestfolk, lausfolk og inderstar. Dei var i det alt vesentlege rekruttert frå husmannsklassa. Sjølve husmannen som sat på en nokonlunde bra husmannsplass, var faktisk ei slags mellomklasse i bygdesamfunnet. Han sleit hardt og hadde det ofte trangt, men lei nok oftast ikkje direkte nød. Men det voks opp store barneflokkar på husmannsplassane, som det var vanskeleg å finne livsrom for. Talet på inderstar og lausfolk auka raskt på 1800-talet. Indarstar var, helst gifte folk, som leigde seg inn i hus hos andre. Mange av desse budde i usle husvære, og var nærmast heilt eigedomslause. Tenestfolka hadde det vel, trass i alt, relativt bra på gardana. Dei hadde mat og klede. Men ville dei gifte seg var det i beste fall prøve å få tak i ein husmannsplass. Det var ikkje husmannsplassar til alle. Den som fekk seg tak i ein nokonlunde bra husmannsplass vart rekna for å vera heldig. For mange var det einaste utvegen å bli indarst og "daglønner". Og i det overfolka bygdesamfunnet var det å hamna på den allernedste hylla i eit botnproletariat.

Kartet viser hvor Hjelstugua - eller Hjelistuen som den heter i kirkebøkene fra 1700-tallet - ligger oppe i åssida ovenfor Hjellegårdene sør for Fåvang i Gudbrandsdalen.

Tanker og spekulasjoner om anene til Erik Gulliksen

Så langt har vi fått god hjelp til å trekke anetreet vårt bakover i tid fra *Ringebuslekter* [219]. Men her må vi kanskje skille lag med den kilden, for foreldrene som står listet opp der stemmer ikke med det som er transkribert fra kirkebøkene av *Gotiskgruppa* i *Ringebu Historielag*. I tillegg til å skrive av gamle dokumenter har historielaget også knyttet personene i kirkebøkene opp mot kjente slekter i Ringebu, Venabygd og Fåvang. Så har *Registreringsentral for historiske data* hos UiT (RHD) lagt til avskriftene i sine databaser [220], og derfra har de samme avskriftene funnet veien til *Digitalarkivet* til Arkivverket. Og der Ringebu Historielag har lagt til slektsinformasjon i avskriftene sine så er ikke det tydeliggjort i Digitalarkivet sine søkbare databaser.

Det er ikke henvist til primærkilder i Ringebu Historielag sine oversikter. Det betyr at når de viser til at Erik Gulliksen sine foreldre var Gullik Pedersen Bråtaseter og Martha Eriksdatter, så vet vi ikke hvordan de har kommet fram til den forbindelsen.

Det bor nemlig to familier i Ringebu på denne tida, der far i huset heter Gullik. Den ene heter Gullik Pedersen og bor på Bråtaseter (og det er denne familien *Ringebuslekter* har valgt seg), og den andre er Gullik Olsen på Myre. Utfordringen er beskrevet i boka *Ringebu : heim og folk. 1 : Venabygd* [221, p. 85], på side 85:

To som heitte Gullik levde i Venabygda på same tid. Det kan gjera det vanskeleg å finne ut av familietilhøva, spesielt når det berre er fornamnet og bustaden til faren som blir ført inn i kyrkjeboka, ikkje namnet på mora og namnet på farfaren. Det kan tenkast at dei to Gullikane var syskenbarn.

Nå er det også sann at gårdene Bråtaseter og Myre bare ligger noen hundre meter fra hverandre. Ingen av Gullikene var bønder – ingen eide gård eller grunn. Da hadde familiene deres vært bedre dokumentert i bygdebøkene. Så begge var nok husmenn.

Kirkeboka sier helt klart og tydelig *Myre* når Erik Gulliksen blir født i 1708. Men noen slekthistorikere mener likevel at det er Gullik Pedersen som er faren her. Det vi skal se på over de neste avsnittene er om det kan være riktig eller ei.

Vi vet fra kirkebøkene i Ringebu at Gullik Pedersen gifter seg med Martha Eriksdatter 23. mai 1706 [222]. Gullik Olsøn gifter seg med Siri Larsdatter 12. mars 1702 [223]. Vi vet fortsatt ikke hvem som er fra hvilken gård. I teorien skal ikke Gullik Pedersen få noen barn før seinere i 1706. Får han det, så skal det i hvert fall stå «uekte» i kirkeboka,

Øvre delen av Venabygd i venstre kant av bildet. Bråtaseter og Myre i øvre venstre kant.

og det gjør det ikke. I april 1704 blir det døpt et barn Ole [224] med far Gullik²³ i Venabygda, og 30. april 1706 blir det døpt et barn Hans til faren Gullik Olsøn [225]. Her står det klart og tydelig *Myre* i kirkeboka, så da er vi ganske sikre på at **Gullik Olsøn bodde på Myre** i hvert fall fram til 1706, og at **Gullik Pedersen derfor hører til på Bråttåseter**.

Det som i tillegg gjør dette ekstra spennende og usikkert er at det blir døpt en pike Ingeborg Gulliksdatter 24. juni 1702 [226], og hun er født på Bråttåseter. Heller ikke Ingeborg er oppført som uekte i kirkeboka, så vi antar at Ingeborg også tilhører Gullik Olsen og Siri Larsdatter, som ble gift tidligere i 1702. Men dette året bor de altså på Bråttåseter, og ikke på Myre. Kan Ingeborg ha vært datter av Gullik Pedersdatter? Klart hun kan, men sannsynligvis ikke. Når Ingeborg etter hvert gifter seg og får egne barn, så dukker både Hans og Lars Gulliksen opp som faddere til den ene sønnen hennes, Ole, i 1727. Og Lars er født på Myre i 1709, det står i kirkeboka [227]. Her er det altså en sterk kobling mellom Ingeborg og to menn vi **vet** er sønner av Gullik Olsen.

Så nå er vi ganske sikre på at Gullik og Siri bodde på Bråttåseter i 1702, og at de flyttet til Myre før 1704 og bodde der i hvert fall til 1706. Det vi ikke vet er om Erik, født 1708 på Myre, er barn av Gullik Olsen og Siri Larsdatter eller om han er sønn av Gullik Pedersen og Marta Eriksdatter. Kan det likevel være sånn at disse husmennene flytta rundt, litt fram og litt tilbake, dit jobbene var? Ja, det kan selvsagt være sånn. Er det sannsynlig? Jeg tror ikke det.

Vi vet ikke hvem som var faren til Erik født 1708, men vi vet han var født på Myre. Vi vet at Gullik Olsen fortsatt bor under Myre i 1707, fordi det henvises til «*huusmender [...] Gullik Ols. Vnder Myre [...]*» i tingboka for Ringeby 21. september 1707 [228]. Og vi vet at Siri fortsatt bodde på Myre i 1711, for da står hun oppført som *huskvinne* under Myre når skoskatten skal betales [229]. Og 3. september 1713 begravnes en udøpt gutt Peder, far Gullik, fra Bråttåseter. Her ser vi altså at de samme familiene bor på de samme plassene i henholdsvis 1706, 1707 og 1711, og i 1706 og 1713. Jeg mener det sannsynliggjør at disse husmennene ikke flytter fra plassene sine i denne perioden. Jeg mener altså at riktig far til Erik Gulliksen er Gullik Olsen.

Nå som vi har blitt enige med oss selv om hvem som var foreldrene til Erik Gulliksen, så kan vi si at:

Foreldrene til Erik Gulliksen Myre var **Gullik (Gulich) Olsen** og **Siri Larsdatter**. Gullik og Siri bodde på Myre i Venabygd i både 1704, 1706, 1707, 1709 og 1711. Fadderne til Erik var Ellen Nordboe, Marthe Hagen, Marthe Bøe, Jacob Furesætter, Elias Hougen og Anders Lunde [230].

Gullik og Siri ble gift 12. mars 1702 [231]. Han skal ifølge slektshistorikere ha vært soldat da de giftet seg (kilde ukjent, dette er fra bygdebøkene). De fikk disse barna sammen:

- Ingeborg, døpt 24. juni 1702 [226] på Bråttåseter. Ingeborg gifter seg 13. mars 1727 med Reier Knudssøn [232]. Hun får minst 4 barn: Ole f 1727, Lars f 1732, Iver f 1735 og Knud f 1737. Brødrene Lars og Hans er faddere til Ole.
- Ole f. 1704 og døpt 24. februar. Fadderne hans var Elen Naarboe [Nordbu], Astri Myre, Synoug Braatesæter, Christen Lunde, Peder Venaasen, og Jacob Naarboe [Nordbu] [224]. Ole blir visstnok gift med Marte Nilsdatter og ender opp i Brekkom nord for Fåvang [219].
- Hans f. 1706 og døpt 30. april. Fadderne hans var Ellen Norboe, Astrj Myre, Maren Hogstad, Ifver Hougen, Ole Qvitterud og Stener Gundstad [225]. Hans giftet seg ikke. Han bodde med foreldrene på Haugstad fram til de døde. I 1739 blir han avkrevd restskatt for de tre foregående årene, og forklarer til tingretten: «*Hans Gulliksen Hogstad for 1735 og 1ste termin 1736 og ligesaa 1ste termin 1737 til sammen 2 Rsd. Hand Møder og siger*

²³ Ringeby Historielag mener det står Ole Skredder i kirkeboka. Håndskriften er så dårlig at jeg ikke klarer å tyde om det er rett

at have gamle og skrøbelige foreldre som hand maae fortiene Føden og Huuslejen for, og døde hans Moder sidstleden aar, men Faderen lever endnu som er over 70 aar gl. og dersom denne hans Søn skulle forlade ham maate hans gamle Fader føres paa Bøgden, som Hans Gulliksen siger at kand bevise. [233]»

- **Erik** f. 1708
- Lars f. 1709 og døpt 17. mars. Også han bor på Myre når han blir døpt. Fadderne hans var Dorthe Qvitterud, Marthe Hougen, Marthe Lunde, Christen Hogstad, Joen Lunde og Erich Bøe [234]. Lars skal være soldat når han trolover [235] og gifter seg [236] med Anne Østensdatter fra Vålen 14. januar 1734. Han dør i Bredeveien i 1759 og begraves 28. juni samme år [237], 51 år gammel.
- Karen (Kari) f. 16. september 1714 [238] og død 1772 på Kaurstad [239]. Noen mener Karen er datter av Gullik Pedersen. Men det står i kirkeboka at Karen er født på Hogstad [Hougstad], og vi vet at Hans og faren Gullik bor på Hougstad i 1737 og årene etterpå, samt at Gullik dør der i 1751. Vi vet også at broren Hans er forlover til henne og Tord Siverson når de gifter seg i 1750 [240].

Gullik Olsen døde 23. mai 1751 på Haugstadstuen [241], 81 år gammel.

Så er det klart at det ikke betyr så mye i det lange løp hvem som var faren til Erik Gulliksen. Og det er høy sannsynlighet for at begge disse Gullikene – både Olsen og Pedersen – faktisk var **søskenbarn, eller i det minste i slekt**. I Venabygda på denne tida var det mange som var i slekt med hverandre. Mange av de samme fornavnene går igjen på tvers av familier.

Peder Olsen Nordbu, som altså kan ha vært far til Gullik Pedersen, var gift med **Ellen**. Ellen er fadder til hele 18 barn i perioden 1697 til 1713. Blant fadderbarna er både Ole, Hans og Erik Gulliksen – som vi mener er Gullik Olsen sine barn – og Gunder Gulliksen, som vi mener er Gullik Pedersen sin sønn. Så en eller annen slags forbindelse er det her. Men nå kommer vi ikke særlig lenger på denne grenen av slekta, fordi det er tynt med historiske kilder fra denne tida. Det gjelder spesielt informasjon om husmenn og andre folk som ikke eide gård og grunn.

Hvis det mot formodning skulle vise seg at Erik Gulliksen likevel er sønn av Gullik Pedersen, så er det sånn at:

Gullik Pedersen og Marta Eriksdatter ble gift 23. mai 1706 [367]. Faren til Gullik var sannsynligvis Peder Olsen Nordbu. Peder eide Bråtåseter mellom 1682 og 1704, men bodde sjøl på Nordbu [221].

Gullik og Marta hadde disse barna:

- Gunder Gulliksen Bråtåseter f. 1706 d. 1743 på Øygaardstugua i Venabygd [368]
- (**Erik?**)

Anene til Guri Mortensdatter

Informasjonen i dette avsnittet er hentet fra Øyergenealogi [242] og Ringebuslekter [219].

Guri Mortensdatter var gift med Erik Gulliksen, f. 1708. Guri var født i 1722. Foreldrene hennes var **Morten Pedersen Hjelle** og **Ambjørg Engebretsdatter Opsal**.

Morten ble født i 1691 og døde i 1756. Han ble begravet i Fåvang kirke 24. februar samme år. Han giftet seg med Ambjørg 12. juni 1717. Ambjørg ble født i 1690 på Hjelle sør for Fåvang og døde i 1757 på Nordre Hjelle. De hadde disse barna sammen:

- Marte f 1717 på Hjelle og død 1779 på Hilstad
- Jon f 1720 og d desember 1803 på Hjelle
- Lars f 1720 på Hjelle
- **Guri**
- Maren f 1725 på Hjelle, d 1807
- Peder f 1728 på Hjelle
- Engebret f 1733 på Hjelle og d 1748 på Spangrudlien

Foreldrene til Morten var **Peder Jonsen Hjelle** og **Anne Olsdatter**. Peder var født ca 1657. Han døde 1717 på Hjelle. Anne var født ca 1660 og døde 1743 på Nordgard Hjelle. Peder og Anne hadde disse barna>

- **Morten**
- Jon f 1702
- Guri f 1706 og død 1750 på Lillekaus

Foreldrene til Peder var **Jon Mortensen Hjelle** f ca 1615 og d 1706 på Hjelle, og **Sigrid Olsdatter**, død 1701 på Hjelle og begravet 2. mai 1701 i Ringebu kirke. Jon og Sigrid hadde disse barna:

- **Peder**
- Anne f ca 1662 og død 1734 på Lindvikstuen
- Ingeborg
- Karen

Ambjørg Engebretsdatter Hjelle, som var gift med Morten Pedersen Hjelle og mor til Guri som giftet seg med Erik Gulliksen i 1750, var datter av **Engebret Larsen Haugstad** og **Ingebjørg Olsdatter Hjelle**.

Engebret og Ingebjørg hadde tre barn, ifølge slektshistorikere:

- **Ambjørg**
- Lars f 1702 på Søndre Hjelle og d 1784 på Hjelle
- Lisbeth f 1722 på Hjelle

Faren til Engebret var **Lars Christensen Haugstad**, f ca 1623. Faren til Lars var **Christen Lauritsen Haugstad**. Vi vet ikke hva moren til Engebret het, men hennes fars navn var Engebret. Christen og kona hadde disse barna:

- Christen, f ca 1657 på Sygard Haugstad
- **Engebret**
- Pål f ca 1660 på Sygard Haugstad
- Gulleik (Gullik) Larsen f ca 1663 på Sygard Haugstad

Christen Lauritsen sin far var **Laurits Haugstad**, f ca 1560. Jeg antar at det ikke finnes mange kilder til akkurat dette ut over at slektshistorikerne antar at Christen var født på Haugstad og at faren hans må ha hett Laurits.

Ingebjørg Olsdatter, som var gift med Engebret Larsen på Haugstad, var datter av **Ole Østensen Hjelle**. Ole hadde en datter til, Anne, f ca 1660 og død 1743 på Hjelle. Ole var født ca 1633 og sønn av **Østen Finnsen Hjelle** f ca 1605. Østen hadde en sønn til, Jon f 1655, i tillegg til Ole. Vi antar at faren til Østen, **Finn**, også bodde på Hjelle.

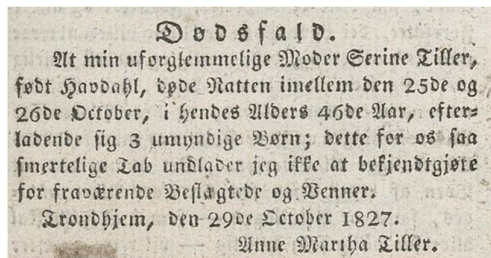
Gerhard Wilhelm Knudsen den eldre

Et barn utenfor ekteskap, med Ane Martha Tiller

12. **Gerhard Wilhelm Knudsen** og 13. **Ane Martha Toresdatter Tiller** var foreldre til den Gerhard Wilhelm Knudsen som giftet seg med Lisa Carlsdatter i 1871. Unge Gerhard var født utenfor ekteskap, og Gerhard den eldre og Ane giftet seg aldri. For enkelhets skyld skiller vi på far og sønn det å kalle dem «den eldre» (d.e.) og «den yngre» (d.y.) i resten av denne boka. Gerhard d.y. og Lisa var morfar og mormor til Otto Karlsen.

Anne Martha ble født utenfor ekteskap 10. mai og døpt 12. juni 1810 i Vår Frue kirke i Trondheim [243]. Fadderne hennes var Lisbeth Eriksdatter, Ingeborg Anne Eriksdatter, Johanne Skanke, Ole Namdal, Jon Schønberg og Ole Blekan. To år etter hun ble født, giftet foreldrene seg og straks etterpå fikk Anne Martha lillebroren Olaus **LENKE?**. Men lykken varte ikke lengre enn til 31. august 1815²⁴. Da dør hennes far av *brystsyge* og moren ble sittende igjen med 2 små.

Moren hennes ble gravid ett år etter hun ble enke og får datteren Anne Sylvia sammen med en engelsk *skibsfører Telliti Rejsong* (som nok er prestens forsøk på å skrive ned den engelske uttalen på navnet til engelskmannen. Når Anne Sylvia gifter seg føres farens navn opp som *Tiller Reising*). Anne Martha fikk lillesøsteren Anne Sylvia (Sølvie i tinglysingsprotokollene) 30. mai 1817²⁵. 3 oktober i 1824 ble Anne Martha konfirmert i Vår Frue Kirke²⁶ og 3 år etter døde hennes mor²⁷. Den første offentlige opplysningen som finnes omkring Anne Martha bortsett fra dåp og konfirmasjon er i forbindelse med sin mors død. Fredag 2 november i 1827 hadde hun en kunngjøring "Trondhjems borgerlige Realskoles alene-privilegerede Adressecontours-Efterretninger"²⁸ og det attpåtil på side 1 i avisen- ganske friskt av en 17-årig foreldreløs jente med 2 yngre søsken. At hun hadde denne kunngjøringen i avisen tyder på at de var bedrestilte. Dette fordi at "vanlige folk" den gang ikke annonserte dødsfall, og i hvert fall ikke på førstesiden av avisen.

11 februar 1834 blir hennes første barn Axel Claudius født utenfor ekteskap Han ble døpt i Vår Frue kirke 18 mars samme år og blant fadderne var morbroren Olaus²⁹. Den 1.ste oktober 1836 blir det i "Trondhjems Løverdagsaften" kunngjort auksjon over hennes eiendom i Sandgaten i Trondheim³⁰.

²⁴ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0135: Klokkerbok nr. 602C03, 1815-1832, s. 95 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921690454>

²⁵ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0107: Ministerialbok nr. 602A05, 1815-1821, s. 35 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921670661>

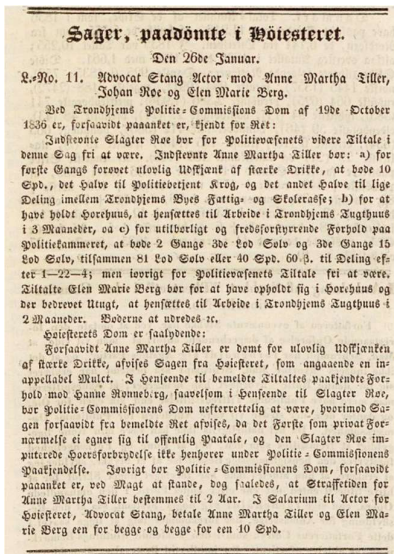
²⁶ <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921690571>

²⁷ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0135: Klokkerbok nr. 602C03, 1815-1832, s. 132 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921690490>

²⁸ [https://www.nb.no/items/561495acc9e5edc5d8ef133d82895?page=0&sea..."](https://www.nb.no/items/561495acc9e5edc5d8ef133d82895?page=0&sea...) "martha tiller"

²⁹ <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921680252> <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000041858266>
Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0108: Ministerialbok nr. 602A06, 1821-1839, s. 122 løpenr 21: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921680252>

³⁰ [https://www.nb.no/items/d16ee7a5efe040b7ef2673bf73aec3b4?page=0&searchText="martha tiller"](https://www.nb.no/items/d16ee7a5efe040b7ef2673bf73aec3b4?page=0&searchText=)

Faksimile: Den Constitutionelle, fredag 27. januar 1837

Noen måneder etter dette, fredag 27.1.1837 står det å lese i "Den Constitutionelle" om saker i "Høiesteret". Saken var kort den at Anne Martha og en annen dame året i forveien hadde blitt dømt for ulovlig brennevinssalg, samt for "å have holdt horehus"³¹.

Damene beskyldes for tre saker:

- ulovlig skjenking
- å ha holdt horehus, og
- for fredsforstyrrelse på politikammeret

Sak a avvises som ikke vedkommende høyesterett, fordi mulkten/boten ikke kan ankes (altså må boten betales); mens sak b og c er litt mer intrikat.

Sak b ser ut til å være todelt: Slakter Røe og Hanne Rønneberg ser ut til å være "tatt på fersk gjerning" og Røe har betalt for Rønneberg sine tjenester. Men høyesterett avviser saken mot de to fordi en "privat fornærmelse" ikke skal påtales av det offentlige. Det at slakter Røe er horekunde er heller ikke noe høyesterett mener politiet skal bry seg om, så slakter Røe frifinnes. (Jeg ser ikke helt hvor Hanne Rønneberg dukker opp i saksbeskrivelsen rett før høyesteretts avgjørelse.)

"Iøvrigt bør Politi-Commissionens Dom [...] ved magt at stande" betyr at Anne Martha og den andre kvinnen, Ellen Marie Berg, straffes for å drive bordell og for å ha laget bråk i arresten. Anne Martha får en straff på 2 år (!), sannsynligvis i tukthus. I tillegg må damene betale i alt 10 spesidaler i salær til advokat Stang.

Anne Martha og Olaus er også medtiltalt i en sak mot *Karen Kristine Berg m.fl.* som føres hos Byfogden 24. februar 1837³². Dette er en separat sak, en parallell sak, til den der Anne Martha dømmes til tukthus. **Jeg klarer ikke lese alt, men dette må jobbes mer med.** I hvert fall dømmes Anne Martha til ytterligere 6 dagers fengsel for usadelighet i forbindelse med denne saken (se utdrag fra angeprotokollen nedenfor). Straffeutmålingen³³ lar vente på seg. Flere ganger protokollføres det at saken utsettes. Men 8de april møter de tiltalte for retten igjen, og 19de april³⁴ og 17. april³⁵ og 8. september³⁶

I fangeprotokollen til Trondheim Tukthus finner vi igjen Anne Martha og Ellen Marie [362]. Ane Martha låses inne 7. februar 1837 og slippes ut igjen 11. august 1839. I fangeprotokollen står det:

No 12 Fiskerdatter Ane Marthe Tiller!

³¹ <https://www.nb.no/items/2a98134a6ca9f2daebca773c04ce7701?page=3>

³² Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/1/1B/L0005: Ekstraretsprotokoll - 31/3-3/5., 1832-1837, s. 545a-547b (se *Karen Kirstine Berg m.fl.*): <https://www.digitalarkivet.no/rg60085405000546>

³³ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/1/1B/L0005: Ekstraretsprotokoll - 31/3-3/5., 1832-1837, s. 563b, <https://www.digitalarkivet.no/rg60085405000565> (se *Karen Kirstine Berg m.fl.*)

³⁴ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/1/1B/L0005: Ekstraretsprotokoll - 31/3-3/5., 1832-1837, s. 566a og b (se *Karen Kirstine Berg m.fl.*): <https://www.digitalarkivet.no/rg60085405000567>

³⁵ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/1/1B/L0005: Ekstraretsprotokoll - 31/3-3/5., 1832-1837, s. 568b-569b (se *Karen Kirstine Berg m.fl.*): <https://www.digitalarkivet.no/rg60085405000570>

³⁶ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/1/1B/L0006: Ekstraretsprotokoll - 3/5-22/10., 1837-1840, s. 36b-37a (se *Karen Kirstine Berg* nederst på siden): <https://www.digitalarkivet.no/rg60085406000038>

Indkom den 7de Februar 1837 ifølge Høiesteretsdom af 25. Januar paa 2 Aar for haveholdt Horehuus m.m. Født i Trondhjem. [...] 24 Aar gammel. Har mørkebruunt Haar, blaae Øyne mørke Øienbryne, langagtig Ansigt, middelmadig af Væxt og Legems Bygning.

Domsagten opponeret under No 10

4 Dagers Vand og Brød Straf for Mutilering i Raa<d>stuen fra 11. til 14. April 1837 [de skannede rådstueprotokollene går bare fram til 1826, så denne hendelsen får vi ikke sjekket opp]. Ved Trondhjems <her mangler trolig bytings dom> af 22. April³⁷ dømt til 6 Maaneders Tugthus Straf for 1ste Gangs Tyveri - Pga Agten No. 49 1837 den 18. October straffet med 6 [???] Fængsel for Usædelighed. Løsladt d. 11. August 1839. Forholdet har været upaaklageligt.

For arbeid utført mens hun var fange på tukthuset får hun utbetalt 1 speciedaler 92 Skilling.

³⁷ Broren Olaus får også 2 måneders tukthusarbeid samme dag. Han er i fengsel fra 26. april til juli

412 Sigvoldtunne Ane Martha Tiller!

i 1837 den 17. Februar 1837 ifølge fangerecorderne
af 25. januar paa 2 Aar for fangst af fiske, m. m.
i det gamle, eldte i Nordfjæne, 24 Aar gammel, for
medarbejde paa, hvor kendt i sine fag, laugte sig,
Ansigte, meddelende af 4. Dags Lønnen, 1/2 Rind.

Deceptionen af 10. 11.

4. Dagen af 11. Dags for 11. til 18. April
af 22. April for 6. Mandag, 1837.
Hvad for 1/2 Lønnen, 1/2 Rind.

1837 den 18. April, 1837, med 6. Dagen af 11. Dags for 1/2 Rind.
Lønnen, 1/2 Rind, 1837, med 6. Dagen af 11. Dags for 1/2 Rind.
Lønnen, 1/2 Rind, 1837, med 6. Dagen af 11. Dags for 1/2 Rind.

Fangeprotokollen fra Trondheim tukthus i 1837 gir oss signalement på Ane Martha Tiller, og gir oss i tillegg informasjon om at hun er «fiskerdatter.»

9 oktober 1840 blir hennes sønn Gerhard Wilhelm født utenfor ekteskap. Anne Martha hadde ved hans dåp adresse Trunkløkken³⁸. Når hennes sønn Georg Albert blir født 3 år senere, også han utenfor ekteskap, er hennes adresse Sandgaten.³⁹

Hun fikk tre barn utenfor ekteskap. I tillegg til Axel Claudius og Gerhard Wilhelm fødte hun Georg Albert Sæther 10. mai 1843 [244] med Olaus Sæther. Det er i dåpen til Georg Albert at det kommer fram at han er hennes tredje barn med like mange menn. Georg Albert fikk kun ett kjent barn, Oskar Georg. Oskar Georg fikk 17 (!) barn hvorav 2 var fostret utenfor ekteskap, mens de andre ble født i ekteskapet⁴⁰.

7 oktober 1847 gifter Anne Martha seg med Ole Carlsen fra Stiklestad i Vår Frue Kirke⁴¹ Hvordan det gikk med huset i Sandgaden vites ei. Under folketellingen både i 1865⁴², 1875⁴³, 1885⁴⁴ og i 1891⁴⁵ stod ekteparet som huseiere. Hvorvidt Ole hadde midler til bolig, eller om pengene for huskjøp stammet fra Anne Martha vet jeg ikke. Ole stod imidlertid som arbeidsmann ved vielsen i 1847. Under FT 1865, bodde Ane Martha og ektemannen Ole i huset sammen Ane Marthas yngste sønn. Under FT 1875 bodde de der med Ane Marthas eldste sønn, hans kone, deres felles barn, samt sønnens datter født utenfor ekteskap. I tillegg hadde Ane Martha og Ole 3 barn i pleie, inkludert sønnedatteren som også står oppført som pleiedatter. Adressen var Koefoedgeilan 6 (a+b) på Ila i Trondheim. Den siste dagen i mars i 1891 blir Anne Martha enke og publiserer dette i Trondhjem Adresseavis dagen derpå⁴⁶ Anne Martha døde selv kun 2 måneder etter av hjerneslag⁴⁷ I skiftet etter Anne Martha er sønnen Gerhard enearving. Eldstesønnen døde i 1873, mens vi ser av skiftet at de ikke hadde hørt fra sønnen Georg Albert siden han dro til sjøs for 25 år siden⁴⁸ Sønnens sønn Oskar Georg ble født i januar 1866 og ved FT 1875 stod hans far oppført som forsørger. Ut fra når han måtte ut i tjeneste, er det grunn til å tro at Anne Marthas yngste sønn Georg Albert døde mellom 1875 og 1878.

Teksten fra "den constitutionelle":

Høiesterets Dom er saalydende:

Forsaauidt Anne Martha Tiller er dømt for ulovlig Udskjjenken af stærke Drikke, afvises Sagen fra høiesteræt, som angaaende en inappelabel Mulct. I henseende til bemeldte Tiltaltes paakjendte Forhold mod Hanne Rønneberg, saavelsom i henseende til Slagter Røe, vor Politie-Commissionens Dom uefterrettelig at være hvorimod Sagen forsaauidt fra bemeldte Ret afvises, da det Første som privat Fornærmelse ei egner sig til offentlig Paatale, og den Slagter Røe imputerede hoersforbrydelse ikke henhører inder Politie-Commissionens Paakjendelse. Iøvrigt bør Politie-Commissionens Dom, forsaauidt paaanket er, ved Magt at stande, dog saaledes, at Straffetiden for Anne Martha Tiller bestemmes til 2 Aar. I Salarium til Actor for høiesreret, Advocat Stang, betale Anne Martha Tiller og Elen Marie Berg een for begge og begge for een 10 Spd.

³⁸ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000003107536>

³⁹ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000003109465>

⁴⁰ Kilde: Unni May Sæther

⁴¹ <http://www.arkivverket.no/URN:NBN:no-a1450-kb20050610020340.jpg>

⁴² <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01038310014973>

⁴³ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01052359016443>

⁴⁴ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01053300015590>

⁴⁵ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01053073023741>

⁴⁶ [https://www.nb.no/items/49db1a8246d6f9d6a5eaad6a8b67de55?page=1&searchText="martha "](https://www.nb.no/items/49db1a8246d6f9d6a5eaad6a8b67de55?page=1&searchText=)

⁴⁷ <https://www.digitalarkivet.no/view/267/pg00000000277130>

⁴⁸ <https://media.digitalarkivet.no/view/147028/286>

Faren til **13. Ane Martha** var **Thore Thoresen Larsen Tiller**. Han har vi viet et eget kapittel til seinere i boka.

Da Gerhard Wilhelm d.y. ble født i 1840 oppgir hun barnets far til å være «*Garvmann; Gerhard Wilhelm Knudsen.*» Presten skriver videre at dette er Anes «*2dt Leiermaal med forskjellige*» menn, og det kan virke som hun attpåtil er gravid igjen (dette er vanskelig å lese). På dette tidspunktet bor Ane på "Trunklykken", dvs Tronkløkkan like ved Hospitalsløkkan i Trondheim.

Faksimile fra Trondhjems borgerlige Realskoles alene-privilegerede Adressecontours-Efterretninger, tirsdag 5. oktober 1847.

Ane ble gift med Ole Carlsen, en «*Gaardskarl*» fra Stiklestad i Verdalen, og født i 1815, 4.oktober 1847 [245] [246]. Ved folketellingen i 1865 har Ane rukket å bli 60 år gammel og bor fortsatt sammen med Ole og sønnen Gjorg Allært (Georg Albert) Sætter, som nå har blitt tømmermann. Familien bor i Koefoedgeilan 6a. Gerhard d.y skulle senere ta over denne gården fra familien og bor der med sin familie i 1889.

Ole Carlsen dør 31. mars 1891, og begraves 7. april i Vår Frue Kirke [247]. Ole har skrevet testamentet. «*Efter forevist Testamente af 17d Marts 1891 tilfalder Boet den gjenlevende Enke Anna Marta Carlsen. Afdøde efterlader ikke Børn af Ægteskab. Anmeldt af Gerhard Knudsen*» står det i dødsanmeldelsesprotokollen hos Trondheim byfogd [248].

Ane faller fra allerede 30. mai samme år, dødsårsaken er «*apoplexia cerebri*» (hjerneslag) [249]. Hun begraves 6. juni. Ole benevnes som «*bælgtræder*» av yrke når Ane begraves. Dødsanmeldelsesprotokollen er fyldigere når det angår henne: «*Enke Anne Martha Karlsen, 81 Aar gammel, Kofodjeilene Nr 6a. Hendes Mand, Arbeidsmand Ole Karlsen er død den 31t Marts 1891. Disse havde ikke børn af Ægteskabet, og tilfaldt Mandens Arvelod ved hans død den gjenlevende [kan] efter [utydelig] Testament. Konen havde før sit Ægteskab 2d uægte Børn: 1) Sadelmager Gerhard Vilhelm Knudsen, 51 Aar gl, boende i Kofodgjeilan, 2) Sønnen Georg Albert Sæther, er for 25 Aar siden afgaaet tilsøs og man havde samme Aar [utydelig] for ham, men har mer ikke hørt fra ham. Han var ved Udreise 20 Aar gammel. Anmeldt af Gerhard Vilhelm Knudsen, som efter skriftlig erklæring af 1ste Juni 1891 har overtagd Arv og Gjeld efter Afdøde.*» [250]

Både Ole og Ane Martha dukker opp i folketellingen i 1891. Da bor de begge i Koefodgeilan 6a [251]. Tellingen må være gjennomført før de falt fra. Disse pleiebarna bor også sammen med dem:

- Marie Strøm f. 1859 i Trondheim
- Petra Marie Dahl f. 1877 i Bodø
- Inga Petrine Gudbrandsen f. 1875 i Bergen. Inga går på skolen.

Hvem var Gerhard Wilhelm Knudsen d.e.?

Det hersket lenge usikkerhet om hvem **Gerhard Wilhelm Knudsen d.e.** kunne være. Tidlig på 2000-tallet var det ikke så mange kilder som var digitaliserte og søkbare, og det var vanskelig å finne fram i kildematerialet. I ettertid har

Arkiverket og mange frivillige organisasjoner gjort en kjempejobb med å transkribere kildene og skanne inn gamle arkivdokumenter.

Nå vet vi at Gerhard Wilhelm Knudsen den eldre ble født i Talvik ved Alta i Finnmark 5. august 1813. Han blir døpt 5. september 1813 sammen med sin tvillingsøster Elisabeth Gurine [252]. Foreldrene er sorenskriver **Ingelbrecht Knudssøn** og **Marie Elisabeth Borch**. Faddere er madam Klerck, madam Schwensen, jomfru M.M. Nannestad, prest Nannestad, herr fogd Aarestrup og kjøpmann Klerck.

9 oktober 1840 blir han altså far til **6. Gerhard Wilhelm Knudsen** i Trondheim [23]. Gerhard Wilhelm d.e fikk ytterligere en datter i 1842, Inga Marie Jacobsen utenfor ekteskap med Sophie Marie Jacobsen [253]. Inga Mathilde gifter seg 3. januar 1865 [254].

En brors erindringer

I 1943 gir Gerhards bror, Haakon Wilhelm, ut boken *Samling af Erindrings-Blade henlagte paa Storthingsmand og Sorenskriver Ingebrecht Knudssøns sytten-aarige Grav*. Denne boken er en samling med minneord og beskrivelser av faren, Ingelbrecht Knudssøn, sitt liv. Boken er dedikert til *Knudssøns ømme of trofaste Hustru, min elskede gamle Moder, Marie Elisabeth Borch tilegnes disse Blade med sønlig Taknemmelighed af Udgiveren*.

Boka inneholder også en detaljert beskrivelse av forhold knyttet til begravelsen til Ingelbrecht Knudssøn, og – for oss, det aller mest interessante – informasjon om Kongens gave til de etterlatte, innsamlingen av gaver fra frivillige over det ganske land som igjen ble investert i et legat for å sikre barnas oppdragelse og skolegang, og ikke minst informasjon om barnas liv etter at faren gikk bort.

Om Gerhard sitt liv vet vi derfor at:

Blandt disse [barn] vedbleve Tvillinge-Søskenderne Elisabeth og Gerhard efter [Knudsens] død at nyde Undervisning i "Trondhjems borgerlige Real-Skole," inntil de bleve konfirmerede. Datteren har siden fremdeles vedblevet at være hjemme hos Moderen, og istedetfor de tidligere erholdte Maanedes-Penge har hun side 1840 af legatet årlig nydt Rente-Pengene af 500 Spd. som Bidrag til sin Underholdning. Gerhard blev strax efter sin konfirmasjon anbragt i Garverlære hos en Mester i Drammen, og etter 3 Aars Forløp blev han Svend. Som sådan arbeidede han i længre Tid hos forskjellige Mestere i Kristiania og Tønsberg. Senere oppholdt han sig - efter Legat-Bestyrelsens Bestemmelse - et Par Aar i Udlandet, og har siden - dels i Trondhjem dels i Kristiania - fortsat et Arbeide hos Forskjellige. Noen bestemmelse om Etablissement for egen Regning er endnu ikke tagen. [255]

Med denne informasjonen finner vi at Gerhard ankommer Bragernes i åssida over Drammen i 1832, der han er oppført som innflyttet i kirkeboka 28. juni det året [256]. Her skal han gå i garverlære hos en lokal garvermester.

Det er vanskelig å finne noe definitivt rundt utenlandsoppholdet til Gerhard. Han ankommer Drammen sent i 1832, og bor der i minst tre år, altså ut 1835. Så oppholder han seg i Drammen og Tønsberg «i længre Tid» før han flytter utenlands «et Par Aar.» Siden han befinner seg i Trondheim vinteren 1840 (sønnen Gerhard Wilhelm d.y. blir født samme høst), antar jeg at utenlandsoppholdet fant sted ca 1837-1839. Jeg har ikke funnet spor etter utreisen, hjemkomsten, eller selve oppholdet utenlands⁴⁹.

⁴⁹ Oslo politidistrikt fører *Journal over ankomne og anmeldte reisende* [371], og registeret for perioden 1833-1839 er tilgjengelig på Digitalarkivet. Her finner vi mange Knudsen, men ingen som direkte kan knyttes til Gerhard. Tilsvarende er de danske folketellingene for 1835 og 1840 tilgjengelige og søkbare, men Gerhard dukker ikke opp der heller.

En garver stifter familie i Råde

Mellom 1842 og 1846 en gang flytter Gerhard d.e. sørover, og blir gift med Anne Marie Larsdatter Jensen i Råde i Østfold 25. januar 1846.

Han er oppført i kirkeboka der som "*ungkar og garver*" [257]. Når Gerhard d.y. gifter seg 1871 oppgis faren også som garver av yrke [26]. Når barna blir født på 1840-tallet står han oppført som garver på Karlshus. Han er fortsatt husmann på Strømshaugplass, en plass han leier fra bonden på Strømshaug, sentralt i Karlshus, under folketellingen i 1865 [258]. Anne Marie ble født 19. april 1813 i Karlshus i Råde og er datter av sersjant **Lars Jensen** og **Malene Nielsdatter** [259].

Vi vet også at tvillingsøsteren til Gerhard, Elisabeth Gurine, bor i Råde omtrent på denne tida. Storebror Haakon Wilhelm forteller i 1843 at Elisabeth har bodd sammen med sin mor siden faren døde. Han forteller også at mor og datter flytter til Kristiania etter den store bybrannen i Trondheim i 1841. Mange hundre hus går tapt i flammene. Det gjelder også hjemmet til Elisabeth og moren. Kvinnene flytter til Kristiania og tar inn hos Haakon Wilhelm i Møllergata [255]. Etter at moren dør i 1847, flytter Elisabeth til Råde der Gerhard bor. Elisabeth dør i Råde i 1853, 39 år gammel [260].

Gerhard og Anne Marie Jensen får fire barn sammen:

- Matilde Elisabeth, f. 24. oktober 1846 og døpt 15. november [261]. Matilde står konfirmant i 1861 [262]. Hun dør tidlig, allerede 20. juni 1873 [263].
- Laurine Matea, f. 4. juli 1848 og døpt 13. august [264]. Laurine står konfirmant i 1863 [265]. Hun dør også ung, 30. desember 1874 [266].
- Engelbricht, f. 14. juli 1850 og døpt 15. september [267]. Engelbricht (Engebret) dør 7. desember 1863 av *Trondhjemske halsesyke* (difteri) og begravnes 13. desember i Råde [268].
- Josephine Emilie, f. 26. oktober 1853 og døpt 26. desember [269]. Josephine blir konfirmert i 1868 [270]. Josefine flytter til Kristiania (Oslo) og gifter seg der med Nils Kristoffersen, også han fra Råde. Bryllupet står i Uranienborg kirke 7. april 1890 [271]. De får barna Anna Sofie f 1890 [272], Gudrun Konstanse f 1892 [273], og Einar f 1896 [274] Josephine dør av hjertefeil («*vit. cordis*») i 1928 [275], Nils i 1929. De har flyttet til Rathkes gate 7 på Grünerløkka på dette tidspunktet.

Vi ser altså at tragedien treffer ekteparet Knudsen hele tre ganger. Alle de yngste barna dør, først Engebret i 1863, deretter Matilde i 1873 og så Laurine i 1874. De bor fortsatt i Råde når folketellingen gjennomføres i 1875 [276] I 1875 står Gerhard oppført som både huseier og «*sævnevidne*» - dette skal sannsynligvis være «stevnevitne.» Et stevnevitne er en offentlig tjenestemann som forestår forkynnelse av rettsdokumenter. Han har altså slått seg opp i verden fra å være faglært garver og leietaker hos bonden på Strømshaug, til å eie sin egen bolig og nå i det offentlige tjeneste.

Familien forlater Råde og flytter til Kristiania i perioden 1885-1889 en gang. De dukker ikke opp i folketellingen for Kristiania i 1885, og heller ikke som innflyttede til noen av kirkebøkene i Oslo. Men Gerhard d.e. dør av hjertefeil i Oslo 12. januar 1890. Datteren Josefine går gravid med sitt første barn. Han begravnes fra Uranienborg kirke 20. januar. Han står oppført med bopæl Hammerstads gate 3 når han dør [277]. Bygården, bygget på 1880-tallet, står der den dag i dag.

Gerhard etterlater «*Hustru Anne Marie Knutzen og 1 [enejerdig??] Datter Josefine Emilie, der anm. Dødsfaldet og opplyste, at Afdøde Intet eiede samt at Moderen har Tilhold hos hende*» [278]. «Hos henne» betyr i praksis Markveien 27 på Grünerløkka, der Josefine og familien bor. Anne Marie bor fortsatt sammen med Josefine og svigersønnen Nils under folketellingene i 1891 [279] og i 1900 [280], og helt fram til 1903 [281]. I 1905 har de flyttet. I 1910 finner vi

dem igjen i Rathkes gate 7 [282]. Anne Marie bor ikke med dem lenger, hun sovnet inn 28. februar 1910 og ble begravd 7. mars fra Petrus kirke på Sofienberg [283]. Hun ble nesten 97 år gammel [284]

Når vi først har funnet Gerhard d.e. i kirkebøkene er det en smal sak å følge slekta hans videre tilbake i tid. Det viser seg nemlig at han er av Byneset-slekt, og stammer fra gården Brensel der. Faren hans var sorenskriver i mange år, og stortingspresident i 1821. Vi har viet et helt kapittel til **Ingelbrecht Knudssøn** lenger bak i boka.

Hammerstads gate 3 på Majorstuen i Oslo ble oppført op 1880-tallet. Gerhard Knudsen dør her av hjerteheil i 1890. Bygården står fortsatt i 2024. Kilde: Google Street View.

Etterslekta til Gerhard og Anne Marie

Vi har sett at Gerhard og Anne Marie ga liv til fire barn mens de bodde i Råde i Østfold, og vi har sett at tre av dem døde i ung alder. Den fjerde, datteren Josefine Emilie, giftet seg med sambygdingen Nils Kristoffersen i Uranienborg kirke i Oslo i 1890. Josefine er halvsøster til Gerhard Wilhelm d.y., som gifter seg med Lisa Carsldatter, og som blir foreldre til Magnhild Georga Knudsen, født 18 oktober 1887 i Trondheim [11].

Josefine og Nils blir foreldre til tre barn. Disse barna er tremenninger til Magnhild, deres barn igjen firemenninger til Otto, neste generasjon femmenninger til Geir, og generasjonen etter blir seksmenningene mine. Derfor har jeg litt moro av å se hvor nær opp til samtiden det er mulig å kartlegge denne grenen av familien.

Josefine og Nils får altså disse barna:

- Anna Sofie f 23. september 1890 [272],
- Gudrun Konstanse f 13. august 1892 [273], og
- Einar f 3. februar 1896 [274]

Når det nye århundret kommer, har Nils og Josefine tatt slektsnavnet Raade, etter Råde, der de begge er født.

Anna Sofie Raade gifter seg med Paul Georg Marthinsen i Petrus kirke på Sofienberg den 6. april 1918 [285]. Anna Sofie bor fortsatt hjemme hos foreldrene. Paul er kjøpmann, og født 3. november 1889 i Hisø i Nedenes ved Arendal. 6. september 1919 blir de foreldre til datteren **Liv** [286]. Paul er nå grosserer, og familien bor i Maries gate 7b på Majorstuen i Oslo.

Den lille familien har flyttet til Drammensveien 6a før folketellingen i 1920, sammen med Pauls bror, Carl Gunerius, og hans familie [287].

30. desember 1922 blir de foreldre igjen til enda en datter, **Lykke** [288]. Familien bor fortsatt på Sollia på Skøyen, og har altså sannsynligvis ikke flyttet fra Drammensveien 6. Lykke gifter seg Syverstad og dør 11. juni 2007 i Bærum [289].

Paul dør i Bærum i 1974 [290]. Anna Sofie dør 4. april 1962 i Bærum [291].

Gudrun Konstanse Raade gifter seg ikke, og dør 19. september 1941 i Bærum [292].

Einar Raade dør i januar⁵⁰ 1955 i Oslo [293]. Han ser heller ikke ut til å ha giftet seg.

⁵⁰ Kilden mangler komplett dødsdato, og har bare år og måned for dødsfallet.

Familie i Mjøstraktene – Lisa Carlsdatters aner

Hvem var Carl Svensson?

14. Carl Svensson var født omtrent 1804 - 1805 i Nyköpings län i Sverige^{102,103}. Han møtte **15. Elisabeth Hansdatter Bratbergseiet** ca 1848-49. Carl og Elisabeth var foreldrene til **7. Lisa Carlsdatter** [28].

Carl Svensson var lenge den mest mystiske forfaren i Karlsen-slekta. Mens det er relativt enkelt å spore de fleste andre menn i slekta ganske mange hundre år bakover forblir Carl en vanskelig mann å finne opphavet til. Men nå vet vi mer om mannen bak navnet. Carl Svendsen var *Høy av vekst og middels av statur, blå øyne, brunt hår*» [295]

Moren til Lisa, Elisabeth Hansdatter, er ugift når hun blir født. Kirkeboka sier at faren heter Carl Svendssen og at barnet er «*oppgivet af barnefaderen,*» dvs at hun og moren er forlatt av faren⁵¹.

Elisabeth Hansdatter skal være bosatt på Bratbergseiet, en husmannsplass på Ringsaker dette året. Lisa er født på Liereiet, også en husmannsplass. Hvis Liereiet også ligger på Biri, der Lisa er døpt, er dette en husmannsplass under gården Lier nordvest for Gjøvik. Gården ligger der den dag i dag.

Ifølge kirkeboka for Biri er Carl født i '*Nyköpings Lehn*' i Sverige. Han er en stenhogger ('*Steenhugger*') av yrke, og det var et fag i 1850 som i dag. Det er altså ikke en hvilken som helst omstreifer som har ramla innom Biri. Han hadde gått i lære og lært faget. Carl reiser rundt i Norge etter jobb, og bærer pass utstedt av politiet på Lillehammer ved dåpen til Lisa. Dette passet ble utstedt 19 oktober 1847, og er vårt neste spor i jakten på Carl.

En telefon til Statsarkivet på Hamar rundt 2002 avdekket fogdens (politiets) arkiver og passjournaler for perioden 1843-1871. Da kom denne listen fra passprotokollen fram i lyset:

- Pass utstedt til Carl Svendssen 24 mars 1847 for reise til Romsdalen
- Passet endret for reise til Hedemarken 22 april 1847
- Passet endret for reise til Trondheim 19 oktober 1847
- Passet forevist fogden november 1848

Carl er '*steenhogger*' ved hver oppføring i passjournalene. Når datteren Lisa gifter seg i 1871 forteller hun at faren er kjøpmann i Lillehammer. Det skal vi komme tilbake til; begge deler er riktig.

Ved å lese passprotokollen for Hedemarkens Fogdeembede 3. august 1849 ser vi at Carl er "*44 Aar, Øine - blaae, Haar - bruunt, Status - middels, Høide - høi af væxt.*" Han arbeidet blant annet på en bro i Fron i Gudbrandsdalen vinteren 1846. Deretter har han reist mye rundt på jakt etter jobb, og har jobbet på Røros, i Romsdalen og i Trondheim foruten endel arbeide i området rundt Mjøsa.

Etter 1850 forsvinner Carl fra passjournalene. Det er en grunn til det. Det viser seg at Carl aldri forlot Lillehammerområdet igjen etter at datteren Lisa ble født. Han etablerte seg der, jobbet seg opp og kjøpte seg et hus, og drev både med utleie av rom i huset og landhandler på vegne av kjøpmenn i byen.

Han ble også far til en ny sønn, Karl Johan Svendsen, 10. mars 1855, Karl Johan er også født utenfor ekteskap, og døpes i Ringsaker 6. april [294]. Moren er Oline Olsdatter Sørumsstuen, *Pige, Pladseiersdtr.* Her er Karl Svendsen oppført som fra *Svendjonga Pastoral* i Sverige, og arbeider som *Jordarbeidskarl*. Svenljunga er et svensk sogn i Östra Götaland, øst for Gøteborg.

⁵¹ «*oppgivet af*» kan også bety at informasjonen er oppgitt av barnefaren. Vi vet at han var til stede ved dåpen. I andre samtidige kirkebøker står det «anmeldt» når informasjonen er oppgitt av noen.

Harpefoss bru i Sør-Fron. Dette bildet er fra ca 1890. Carl Svendsen var med og bygde forløperen til denne brua.

Johan Karlsen, 11 år gammel, dukker opp i folketellingen 1865 som «*dattersøn til Brugeren*» på gården Sorum [295]. Moren Oline bor ikke på gården i 1865 (i hvert fall telles hun ikke der) men onklene Hans og Lars gjør det; de er henholdsvis 28 og 21 år gamle. Husfaderen Ole Pedersen bor også der, i en alder av 68 er han fortsatt husfar, og husmoren Marte Olsdatter, 66 år gml. Gården er i selveie.

Etter dette klarer vi ikke å spore (Karl) Johan Svendsen / Karlsen videre i kirkebøker og folketellinger. Det er for få opplysninger om ham og får mange treff i databasene. Det kan i det minste se ut som han ikke dukker opp flere steder i kirkebøkene i Lillehammerområdet etter folketellingen i 1865.

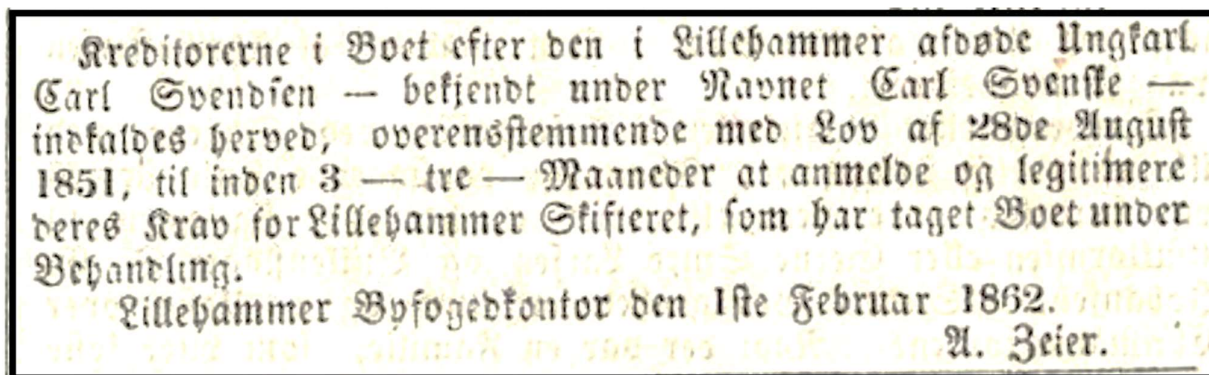
Stort skifte etter Carls død

Carl dør i Lillehammer 27. januar 1862, i en alder av 60 år [296]. Han begravnes 3. februar. Bak navnet hans er det føyd til «*Svenske*» i parentes. I dødsfallprotokollen står det at «*Ingen arvinger opgives, men efterlader 2 uægte Børn.*» [297] Det er sønnen Johan Carlsen på 6 år som har funnet faren død; Johan bor sannsynligvis sammen med faren nå; i hvert fall har de tett kontakt siden det er Johan som finner ham.

Carl har ingen rettmessige arvinger, men han eier både hus og jordlig gods, og han har skyld og skyldnere rundt omkring i distriktet. Dermed er det duket for en innsats fra byfogden i Lillehammer: skifteforhandlingene startes opp nærmest umiddelbart etter at Carl dør.

Allerede 31. januar møter fogden og kreditorene i for å bringe på det rene hvem som skylder hvem hvor mye. Her dukker en ny hyggelig overraskelse opp i skifteprotokollen [298]: Lisa sin mor, **Elisabeth Hansdatter**, jobber som husholderske for Carl: «*Den Afdødes Husholderske Lisbet Hansdatter var tilstede og paa Opfordring anviste den Afdødes*

Efterlatenskaber, som nu blev afskrevne og saaledes taxerede». For å sikre at alle kreditorer får samme vilkår tas det ut et proklama i Lillehammer Tilskuer:

Her omtales Carl igjen som «Carl Svenske.»

Begge de to uekte barna, Lisa og Johan, nevnes i skiftet. Den 12 år gamle datteren Lisa eier en «*liten brunmalet Komode*» som står i boet, så kommoden inngår ikke i eiendelene som skal takseres og auksjoneres bort for å betale gjeld. Det er det broren Johan som sier klart og tydelig fra om; «*broderen Johan Carlsen opgav at have betalt denne for hende, da bemeldte Komode var kjøbt ved en Auction*».

Carl eier Matrikelnr 1 i Lillehammer i 1862, eiendommen takseres til 165 spesidaler. Når auksjonen står kommer det først et bud på 120 spesidaler, som underkjennes av kreditorene. Ved neste anledning kommer det et nytt bud på 150 spesidaler, og dette blir godkjent. Men det hjelper lite: boet skylder 400 spesidaler og auksjonen henter bare inn 199. Heldigvis har ikke Carl arvinger: begge barna er jo uekte, så de arver heller ikke gjelden. Moren deres er heller ikke gift med Carl.

Grunnen til at boet har høy gjeld er blant annet at Carl skylder mye penger til flere kjøpmenn rundt om i distriktet. Når eiendelene og eiendommen takseres oppdager byfogden også en sekk med varer som Carl har mottatt fra av kjøpmennene. Denne sekken inneholder varer som Carl skal reise rundt i distriktet og forsøke å få solgt. Han er altså kjøpmann nå, eller egentlig handelsreisende, som Lisa også opplyser om når hun gifter seg i 1871.

Det er malermester Andreas Olsen Busterud som kjøper huset av boet. Matrikelnummer 1 i Lillehammer sto i Gamlevegen 130 i 1860. Huset ble i ettertid oppkalt etter malermesteren, og går i dag under navnet «*Busterudbygningen*.»

I dag er Busterudbygningen en permanent del av Byen-utstillingen på Maihaugen ved Lillehammer.

U2 Busterudbygningen, våningshus fra Gamlevegen 130, Lillehammer. Bygd 1832, demontert 1971, gjenoppført 1976-79.

Bygningen ble oppført av kjøpmann Poul Peter Montagne de Coucheron i 1832. Noen år før Lillehammer ble anlagt drev han landhandel på Nordre Holme i Fåberg. I 1828 ble de første tomtene i kjøpstadsanlegget fordelt. Coucheron sikret seg tomt innenfor bygrensen, men så nær Holme som mulig i byens nordøstre hjørne. Slik kunne han oppnå fordelene ved å være byborger uten å miste kundekretsen han hadde etablert. Coucheron drev sin forretning i Gamlevegen fram til 1838. Da solgte han eiendommen og flyttet forretningen til en ny gård sentralt plassert i Storgata.

Busterud, malt av Alf Lundebys i 1907.

<https://eng.lillehammerkunstmuseum.no/samlingen/objekt/LKM.000185>

Busterudbygningen ser ut til å være bygd av brukte materialer. Da Coucheron bygde huset, hadde han stor gjeld til en kjøpmann i Christiania. Han måtte være forsiktig med investeringene, og byggingen gikk over flere år. Huset ble satt sammen av to gamle laftehus. En sval i utmurt bindingsverk bandt de to tømmerdelene sammen. Forretningslokalet lå mot vegen. Ellers inneholdt bygningen stue, kjøkken, sengekammer og innbygd svalgang. En senere ombygging har gitt to rom på loftet. [299]

Huset er panelt utvendig med stående vekselpanel og med vestlandspanel i gavlene. Oker farge var vanlig på bolighus tidlig på 1800-tallet. Sammen med bolighuset stod et uthus som var hønsehus, utedo, vedskjul og lager. [...]

Busterudbygningen har hatt mange eiere og har til tider også vært leid ut. I 1845 bodde tre husstander der med til sammen åtte personer. I 1865 var det fire husholdninger med 18 personer.

Bygningen i Gamlevegen 130 var Lillehammers eldste hus, og matrikelnummer / branntakstnummer 1. Huset ble senere kjent som Busterud. Antagelig ble huset opprinnelig flyttet til byen fra omlandet. Huset ble flyttet igjen og gjenreist på Maihaugen i 1980-årene. Dette bildet er tatt mellom 1907 og 1920 – det har fått panel utenpå bindingsverket som Alf Lundeby malte i 1907 – og ligger på samme sted som det gjorde da Carl Svendsen eide det.

Carl Svenske og Himmelbrevet

I det proklama som ble publisert i Lillehammer Tilskuer tidlig i 1862 blir Carl omtalt som «Carl Svenske». Det navnet dukker også opp i kirkeboka når Carl gravlegges. Og det tyder jo på at han var en skikkelse i nærmiljøet, sannsynligvis også utenfor Lillehammer by sine grenser. Navnet er tydeligvis mer kjent enn det patronymikonet som vi har brukt til nå: Svendsen.

Når vi søker på dette navnet på Nasjonalbiblioteket sine nettsider, dukker det opp spennende ting.

I Lillehammer Tilskuer publiseres det en artikkel onsdag 27. april 1927 [300] og 12 november samme år en annen artikkel i Morgenbladet [301].

<p>Hofkryb, som løi for ham. — Da Kongen havde ladet sig Digtet oversætte, blev han, som rimeligt var, vred, og lod Hjelm (!) vide at han ikke ønskede Digtet trykt. Forfatteren fordrøede da 400 Rbd. for at udlevere de trykte Exemplarer; han fik dem, Kaltenborn Exemplarerne, og min uværdige Navne reiste hjem i Vrede.»</p> <p>8. Himmelbrev.</p> <p>Himmelbrev. [Drammen 1853].</p> <p>Av dette skrift som sandsynligvis bare bestod av 1 ark, formodentlig i plakatform, er, saavidt vites, ikke et eneste eksemplar bevaret. Men fra den retssak som skriftet foranlediget, har man en hel del oplysninger om det.¹¹⁾</p> <p>¹¹⁾ Christiania-Posten. 1853. nr. 1807, 21de september, s. 3, sp. 1—2; do. nr. 1809, 23de september, s. 3, sp. 2. — Drammens Tidende, aarg. 22, 1853, nr. 230, 23de september, s. 3, sp. 3—4. — Norsk Retstidende, Chra., 1853, nr. 36, 30. september, s. 372—376.</p>	<p>Paa foten av brevet stod at det var trykt i J. Wulfsbergs boktrykkeri, derimot var ikke anført stedet og formodentlig heller ikke aaret. Det blev trykt i 1853, formodentlig i juni, av boktrykker Jacob Wulfsberg i Drammen efter forlangende og for regning av en omreisende krammer Peder Hansen Brandvold, hjemmehørende i Hemsedal. Det var et optryk av et lignende skrift som omkring 3 aar tidligere var trykt i Lillehammer efter forlangende av en dér bosat mand Carl Svenske, idet trykningen i Lillehammer foregik efter et tidligere trykt eksemplar som Carl Svenske eiet. Under de senere retsforhandlinger oplyste Peder Hansen Brandvold at han av boktrykker Selmer i Lillehammer hadde kjøpt sommeren 1853 500 eksemplarer hvorav han hadde solgt alle paa ett nær, nemlig det eksemplar hvorefter trykningen i Drammen foregik.</p> <p>Brevet indeholdt blandt andet følgende tirader: «Hver den, som</p>	<p>ikke haver dette Brev, han er fordoemt, men hvo som haver det, han skal have Velsignelse. Jeg Jesus Christus selv haver skrevet dette Brev med min egen guddommelige Finger; og hvo, som haver dette Brev, skal den ene efter den anden lade udskrive; omendskjønt han haver bedrevet saa mange Synder, som Sand i Havet, Græs paa Jorden og Stjerner paa Himmelen, skal de dog forlades ham.» — «Og hver den, som dolger dette Brev, skal være forbandet, men hvo, som forklynder dette Brev, han skal blomstre af Velsignelse.» — Brevet er undertegnet: «Jesus af Nazareth er mit Navn, som lader dette Brev til Syne.» — Av dette «Himmelbrev» trykte og overloverte Wulfsberg til Brandvold omtrent 2000 eksemplarer og trykte ogsaa for egen regning omtrent 1200 eksemplarer hvorav han solgte omtrent 1000 i sin egen boklade i Drammen og resten i Christiania, formodentlig i A. D. Wulfsbergs boklade dér. En tid</p>	<p>litterat himmelbrevet var trykt, anholdt politiet i Christiania nogen gutter som faldod det paa gaten. Deres eksemplarer blev beslaglagt og ett blev sendt til Drammens politikammer, hvor forher blev optat den 12te september 1853. Paa grundlag herav blev Wulfsberg efter skrivelse fra amtmanden til prokurator Elleøen av 27de september samme aar sat under tiltale baade fordi han hadde utgit et blasfemisk skrift og fordi han hadde overtraadt forordningen av 27de september 1799 § 16 ved at undlate at anføre trykkestedet. Og ved ordre av 30de december 1853 blev Peder Hanson Brandvold, som forfatter eller utgiver av skriftet, inddrat i saken i henhold til kriminallovens kap. 23 § 1. Ved underrettsdom i Drammen den 1ste august 1854 blev begge de tiltalte fritundne for videre tiltale mot at utrede aktionens omkostninger, Wulfsberg med 20 tredjedele, Brandvold med én tredjedel tillikemed hans arrester</p>	<p>kostende, og desuten 12 speciedaler i aaler til referenten, prokurator Elleøen. Ved Christiania overrets dom av 6te november 1854 blev derimot begge to efter kriminallovens kap. 8 § 1 kfr. kap. 25 § 1 dømt, Wulfsberg til fængsel paa sædvanlig fængselkost i 40 dage og Brandvold til fængsel paa vand og brød i 10 dage. Desuten blev Wulfsberg for overtrædelse av forordningen av 27de september 1799 § 16 ilagt en mulkt paa 160 speciedaler til Drammens bys fattigkasse. Om konfiskation blev der ikke spørgsmaal, da der ingen flere eksemplarer var tilbage. Ved høiesteretsdom av 30de mai 1855 stadfæstedes overrettens dom saaledes at der blev paalagt de tiltalte solidarisk ansvar av samtlige aktionsomkostninger, men særskilt ansvar av arrest- og eksekutionsomkostninger.</p>
---	---	---	---	---

Da der blev solgt avladsbrev for 2 og 4 skilling i Lillehammerdistriktet.

Et „himmelbrev“ fra 1850-aarene.

Verden vil bedrages, der er ikke den dumhet saa stor at ingen biter paa den. Allikevel vilde man gjerne forsverge at folk i vore dage — hvis man utvider dette begrep til at gjælde f. eks. 50-aarene, ikke vilde la sig lokke til at kjøpe avladsbrev. Men det er et faktum at de gjorde det, i Lillehammerdistriktet til og med. Det faar være vor trøst, at folk i Drammen og deromkring var likesaa dumme.

Først i 50-aarene begynde folk at faa besøk av en mand som solgte et trykt skrift, „himmelbrev“ kaldte han det selv, og han fikk rivende avsetning paa sit brev — det kostet riktignok ikke mere end 2—4 skilling, men hvad stod der saa i det? Dette bl. a.:

— Hver den som ikke haver dette Brev, han er fordømt, men hvo som haver det, han skal have velsignelse. Jeg Jesus Christus selv haver skrevet dette Brev med min egen guddommelige Finger, og hvo som haver dette Brev, skal den ene eller den anden lade indskrive, omendskjønt han haver bedrevet saa mange Synder, som Sand i Havet, Græs paa Jorden og Stjerner paa Himmelen, skal de dog forlades ham. Og hver den som dølger dette Brev, skal være forbandet, men hvo som forkynder dette Brev, han skal blomstre av Velsignelse.

Brevet var underskrevet „Jesus af Nazareth er mit Navn, som lader dette Brev tilsyne.

Stort længere kunde neppe blasfemien og frækheten drives. Og det er næsten utrolig at folk kjøpte himmelbrevet. Hvor mange vet man ikke, men saa har det ialfald ikke været. Besynderlig nok var det ingen som grep ind overfor uvæsenet paa disse kanter. Det skulde være en mand som kaldtes Carl Svenske som hadde latt brevet trykke hos en boktrykker paa Lillehammer.

Saa hændte det at en kramkar fra Drammenskanten, Peder Hansen, kom til Lillehammer, og han kjøpte da av vedkommende boktrykker restoplaget av himmelbrevet, 500 eksemplarer, som han solgte i en haandvending. Men han sørget for at beholde et eksemplar; fyren hadde indset at der kunde ljenes penger paa folks dumhet og overtro, og han regnet ikke feil. Han reiste til Drammen og lot en boktrykker trykke 3200 eksempla-

rer av det indbringende avladsbrev, som derefter blev solgt i by og bygd.

Det var politiet i Oslo som grep ind overfor denne trafik.

Saken kom for retten, og boktrykkeren blev dømt til 40 dages fængsel for at ha trykt brevet. Kramkaren slap billigere. Og boktrykkeren maatte desuten betale en større mulkt, anstrak ca. 150 speciealer i mulkt fordi han ikke hadde angitt trykkestedet paa brevene.

Men baade Carl Svenske og boktrykkeren i Lillehammer slap fri, det vil si der blev overhodet ikke — saavidt det kan sees — reist tiltale mot dem, skjønt de naturligvis var like skyldige som boktrykkeren i Drammen og kramkaren.

Det viser seg at en kreativ sjel fra Drammensområdet lot trykke opp et «Himmelbrev» i 1853 og solgte dette for penger til letturte folk i by og bygd. Han ble etter hvert trukket for retten og idømt både bot og fengselsstraff. I løpet av rettsaken kommer det fram at mannen har fått avlatsbrevet av en mann ved navn *Carl Svenske* som bodde i Lillehammer, og at han har overtatt et opplag på 500 eksemplarer av brevet fra trykkeren.

Ikke nok med det: han bestiller i tillegg opp nye 3.200 eksemplarer hos en annen trykker. Nå reagerer politiet i Oslo og arresterer mannen. Trykkeren får strengest straff. Kramkaren slipper billigere unna.

«Men baade Carl Svenske og boktrykkeren i Lillehammer slap fri, det vil si det blev overhodet ikke [...] reist tiltale mot dem, skjønt de var like skyldige som boktrykkeren i Drammen og kramkaren.»

Carl Svenssons reiser i Norge 1846-1851

Carl Svendsen var stenhugger av profesjon og yrke den første delen av livet sitt. Da som nå var det et respektert fag og håndarbeid. Men jobben kom ikke til ham; han måtte reise rundt og søke arbeid. For å få lov til det måtte han ha papirene i orden når han ble stoppet av ordensmakten. Og ordensmakten førte protokoll. I passjournaler rundt om i det ganske land finnes det fortsatt spor etter Carl sine reiser.

Passjournal 1843-1871 - Lillehammer politikammer

22. januar 1846, fol. 14b:

"Paategner Pas for Carl Svendsen for Reise til Gudbrandsdalens Fogderi. Passet *sidst paategnet af Lendsmanden i Røraas, men Personen, som efter foreviist Bevidnelse har opholdt sig i lang Tid i Ringsager ved Arbeide er nu betinget til Froen til en Broebygning hvor han skal udrette Arbeide.*"

24. mars 1847, fol. 20b:

Stenhugger Carl Svendsen fikk utstedt pass for reise til "Romsdalen"

22. april 1847, fol. 20b:

Stenhugger Carl Svendsens pass av 24.03.1847 blir "*gjort gjældende til Hedemarken*"

19. oktober 1847, fol. 22b:

Stenhugger Carl Svendsen: "*See 24. Marts og 22. April 1847. Foreviist dn 30. Novbr 1848 og gjort gjældende til Trondhjem*"

26. januar 1849, fol. 29a:

Stenhugger Carl Svendsen: attest fra Lillehammer 19.10.1847 for bestemmelsessted Trondheim "*Gjort gjældende til Toten*"

29. mai 1849, fol. 33a:

Stenhugger Carl Svendsen: "*Totens Fogedcontor til Hedemarken*" - til "*Christiania*"

25. august 1849, fol. 34b:

Stenhugger Carl Svendsen: pass utstedt på Lillehammer 19.10.1847: "*Trondhjem; sidst paategnet paa Hedemarkens Fogedcontoir den 3die Aug 1849 og gjort gjældende til Østerdal.*" "*Foreviist og efter Begjær gjordt gjældende til Ørkedalen i Trondhjems Stift.*"

6. august 1851, fol. 44b:

Stenhugger Carl Svendsen: pass utstedt på Lillehammer 19.10.1847: "*Trondhjem*" "*Dro og til Molde*"

Passjournal 1846-1849 - Gudbrandsdalens fogdeembete

28. mars 1847- Stenhugger Carl Svendsen foreviste pass av 28. mars 1847 utstedt ved Lillehammer politikammer 24. mars "*for Reise til Romsdalen*" [302]

17. august 1847- Steinhugger. «*Lillehammer 1847-03-24 til Romsdalen. Forevist der 1847-04-10 og gjort gjeldende tilbake til Gudbrandsdalen.*» [303]

Stenhugger Carl Svendsen forevist pass av 24. mars 1847 "*til Romsdalen, hvor forevist 10de April og gjort gjældende tilbake til Gudbrandsdalen*". *Forevist fogden 17. august 1847 og gjort gjeldende til Lillehammer.*

Passjournal 1843-1850 - Hedemarkens fogdeembete

Stenhugger Carl Svendsen "Foreviist et ham af Lillehammer Politikammer den 24 Marts 1847 meddeelt *Pas senest paategnet af Lendsmanden i østre Toten den 6 August s.A. Intet Signalement er opgivet. Herfra er Passet paa Begjæring gjort gjeldende til Toten.*" Forevist 18. august 1847.

11. februar 1848- 44 år, Steinhugger, bosted Sverige Nyköpings len. Signalement «*Høy av vekst og middels av statur, blå øyne, brunt hår,*» Merknad om passutstedelse «*Pass fra Lillehammer politikammer 1847-10-19 til Trondheim.*» Kilde Hedemarken fogderi, Passjournaler, nr. 2: 1837-1843 [304]

Stenhugger Carl Svendsen "Foreviist et af Lillehammer Politikammer den 19 October 1847 udstedt *Pas for reise til Thronhjem. Signalement: Fødested, Nyköpings Lehn, alder 44 Aar. Øine, blaa. Haar, brunt. Væxt, høi Statur, middels.*" Forevist 11. februar 1848.

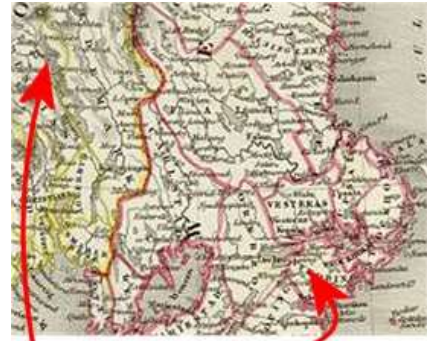
Stenhugger Carl Svendsen "Foreviist *Pas fra Politimesteren i Lillehammer af 19de October 1847, hvilket ved Paategning fra sammen Politiekammer af 29de Mai d.A. er gjort gjældende til Christiania. -Her er Passet efter Begjæring autoriseret for en Reise til Østerdalen. Signalement: Fødested - Nykopinge Lehn, Alder - 44 Aar, Øine - blaae, Haar - bruunt, Status - middels, Høide - høi af væxt; Passeieren kan ikke skrive - "*. Forevist 3. august 1849.

03. august 1849 - Carl Svendsen, 44 år, Sverige Nyköpings Len, reisemål «*1849-08-03 til Østerdalen.*» Signalement «*Høy av vekst, middels av statur, blå øyne, brunt hår, kan ikke skrive.*» Merknad «*Pass fra politimesteren i Lillehammer 1847-10-19. Ved påtegning samme sted 1849-05-29 gjort gjeldende til Christiania.*» [305]

26. juni 1852 - Carl Svendsen, 48 år, Steinhugger, Sverige, Nyköpings Len, Reisemål «*1852-06-26 til «Ørkedalen.»*» Språk Svensk. Signalement «*Middels av statur, blå øyne, brunt hår.*» Merknad: «*Pass fra Molde 3. september f.A (forrige år, dvs 1851) for reise til Hedemarken*» [306]

- 1846: Røros
- 1847: Til Gulbrandsdalen
- 1847: Romsdalen
- 1847: Hedemarløen og Trondhjem
- 1849-1851: Christiania, Hedmark, Østerdalen, Orkdal, Mølde og Lillehammer

Mjøsa Nyköpings län

Over: Nyköpings Län ligger like sør for Stockholm. Det var langt å reise til Mjøstraktene.

Venstre: Carl Svenssons reiser i sør-Norge 1846-1851 illustrert på et samtidig kart. Lisa ble unnfanget mens Carl passerte gjennom Biri eller Ringsaker, enten på vei til Christiania eller til Hedmark i 1849.

Men hvor kom Carl Svendsen fra?

I passjournalen fra Hedemarken står det at Carl er 44 år gammel i 1847. Det betyr at han er født omtrent i 1803. Det står at han er født i «Nyköpings Lehn» både når datteren Lisa døpes i 1850, og i flere av passjournalene når han reiser rundt i Norge på jakt etter oppdrag.

Kirkebøker fra Nyköpings Län sør for Stockholm for perioden viser imidlertid ingen gutt ved navnet Carl som også har en far ved navn Sven. Det finnes flere guttebarn der moren er ugift som heter Carl og som er født i dette tidsrommet. Uekte barn ble ikke oppført med farens navn i svenske kirkebøker på den tiden.

Når sønnen Karl Johan blir født i 1855 står det i kirkeboka fra Ringsaker at Carl er fra Svenljunga «pastoral» i Sverige. Det rimer ikke helt med informasjonen fra kirkeboka da Lisa blir døpt i 1850, men vi forfølger dette sporet også. Svenljunga ligger øst for Gøteborg, i Østra Götaland län. Den svenske kirken foretok «husförhörslängder⁵²» omtrent årlig.

Jeg har dessverre ikke funnet noen «Carl» i riktig alder i perioden 1801-1812 i dette materialet⁵³ heller.

52

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0045964_00086#?c=&m=&s=&cv=85&xywh=251%2C367%2C3618%2C2261

53

<https://sok.riksarkivet.se/kyrkoarkiv?Arkivsök=svenljunga&Lan=0&PageSize=100&Arkiv=SE%2fGLA%2f13520&tab=serie#tab>

Elisabeth Hansdatter fra Bratbergseiet på Ringsaker

Om **15. Elisabeth Hansdatter Bratbergseiet**, født på Ringsaker, vet vi veldig lite. Elisabeth var Lisa Carlsdatters mor. Når Lisas dåp blir stadfestet av kirken i august 1850 [28] skriver presten at barnets mor er Elisabet Hansdatter Bratbergseiet på Ringsaker (på østsiden av Mjøsa). Det betyr at Elisabeth kan ha vært født på Bratbergseiet eller at hun bodde der når barnet ble født. I og med at Lisa ble født på Liereiet på Biri (vestsiden av Mjøsa) er det vel sannsynlig at Elisabeth bodde der i 1850 men at hun var født på Ringsaker.

Hvis Elisabeth valgte å bli boende på Biri etter at Lisa ble født er det vanskelig å lete videre etter henne. Kirkebøkene for Biri for perioden 1854-1877 brant opp i 1890. Det er flere Elisabeth, Lisbeth og Lisabet Hansdøtre i området på denne tiden. Siden vi ikke vet hvor gammel Elisabeth er når Lisa blir født er det vanskelig å sannsynliggjøre hvilken Elisabeth som er 'den riktige.'⁵⁴

Det vi derimot vet er at en Lisbet Hansdatter er husholderske hos Carl Svendsen når han dør i 1862. Det er et sammentreff som neppe er tilfeldig: både Elisabeth og Lisa og halvbroren Karl Johan ser ut til å bo hos Carl fram til han dør i 1862.

Men både Elisabeth, Lisa og Johan er nå hjemløse. Johan flytter inn hos morfaren sin, som vi allerede har sett. Lisa er tjenestepike hos familien Imislund i Storgaten i Lillehammer under folketellingen i 1865. Hun har blitt 16 år gammel. Elisabeth forsvinner ut av historien, vi finner henne ikke igjen. Vi finner ikke Karl Johan etter 1865 heller.

⁵⁴ Jeg har tidligere antatt at Elisabeth Hansdatter Bratbergseiet er identisk med Karen Elisabeth Hansdatter Bratstieneiet, født 28 oktober 1814, og datter av Hans Jørgen Hansen og Marie Catrine Wense/Wentsel som jobbet og bodde på Biri Glasværk tidlig på 1800-tallet. Dette er feil. Karen Elisabeth Hansdatter giftet seg ca 1835 med svensken Peder Svensson og flyttet til Overhalla i Nord-Trøndelag.

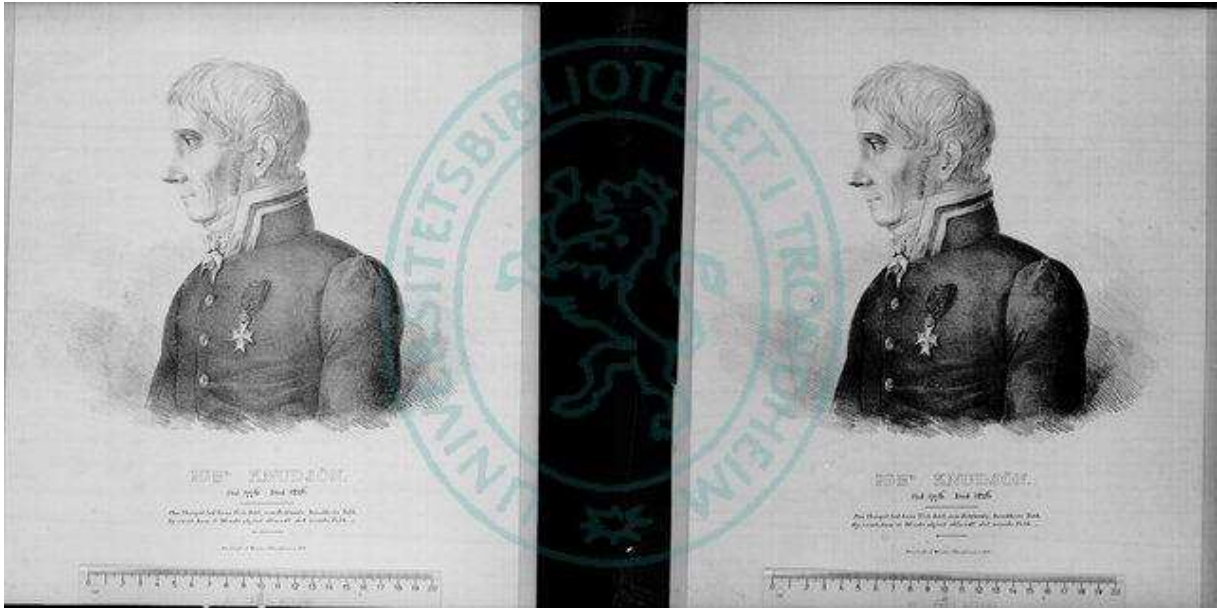
Gerhard Knudsens aner

Ingebrecht Knudssøn og Marie Elisabeth Borch

Gerhard Wilhelm Knudsen den eldre var oldefaren til Otto Karlsen. Det tok litt tid å finne ut hvor han kom fra, men nå vet vi at han ble født i Talvik ved Alta i Finnmark 5. august 1813, og døpt 5. september 1813 [252]. Foreldrene hans var **Ingebrecht Knudsen** og **Marie Elisabeth Knudsen Borch**. Ingebrecht og Marie fikk disse barna sammen:

- Knud Mathias ble født i 1809 og døde 27. januar 1811 i Talvik [307]
- Haakon Wilhelm ble født i 23 april 1810 i Vår Frue Kirke i Trondheim [308]. Håkon Wilhelm gikk 7 år på Trondhjems Katedralskole, ble deretter undervist av residerende kapellan på Støren og oppholdt seg deretter to år i Kristiania. I Oslo levde han på legatet som ble opprettet i farens minne og forberedte seg til norsk-juridisk embetseksamen. Dessverre ble han syk og måtte avbryte studiene. Nå levde han en stund av undervisning og avskriftsarbeide. I 1836 ble han ansatt som ekstraskriver i Revisjonsdepartementet. Han døde i Kristiania 9. mai 1851. [309] I 1843 gir Håkon Wilhelm ut boken *Samling af Erindrings-Blade henlagte paa Storchingsmand og Sorenskriver Ingebrecht Knudssøns sytten-aarige Grav* om sin far [310]. Håkon Wilhelm gifter seg med Berthe Christine Pedersdatter 23. desember 1839 i Aker [311]. Berthe Christine er fra Eidsberg og født ca 1810 [312]. De får sønnen Ingebret Knudsen 30. mai 1845 [313]. De bor sannsynligvis i Møllergata 14 i 1845, der det dukker opp en *Knudsen* som arbeider som *copiist* i skattemanntallet det året [314]. Ingebret dør 27. oktober 1877 og begraves 2. november fra Jakob kirke i Oslo [315]. Familien bor i Møllergata 44.
- Et dødfødt barn født 25. desember 1811, begravet 29. desember [316]
- **Gerhard Wilhelm** ble født i 5. august 1813 i Talvik i Alta [252] og døde i 1890 i Oslo [277]
- Elisabeth Gurine ble født 5. august 1813 i Talvik [252]. Elisabeth går på Trondhjems Borgerlige Realskole fram til hun blir konfirmert. Etter det fortsetter hun å bo sammen med moren, Marie Elisabeth. I 1841 er det en stor bybrann i Trondheim, og 330 bygårder brenner ned. Hjemmet til Marie og Elisabeth er blant disse, og kvinnene bestemmer seg for å flytte til Kristiania, der sønnen Haakon Wilhelm bor og arbeider [255]. Etter at moren dør i 1847, flytter Elisabeth til Råde der broren Gerhard bor. Hun dør 24. juli 1853 i Råde [260]. Hun er jomfru, dvs ugift, når hun dør.
- Oluf Fredrik ble født i 2 februar 1815 i Talvik [317] Han dør før faren, siden foreldrene bare har fire gjenlevende barn når Ingebrecht dør i 1826. Vi finner ikke begravelsen hans i søkbare kilder på internett (2024).
- Lorentz Eilert ble født 7. oktober 1816 i Molde og døpt 21 november samme år [318]. Han døde året etter i samme by og ble begravd 7. mars [319].
- Frode ble født 27. august 1818 i Molde og døpt 8. oktober samme år [320]. Frode var, ifølge broren Haakon Wilhelms erindringer i 1843, «bestemt til Studeringene, blev først Hensat til Prost Holtermann på Qvernæs ved Kristiansund, og kom et Par Aar derefter inn på Trondhjems lærde Skole, hvorfra han demitteredes i 1839. Efter erholdt Artium og anden Examen - begge med beste Karakter - begyndte han å lese til juridisk Embeds-Examen, til hvilken han i løpet av nestkommende Aar akter at fremstille sig.» [255] Frode bor sammen med enken etter broren Haakon Wilhelm, Berte Kristine, og hennes sønn Ingebret under folketellingen i 1865. Frode er politiadjutant nå og den lille svigerfamilien bor i Damstredet 1 i Oslo. Frode er fortsatt ugift [312]. Han dør 25. mai 1870 da pulsåren brister [321]. Han er fortsatt ugift.

Sorenskriver og stortingspresident Ingelbrecht Knudssøn

Ingelbrecht Knudssøn, Sorenskriver i Strinden og Selbu, f.1776 - d.1826-03-21, Født i Byneset Prestegjeld (av bondeforeldre). Død i Trondheim. Litografi. UBT-AU-35119

Ingelbrecht Knudssøn var født på Byneset utenfor Trondheim 14 desember 1776, og døde 21 mars 1826 i Trondheim [322]. Han var en norsk jurist, embetsmann og politiker. På ulike tidspunkt var han sorenskriver (dommer) i Finnmark, Romsdal, Strinda og Selbu; og tjente landet som stortingsrepresentant i periodene 1818, 1821, 1822 og 1824 fram til sin død i 1826. Han var president i Stortinget i 1821, senere dels odelstingspresident, dels visepresident i Stortinget. Knudssøn tilhørte embetsmannsopposisjonen og hevdet alltid Stortingets rettigheter mot regjeringen.

Ingelbrecht ble gift 16. februar 1808 med **Maria Elisabeth Borch** f. 1780 og døpt 25. august samme år; død 23. mai 1847. Maria var datter av kjøpmann og supplikksskriver **Matthias Borch** (død 1789) og **Maria Elisabeth Sartorius** (1745–1828). Ingelbrecht traff Maria mens han var skriver ved rådstuen i Trondheim.

Sammen med Christian Krohg (1777–1828) var sorenskriver og stortingsmann Ingelbrecht Knudssøn den som bidrog mest til å sikre Stortingets stilling overfor kongemakten 1824. Dermed ble han en helt for tidens liberale kretser.

Knudssøn kom fra en solid bondeslekt på Byneset, men på grunn av svakelig fysikk ble han av faren “satt til boken”. Som ung kom han til Trondheim og fikk post først hos tollkassereren der og senere hos sorenskriveren i Strinda. I 7 år tjente han hos byens rådstueskriver, hvor han også fikk losji og fant sin blivende hustru. 1803 drog han til København for å ta dansk-juridisk eksamen, noe han året etter gjennomførte “med særdeles Berømmelse”. Han ble noen år i Danmark, hvor han fra 1807 virket som overrettsprokurator og hvor han også giftet seg. Men han ville tilbake til Norge, og 1809 fikk han det vanskelige embetet som sorenskriver i Finnmark. Familien bodde i Alta (Talvik) fra 1810, men da han ble utnevnt til sorenskriver i Romsdal, flyttet de 1816 til Molde. 1822 fikk Knudssøn stillingen som sorenskriver i Strinda og Selbu, og han kunne omsider vende tilbake til sin hjemby, hvor han bl.a. ble et aktet medlem av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

Sitt navn skapte Knudssøn først og fremst i Stortinget, hvor han ble innvalgt for Kristiansund og Molde 1818 og 1821–22 og for Trondheim by 1824. I Stortinget var han dels president, dels visepresident eller sekretær, en tid også president for Odelstinget, foruten medlem av protokollkomiteen og valgkomiteen. Han kom til å tilhøre den moderate embetsmannsopposisjon, og hans første alvorlige innsats fant sted i bankkomiteen 1818. Han vant støtte i Stortinget for den omdiskuterte, langsomme linje mot pari kurs gjennom tvungne innskudd til Norges Bank, utsetting av seddelinnløsningen og statlige lån i utlandet. Han gikk også inn for gjeldsordningen med Danmark, men sammen med Christian Krohg fikk han forhindret at gjelden ble nedbetalt med lån fra bankens fond. Slik ble nasjonalbankens stilling styrket, men på bekostning av de enkelte kjøpmenn og produsenter.

Sin sans for klare beslutningslinjer og offentlig styring hadde Knudssøn hentet fra eneveldets konservative tradisjon. Hans heltestatus blant de liberale er noe av et paradoks, siden han alltid forble trofast mot embetsmannsstyret. 1818 fikk han Stortinget med på at inngåtte pensjonsavtaler var bindende og ikke kunne endres av senere Storting eller overlates til regjeringens vurdering, og da det benefiserte gods mot hans råd ble vedtatt solgt 1821, gikk han sterkt imot forkjøpsrett for leilendingene og talte til fordel for dem som betalte best.

Knudssøns forhold til Karl Johan var godt, og kongen ytet ham 1821 et lån på over 3000 spesidaler fra sin egen kasse. Denne begunstigelsen forhindret imidlertid ikke at Knudssøn, som medlem av konstitusjonskomiteen 1824, opptrådte som en markant motstander av kongens forslag til grunnlovsendringer. Han så Grunnloven som det beste vern om indre selvstyre, og denne type grunnlovskonservatisme fant også støtte hos de liberale: Hans “Ord var Frihedens fjeldfaste Borge”, skrev Henrik Wergeland i sitt minnedikt ved Knudssøns død.

På Stortinget var Knudssøn etter hvert blitt en dominerende skikkelse, og blant hans bedrifter var innføringen av ordningen med faste stortingskomiteer. Men sykdom preget hans senere år, og hans tidlige død ble beklaget av alle. Kongen ettergav hans lån, og en innsamling i Trondheim innbrakte hele 4500 spesidaler til et legat for hans etterlatte. Knudssøn ble utnevnt til ridder av den svenske Nordstjärneorden 1822.

Forfattet av Odd Arvid Storsveen

Ingelbrecht Knudsson. Samtidig litografi. Ukjent kunstner. Gjengitt i S. Steen: Krise og avspenning (se ovenfor), mot s. 111.

I 1818 var han medlem av tolv komiteer, og var formann i komiteen om overformynderiet. I 1821 var han stortingspresident og odelstingspresident. Ellers var han med i 19 komiteer. I seks av disse var han formann. Komiteene han ledet forhandlet om; a) kjøpstads skatten, b) tiende, c) russefisket i Finnmarken, d) russehandelen i Finnmarken, e) konsulatavgift i Helsingør, og f) vinterpost til Finnmarken over Haparanda. I 1824 var han president i Odelstinget og visepresident i Stortinget. Han var da formann i reglementkomiteen og i protokollkomiteen.

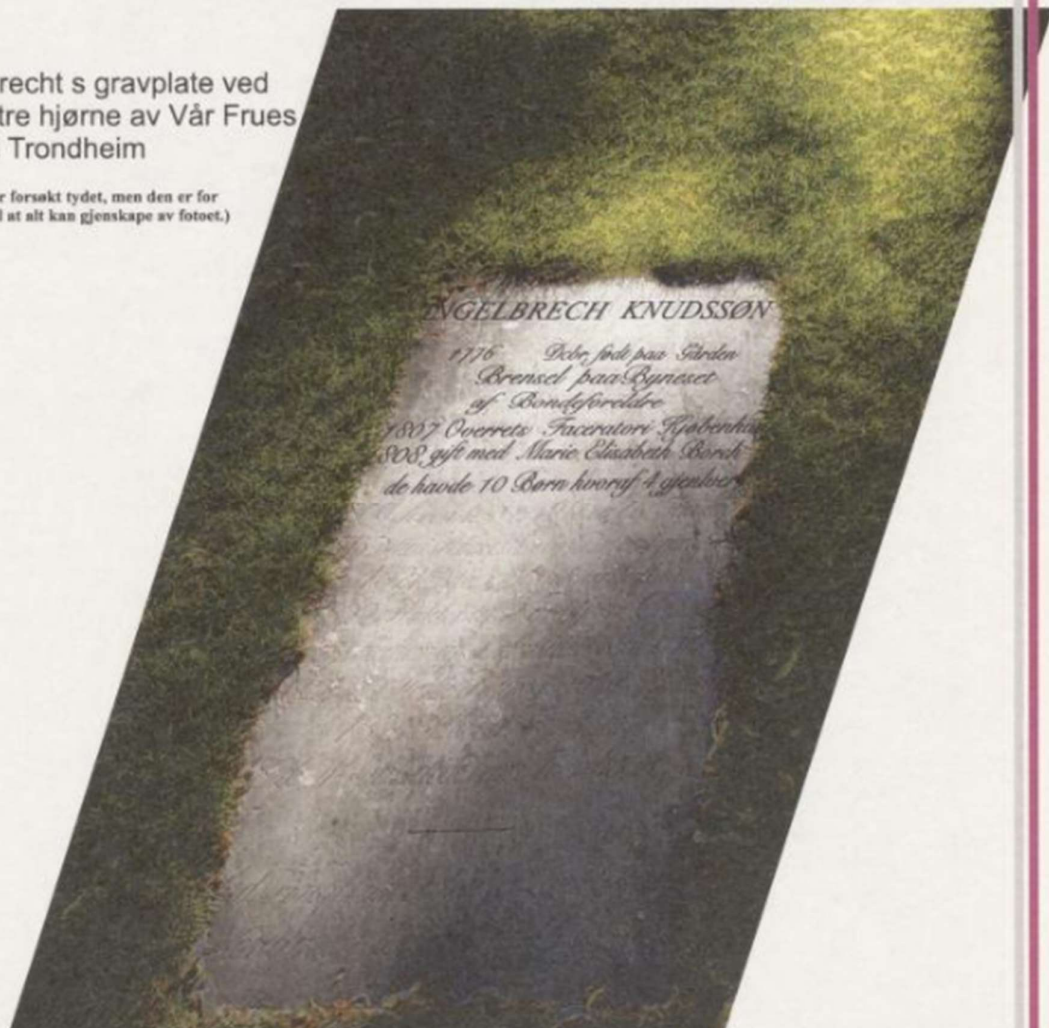
Etter at Knudssøn døde gjennomførte borgere i Trondheim og flere andre norske byer en innsamling for å komme familien hans til hjelp, samt for å hedre minnet hans. Midler for over 18.000 kroner kom inn. Et restbeløp på omkring 2.000 kroner ble skjenket universitetet i 1845, som opprettet et legat for studenter som hadde behov for økonomisk stønad [324].

Ingelbrecht er gravlagt nær fronten av Vår Frue Kirke i Trondheim. Det ble holdt to skifter etter Ingelbrecht: ett for håndtering av protokoller og papirer som sorenskriveren etterlot seg [325], og ett for familien [326].

Ingelbrecht s gravplate ved
sydøstre hjørne av Vår Frues
Kirke i Trondheim

(Teksten er forsøkt tydet, men den er for
utydelig til at alt kan gjenskape av fotoet.)

INGELBRECH KNUDSSØN

1776 Dele, fød på Sæden
Brensel på Byneset
af Bønderforeldre
1807 Overrets Faceratori i København
1808 gift med Marie Elisabeth Borch
de havde 10 Børn hvoraf 4 gjenlevte

Ingelbrecht Knudssøns gravsten. Kilde: Slehta vår.

Ingelbrecht Knudssøn, "Portræter af mærkelige Nordmænd: med korte Levnetsbeskrivelser. 2], " (Christiania, 1853), Em. Bærentzen & Co. Lithographiske Institut. Kilde: Wikipedia

Ingelbrecht Knudssøns foreldre

Informasjonen i dette er hentet fra boken *Slekta vår: fra Ludvig Wilhelm Knudsen og Marie Krestine Knudsen f. Opdal* [52], som igjen ser ut til å bygge på informasjon fra *Byneset Bygdebok bind 3* [327].

Foreldrene til Ingelbricht var gårdbrukere på gården Brensel på Byneset. Faren, **Knud Ingebrigtsen** (1743 - 1 juli 1824) kom opprinnelig fra gården Houghjør men overtok etter hvert Brensel gård, der han levde og døde. Han gifter seg med **Siri Pedersdatter Houberg Brensel** 2. juli 1770. Siri ble født i 1728 og dør bare tre år etter at de gifter seg, i 1773. Hun var enke og bodde på gården Brensel på Byneset. Når Knut og Siri gifter seg flytter han inn på Brensel og han tar gårdsnavnet som slektsnavn.

Når Siri dør gifter Knut seg med **Gurie Kjeldsdatter Brødreskifte** 27 juni 1774. Gurie var født 12 mars 1751 på Stadsbygd, og døde i 10. april 1808. Hun var datter av **Kjeld Steffensen Elseth** og **Gunild Pedersdatter Elseth**.

Barn av Knut Ingelbriksen Houberg Brensel og Gurie Kjeldsdatter Brødreskift:

- **Ingelbrecht**, født 14. desember 1776
- Sigrid Haugum, født 1779 og døde 1849
- Christen Brandsel, født 1781 på Byneset og døde 1833
- Gunhild Graneggen, født 1784 på Brendsel og døde 1846 på Graneggen
- Anders Brendsel ble født i 1787 og døde 1830
- Mali Frøseth ble født 1789 og døde 1872.

Giftemål og fornuftsekteskap

Det var ikke uvanlig at enker giftet seg igjen kort tid etter at sørgetiden var over og da gjerne med en yngre mann. Det var et praktisk arrangement, enken fikk en driver til gården og fikk slik sikret sitt levekår.

Brudgommen fikk på sin side overta gården og bygslet på den og det var ofte den eneste måten en ung mann uten kapital kunne skaffe seg en gård på.

Slik var det trolig også med Knud Ingebrigtsen Håbjørg da han giftet seg med enken Siri på gården Brendsel. Siri hadde en datter, men ekteskapet med Knut ble barnløst. Etter Siris død fikk hennes datter utbetalt 200 riksdaler i arv.

Knud fikk feste på gården på livstid 24. feb. 1770 av biskop Marcus Bang.

Gården Brensel

Informasjonen i dette avsnittet er hentet fra boken *Slekta vår fra Ludvig Wilhelm Knudsen og Marie Krestine Knudsen f. Opdal* [52], som igjen ser ut til å bygge på informasjon fra *Byneset Bygdebok bind 3* [327].

Gården var som de fleste bruk på denne tiden eid av staten. Av Landbruks-kommisjonens oppstilling i 1664 fremgår det at ikke bare avgiften, men hele gården var oppført som "*tilliggende Diaconus til Domkirken*". Etter 1664 ble Brensel ført i matrikkelen og ble skattelignet som to bruk, hver med 1 spand landskyld.

Det andre bruket er kalt en halvgård og dette var en Kongelig Majestets gård da den i 1869 ble utlagt til tjeneste for hestehold i Gauldalske kompani. Hans Brendsel var bygselbonde på begge brukene, men i folketellingene i 1664-1666 oppgis at knekt Anders Olson til å være bonde på det bruket som senere ble tjenestekvarter.

Knud Ingebrigtsen Håbjørg f. 1743 på Håbjørg Øvre, d. 1823, ble gift med enken Siri (Sigrid) Pedersdatter i 1770. Knud overtok gården på livstid med bygselbrev av 24. februar 1770, utstedt av Biskop Bang i Domkirken. Knud var også formynder for Inger Sivertsdatter Brendsel (datter av Siri Brendsel), som i 1778 fikk utbetalt 200 riksdaler i arv etter sine foreldre.

I 1792 ble Brendsel utnevnt til sjefskvarter for det Bynesiske Dragon Kompani og skulle overtas av Rittmester Jacob von Motzfeldt. Gården ble besiktiget og funnet i god stand, men "*det burde overveies om det var forsvarlig til at en kompanisjef flyttet hit*" heter det til slutt i Justisprotokollen.

Ekteskapet mellom Knud og Siri ble barnløst. Knud giftet seg på nytt med Guri Brødreskift f. 1751 Statsbygd. I 1808 ble Knud Ingebrigtsen bevilget å sitte i uskiftet bo. Han fortsatte i bygslet frem til 1823, til året før sin død. Knud og Guri hadde åtte barn samt et fosterbarn. Den eldste var Ingelbrecht Knudssøn f. 1776 på Brendsel, d. i 1823 i Trondheim. Ingelbrecht som var eldste sønn ønsket ikke å overta gården og da ingen av Knuds andre barn savnet gård, kom en ny forpakter.

Etter Knuds død ble gården forpaktet av John Olsen Sim, gift med Knuds sønnedatter Maren Christensdatter Berg. Etter 28 år ble bygslet overtatt av brødrene Ole og Lars Sivertsen Vevik. Bygselavgiften var beregnet til 16 tønner godt såbygg og som beregnet etter kapitaltakst skulle betales kontant. Bygslerne Vevik "*blev angreholden for sitt bud*". De tilbød Ingebrikt Håbjørg å tiltre forpaktningen i deres sted og det gjorde han sommeren 1853. Han var først bygselbonde i 10 år og så kjøpte han gården Brendsel med Kongeskjøte av 24. februar 1868. [52]

Ingelbrecht Knudssøns aner

Informasjonen i dette avsnittet er hentet fra boken *Slekta vår: fra Ludvig Wilhelm Knudsen og Marie Krestine Knudsen f. Opdal* [52], som igjen ser ut til å bygge på informasjon fra *Byneset Bygdebok bind 3* [327].

Den første bonden vi kjenner til som drev gården Houghjør het **Anders**. Vi vet lite om Anders, vi finner ikke mange dokumenter fra den tida han levde. Men han var født omtrent 1610 og døde ca 1664. Anders var gift med **Mali Håbjørg**, som døde 1675.

Anders og Mali hadde fire barn som vi vet om:

- **Ingebrigt Anderssen Houghjør** ble født ca 1651 og døde i 1684
- Magnhild Houghjør
- Anne Houghjør
- Peder Houghjør ble født 1654

Ingebrigt Anderssen Houghjør giftet seg med Marit Andersdatter ca 1677. Marit ble født 1652 i Gaustad og døde 1728 på Byneset. Ingebrigt og Marit hadde bare ett barn som vi vet om:

- **Anders Ingebrigtsen Houghjør**, født 1675 og døde 28 oktober 1742

Anders Ingebrigtsen Håbjørg var gift med Ingeborg Olufsdatter, født på Lauglo på Leinstrand i 1678. Ingeborg døde i 1744. Anders og Ingeborg hadde flere barn:

- Mali (1706-1707)
- Marit (1711-1719)
- Hågen (1713 – 6. mai 1714)
- **Ingebrigt Anderssen Håbjørg** (1715-1786)
- Ingeborg, gift Skogstad, (1719-1801)
- Marit A., gift Flak, (1723-1782)
- Isak, som var adoptert

Ingebrigt var født 26 februar 1715 og døde 28 juli 1786. Han giftet seg med **Mali Larsdatter**. Mali var datter av Lars Rasmussen og Berit Jonsdatter Engen fra Skogstad. Mali var født i 1718 i Høyem Halsteingard på Byneset og døde i 1781. Ingebrigt og Mali var foreldrene til **Knut Ingebrigtssen** som overtok Brensel gård og som var faren til **Ingelbrecht Knudssøn**.

Om Maria Elisabeth Knudsen f. Borch

Informasjonen i dette avsnittet er hentet fra boken *Slekta vår: fra Ludvig Wilhelm Knudsen og Marie Krestine Knudsen f. Opdal* [52], som igjen ser ut til å bygge på informasjon fra *Byneset Bygdebok bind 3* [327].

Maria Elisabeth Borch ⁵⁵var gift med Ingelbrecht Knudssøn. Hun ble døpt 25. august 1780⁵⁶ [328] [329] og døde 23. mai 1847, 67 år gammel [330]. Ved dødsfallet står det oppført at «*Enkefru Marie Elisabeth Knudssøn*» har «4 Myndige

⁵⁵ Maria er noen steder oppført som Mette Maria Elisabeth. Jeg vet ikke hvor «Mette» kommer fra. Jeg har ikke funnet originalkilder som peker til det navnet.

⁵⁶ Oppført i *Hornemans samlinger*. Jacob Hersleb Horneman levde på 1800-tallet og var en ivrig slektsgransker. Han bygde systematisk opp et slekthistorisk arkiv basert på kirkebøker, pantebøker, og andre offisielle dokumenter; og delte villig av sin innsikt med andre slekthistorikere. Se ytterligere informasjon på https://www.strindahistorielag.no/wiki/index.php/Jacob_Hersleb_Horneman

Børn – [...] Hakon Wilhelm Knudsson, garver Gerhard Knudsson, cand j. Frode Knudsson, jomfr. Elisabeth Gurine Knudsson.». Hun ble begravet fra Oslo Domkirke 29. mai 1847 [331]. Dødsårsaken står oppført som *brystsye*, altså tuberkulose. Hun bor i Møllergata når hun faller fra. Sannsynligvis er det Møllergata 14 det er snakk om, der det dukker opp en *Knudsen* som arbeider som *copiist* i skattemanntallet i 1845 [314]. Denne Knudsen er sønnen Haakon Wilhelm, som skriver avskrifter og jobber som ekstraskriver i Revisjonsdepartementet [309].

Maria sine foreldre var **Matthias Jacobsen Borch** (døpt 22. juli 1726 [332] og død 1789 [333]) og **Maria Elisabeth Sartorius** (1745-1828). De giftet seg i Trondheim 10. juni 1761 [333]. Etter Matthias' død livnærer Maria seg av håndarbeid [334].

Matthias og Maria hadde disse barna [328] [333]:

- Martha døpt 11. desember 1764 i Vår Frue Kirke i Trondheim [335]
- Karen Birgitte døpt 15. desember 1765 i Vår Frue Kirke [336]
- Karen døpt 6. eller 15. januar 1767 i Vår Frue Kirke⁵⁷ [337]
- Nicoline Henrika døpt 26. desember 1768 i Vår Frue Kirke [338] og død 29. juni 1840
- Marie Mathea døpt 16. april 1770 i Vår Frue Kirke [339] ⁵⁸. Marie jobber som stuepike i Strandgaten 5 i Trondheim i 1801 [340]
- Karen Berthe døpt 5. juli 1771 i Vår Frue Kirke [341]
- En dødfødt datter 18. oktober 1774 [342]
- Marta født ca 1774 i Trondheim. Hun er 26 år gammel og ugift under folketellingen i 1801, lever av håndarbeid og bor sammen med sin mor [334] ⁵⁹ ⁶⁰.
- Mathias døpt 28. juli 1776 i Vår Frue Kirke [343] og død 1805. Mathias blir kjøpmann og bor i Dronningens gate 70 under folketellingen 1801 [344]
- Petronella f 1779 i Trondheim⁶¹ og død i Gurvikdalen, Strømøyvågen på Frøya
- **Maria Elisabeth**

Maria Elisabeth Sartorius var datter av **Johan Anton Sartorius** (ca 1680-ca 1740) og **Anna Sabina Sartorius** (ca 1680-1740), Hun dør 22. mai 1828, 84 år gammel, og begraves fra Nidaros domkirke 30. mai [357]. Hun har adresse i Kongens gate når hun går bort. *I dødsanmeldelsesprotokollen fra Trondheim byfogd står det 23. mai 1828: «Enka Madm Margrethe Borck død i dag.»* [358]

Matthias Borch døde av slag og begraves 8. januar 1789 [333]. Skifte 1805⁶². Han var borger i Trondheim, handelsmann, forhandler, kjøpmann og «supplikkskriver» i Trondheim. (*En supplikk var et bønnskrift eller klageskrift,*

⁵⁷ Her er slektshistorikerne uenige om hva som er riktig. Horneman mener dåpsdatoen er 15. januar, Hitterslekt mener datoen er 4. januar. Årsaken til uenigheten er at det er en blekkflekk over datoen i kirkeboka.

⁵⁸ Her er kildene faktisk uenige. Horneman mener 16. april, Hitterslekt mener 10. april. Fra kirkeboka ser det ut som det står 16. april.

⁵⁹ Denne Marta bor sammen med moren Maria Sartorius i 1801. Hun er da 26 år gammel og bør da være født ca 1775. Vi finner henne ikke i kirkebøkene fra Vår Frue Kirke eller Domkirken i perioden 1772-1779.

⁶⁰ På Hitterslekt er det oppført en Marta, datter av Mathias og Maria, født ca 1777. Denne Marta dør 24. august 1809 i Ervika på Frøya, og oppgis å være jomfru og 32 år gammel når hun dør [373]. Den samme Marta ser ut til å være tjenestepike på Vigan på Hitra under folketellingen i 1801 [374] og ser dermed ikke ut til å være samme Marta som bor sammen med moren i Trondheim i 1801.

⁶¹ Iflg Hitterslekt. Vi finner ikke Petronella i kirkeboka for Vår Frue Kirke i Trondheim 1778-1800

⁶² Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3A/L0024: Skifteprotokoll - gml.nr.20b. U, 1794-1810, s. 779

Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/sk20090204380343>

stilet til en øvrighetsperson, som oftest kongen. Supplikker inneholdt som regel søknader, klager på øvrighetspersoner eller skatter, eller de var bønner om benådning i straffesaker. Hvem som helst kunne sende en supplikk, og de fleste innsenderne tilhørte allmuen. En supplikksskriver førte supplikken i pennen. I Norge var supplikker vanlige å sende under dansketiden, spesielt under eneveldet (1660–1814). Mange er bevart, og ble gitt ut av Kildeskriftfondet i to bind i 1988–1990. [345]]

Som borger tilhørte Matthias 4. Borgerkompani i 1782 (Vår Frue Sogn) og 1. Borgerkompani i 1788 (Domkirkens sogn). Han skal ha eid en brygge nærmest Ravnkloa i Trondheim. Den ble ikke gjenoppbygget etter en brann, og i dag finnes ingen brygge her. På denne tida var «brygge» ofte ensbetydende med en bygning lik de som står langs Nidelva i dag. Skipene la til på siden mot elva, losset varene rett inn i bygningen, og så ble de solgt ut gjennom døra mot gata.

Mathias var gift før, da med med Berethe B. Berethe ble født ca 1711. Hun ble gravlagt fra Vår Frue kirke 7. november 1760 [333]. Horneman mener de hadde to barn sammen: Peter, døpt Nils f. 1750 og Peder døpt 7. september 1751.

Mathias' foreldre var **Jacob Mathisen Borch** og **Marith (Martha) Poulsdatter Lange**. Horneman mener Marith døde 24. august 1736 [328]. Jacob og Martha gifter seg i Trondheim 10. april 1726 [346].

De hadde disse barna sammen ifølge Horneman:

- Ole døpt 7. januar 1734
- Rockert - dette er et slektsnavn fra 1600
- Mathias f. 1725
- Else Olava, konfirmert 1743, da var hun 16 år gammel
- Gjert Rockert
- Povel f. 1727

Hitterslekt har dem med disse barna [333]:

- Povel f. ca 1724
- Else Olava f. ca 1725
- **Mathias** f. 27. juli 1726

Informasjonen i dette avsnittet er fra Hitterslekt [333]

Jacob var «*Nordlandsfar*» (Nordlandshandler, han handlet på nordlandskysten). Han er nevnt i manntallet for 1736 og er oppført der som '*af ringe Vilkaar*'. I 1739 er han nevnt bosatt i Trondheim. I 1750 ble han nevnt som stefar til konfirmanden Erich Mørch i Vår Frue kirke i Trondheim. Den 23 Jan 1755 var han forlover ved Hans Pens' giftermål i Vår Frue kirke. Han skal ha vært gift hele fem ganger, men vi kjenner bare til tre av ektefellene hans. To av de andre konene som Jacob Mathiasen Borch var gift med var Malena Erichsdatter (gift 1739) og Ingeborg Johansdatter (gift 24. juli 1749).

Den 8. mars 1754 registreres et skjøte i Trondheim pantebok. Skjøtet skrievs til Giert Rosholt, som var gift med Else Olava Borch, så han var svigersønn og svigerbror til selgerne. Skjøtet skrives over fra Jacob Mathiassen Borch og Mathias Jacobsen Borch, og er på to tredjedeler av nordlandshandler Ole Olsen Lange og hans døde hustru Else Josephsdatter sin gård og grunn, med påstående bebyggelse. Prisen er på til sammen 530 riksdaler. Eiendommen ligger '*i Sœe gaden*' (Sjøgaten?). Naboer til bygget er Andreas Friedlieb på sørsiden, og Daniel Baade på nordsiden. Den siste tredjedelen tilfaller Jacob M. Borch, som arver sin sønn Povel Jacobsen Borchs. Povel hadde arvet sin del av mormoren Else Josephsdatter da hennes mann Ole Olsen Lange døde. Skiftebrevet etter Ole Olsen Lange er datert 11. juli 1749. Mathias J. Borch har på samme måte som sin avdøde bror arvet sin del av deres felles mormor.

Marta Poulsdatter Lange (gift med Jacob Mathiasen Borch) var født ca 1737. Hennes foreldre var **Povel Olsen** (død 1708 i Trondheim) og **Elsebe Josephsdatter** (f. ca 1670 i Elsfjord i Hemnes (nå Vefsn) i Nordland, og død 1749 i Trondheim. Når Povel dør i 1708 gifter Elsebe seg på nytt med Ole Olsen Lange.

Ole beskrives som en «*velbeholden Mand*» i manntallet i Trondheim i 1736. I 1745 (Borgarkompania) er han nevnt i første Rode. Det ser ikke ut som Ole og Marta hadde felles barn sammen, for i skiftet etter ham fordeles arven på Martas tre barn [347].

Else sin far var **Joseph Pedersen** og **Ingeborg Christophersdatter**. Joseph var f ca 1640 på Solhaug i Hemnes (Vefsn) i Nordland og døde ca 1714-15 i Eidsfjorden i Hemnes (Vefsn). Ingeborg var født i Elsfjord i Hemnes og døde ca 1689 i Hemnes. Etter henne ble det holdt stort skifte [348]. Det var Ingeborg sin far som hadde gården før henne. Fra skiftet er det kjent at de hadde disse barna:

- Adrian, død før 1715
- Else
- Barbro
- Ingeborg
- Anne
- Inger
- Johanne

Under manntallet i 1701 føres Joseph med to barn, hvorav det eldste også må være Ingeborgs. Christopher er 25 år gammel i 1701 [349].

Joseph gifter seg senere med Inger Rasmusdatter. De har tre barn sammen: Peder f. ca 1692, Kirsten og Maren. Etter at Joseph dør i 1714 fordeles verdiene på alle barna (skifte 17. mai 1715) [350]:

- Christopher
- Peder
- Else
- Barbro
- Ingebor
- Ane
- Inger
- Johanne
- Kirsten
- Maren

Ingeborg var datter til forrige gårdbrukeren på Elsfjorden, **Christopher Pedersøn**. Christopher var gift med **Elsebe Adriansdatter Falck**, født på Neppelberg. Christopher ble telt i manntallet i 1647 og i 1666, og bor på Elsfjord begge åra. I 1666 er han 71 år gammel og bor sammen med sønnene sine. I tillegg vet vi om to døtre:

- Peder 23 år
- Aache 16 år
- Adrian 11 år
- Ingeborg f ca 1640 på Elsfjorden
- Inger f. ca 1648

Adrian Jacobsen Falck. Portrettmaleri fra Folkemuseet på Bygdøy

Elsebe (Else) Adriansdatter sine foreldre var **Adrian Jacobsen Falck** og **Mille Hansdatter** (Rød?). Mille døde før 1650, og vi vet bare om denne ene datteren. Adrian giftet seg minst to ganger til og fikk minst fem barn til. Adrian var offiser og jekteskipper, og ble født ca 1697 på Giske i Møre og Romsdal [351]. Det henger et portrettmaleri av ham på Folkemuseet på Bygdøy. Maleriet er hentet fra en kirketavle som stammer fra Hemnes.

1630 hadde han kjøpt 2 våger i Øverdalen (Øvre Dal) i Nord-Rana, som han brukte som avlsgård i perioden 1638-1670. Senere brukte han gården som bopel i endel år. Øvre Dal ble solgt 1679 [352] [353].

Han var lengst bosatt på Neppelberg i Nesna (nå Leirfjord). Der eide han tre våger, hvor han bodde i perioden 1635-72 [354] [355]. En av de vågene var i Lovang (Lovunden?), vet vi fra manntallet i 1666.

Adrian Falck hadde militær bakgrunn. Han var kaptein (rittmeister) i «Nordlandene» i 1644/45, og i Trondhjems nasjonale infanteriregiment 1676/47. Fra 30. oktober 1657 til 11. april 1658 var han sjef for Helgelandske kompani. Han ledet kompaniet på 112 mann fra Helgeland i felttoget til Nasafjell i 1658 i krigen mot svenskene, for å ødelegge sølvgruvene der [356].

Jacob Preben Pedersen. Portrettmaleri fra det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondheim.

Adrian Jacobsen Falck sin far var **Jacob Preben Pederssøn**. Jacob Preben var født ca 1544⁶³ i Vammen by i Nørre Lyng herred på Jylland i Danmark, og moren var **Margrete Pedersdatter Falkener**. Margrete var født ca 1556 i Trondheim og døde 24. november 1622 i Trondheim.

Jacob Pedersen var en evnerik person med god utdannelse. Han gikk på skole i Viborg i fire år fra han var 12 år. Så tjener han Henrik Gyldenstierne på Vitskøl Kloster i to år, og deretter Jytte Podebusk (forlenet med Vestervigs Kloster) i ett år. Han er livdreng hos Axel Wiffert på Riberhus i tre år, og studerer så i Lübeck i tre år. Han tjener borgeren Henrik Gøysebeer i Rostock i nye fem år. Deretter oppholder han seg i Blekinge i Sverige i to år, der han jobber hos Jørgen Bildes fogd i Malstaherre. Så er han hjemme hos foreldrene i ett år fram til faren, herredsfogd Peder Ibsen til Vammen, dør ca 1577 [357].

Han reiser nå til Norge, og går i tjeneste hos Hans Offesen (Rød) i Trondheim i ett år. Etter dette tjener han Jacob Huitfeldt, Trondheims nye lensherre som fogd på Benitsgård i Lolland i to år. Han var Huitfeldts fogd på Trondheimgård i tre år, til Huitfeldts død (Huitfeldt dør 27 Apr 1583). Deretter var han Christian Friis' fogd samme sted i tre år til. Han er Forvalter over Romsdals len i to år, og så Fogd over Romsdal i ni år. Forvalter over Giske gods i 14 år, og Fogd over Sunnmøre i tre år. Så er han Fogd over Romsdal igjen i sju år.

Jacob havnet altså i kongens tjeneste, og avanserte i gradene til han ble fogd i Romsdalen. Der ble han gift, og de fleste barna - om ikke alle - ble født der. I 1599 holdt Jacob Pedersen på å bli drept av bøndene på grunn av misnøye med den nye ledingstaksten. Hovedmannen bak opprøret ble dømt til døden og henrettet 16 juli 1604 i kongens påsyn. Fem år senere, den 11 september 1609 (7/9 1609?), 73 år gammel, ble Jacob Pedersen beskikket til lagmann i Trondheim og Jemtland 11. september 1609. Han er lagmann i Trondheim og Jemtland i 14 år. Han hadde også i sin tid vært fogd på Sunnmøre da han den ble utnevnt til lagmann i Trondhjem og Jämtland, og må vel ha bosatt seg i Trondheim.

I den tiden han var fogd, og senere som lagmann kom han i besittelse av adskillig jordegods. Når hans kones dør i 1622 kalles han en gammel og skrøpelig mann. Han søker nå avskjed som lagmann i en alder av 87 år, etter 14 år i virket. Samtiden og ettertiden har gitt en fin omtale av Jacob Pedersen. Han må ha vært et godt menneske som var avholdt og respektert. De siste 11 årene av sitt liv levde han som enkemann.

Ca 1600 hadde Jacob en bygård i Trondheim. Denne bygningen var blant byens mer verdifulle. Det kan tyde på at han hadde tatt borgerskap i byen for å drive handel utenbys. Ved reguleringen i 1681 gikk tomten bort i den nye Dronningens gate. I 1610 dukker han opp på Vestnes gods på Veøy i Romsdal. Her får han stadfestelse av Kronen

⁶³ Kan være født så tidlig som 1536 og så sent som 1546. Det er lite sannsynlig at han er født så tidlig som 1536, gitt hans stillinger og gjøremål i livet..

gjennom et Livsbrev på Vestnes gård på Veøy i Romsdal for seg og sin hustru. Han eide et betydelig jordegods. Han søker selv avskjed den 22 februar 1623. 1624 eide han 12 spann odelsgods.

Jacob dør 3. September 1633 i Trondheim, angivelig 97 år gammel. Han ble oldefar til Petter Dass, og han og kona Margrete hadde 14 barn.

Både Margrete og Jacob ligger begravet på Domkirkegården, nord for kirken. På gravstenen deres står det:

Her ligger begravden erlig, vis och völförstandige mand Jacob Persøn, fordum lagmand i Trondbiem, som døde anno 16[33], med sin kiere hustrue Margrete Peters Dotter, som døde anno 1622, den 12. desember. Hendes ølder 66 are.

Steinen skal være oppbevart av Nidarosdomen.

Jacob og Margrete ble gift på Vestnes i Romsdalen i 1588 og hadde 14 barn sammen:

- Peder
- Laurits dør før 1633
- Sevold dør før 1633
- Jens dør etter 1633
- Margrete dør etter 1668
- Inger dør før 1682
- Anna
- Anne
- Alhed
- Kristina
- Grethe
- Peter f ca 1591 på Giske i Møre og Romsdal, død 1. januar 1643 på Tjøtta på Alstahaug i Nordland
- Melchior, f ca 1593 på Giske. Han dør 16. mai 1639 på Rovatnet på Hemne ytterst i Trøndelag mot Hitra.
- **Adrian**

På <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=I52014&tree=1> er det mange kildehenvisninger. Se også <https://www.geni.com/people/Jacob-Preben-Peders%C3%B8n/6000000001051113472>

Kilde : Smølaminne 1971, s. 18, Falch-slekta [357]

"Den første Falk'en kom til Hallarøya i ca. 1782, og med di sonen hans fekk 12 born, har Falk-slekta vorte nokså forgreina på Smøla, særleg på Sør- og Vestsmøla.

I Einar Thurn-Christensens etterlatne papir er det eit oversyn over Falk-slekta i Kristiansund - han har ingen med frå Smøla anna enn den første Smøla-Falk'en, som var fødd i Kristiansund og ei tid budde der. Frå Thurn-Cristensens innleiing kjem her noko, delvis omskrive og forkorta:

"Det er to forskjellige slekter, en nordenfjelsk og en sødenfjelsk. Den siste skriver Falck. De fleste av navnet Falch i Kristiansund har tilhørt den nordenfjelske slekt. Denne nedstammer fra hollenderen Adrian Rockertsen Falkener, som i første halvdel av 1500-tallet kom til Norge som falkefanger, derav navnet. Senest i 1547 var han blitt borgermester i Trondheim. Han var gift to ganger.

Sønnen Peter, død 1569 i Bergen, var kjøpmann i Trondheim. Dennes datter Margrethe f. 1556 ble gift med dansken Jacob Pedersen, lagmann i Trondheim. Deres sønn Peter, død ca 1645, ble fogd på Helgeland og tok i bruk Falch-navnet. Peters

sønn Jacob bodde på Tjøtta, han hadde en sønn Andreas (ukjent mer om disse to), og Andreas' sønn Rasmus Andreassen Falch ble repslager i Kristiansund. Rasmus Falch ble gift i 1747 med Bolette Boysdatter Rivertzen, og deres sønn Christian Rogarth Falch f. 1752 flyttet til Hallarøya."

Han var gårdbruker på Tjøtta og drev gården sammen sin mor. Han bygde sitt eget våningshus like ved gården. Han drev også jektebruk og bygdefaret for Tjøtta. Han drev også stort med fiske og hadde båter i Lofoten, Gjeslingene og sansynligvis også i Finnmark. I 1701 hadde han 11 mannlige tjenere i huset.²¹ Jacob var meget velstående og i 1706 var han ikke dårligere enn å låne kongen penger. Etter sin mor og far overtok han som verge for Tjøtta og Vefsen kirke. Han hadde disposisjonrett over kirkens midler.²¹ Mens han var på tur til Bergen i 1707 brant gården ned og alt gikk tapt. Han var ruinert og greide aldri å reise seg etter dette tapet. Kirkens midler som han hadde ansvaret for gikk også tapt i brannen, men dette fikk han til slutt ettergitt.²¹

Anene til Adrian Jacobsen Falch

Foreldrene til Adrians far, Jacob Pedersen, var **Peder Ibsen til Vammen** født ca 1499 på Vammen, Nørre Lyng herred på Jylland i Danmark. Han dør ca 1578 i Vammen, og **Anna Pedersdatter**⁶⁴. Peder var herredsfogd i Nørre Lyng herred fra ca 1545 til ca 1576. Før det lensfogd i Vammen, Nørlyng Herred, Jylland⁶⁵.

Foreldrene til Margrete Petersdatter Falkener, som var mor til Adrian, var **Peter Adriansøn Falkener**, f 1538 og død 29. august 1569 på Bergenhus. Peter var gift med **Gunhild Sevaldsdatter** f ca 1535 og død etter 1615. Etter Peters død gifter Gunhild seg i 1582 med Niels Jensen Schriver, borgermester i Trondheim. Hun var søskenbarn med Sevald Olsen, som var borger i Trondheim i 1588. De eide begge parter i gården Snertingen i Inderøy. Hun står fadder for Casper Christophersen Schøllers barn i årene 1607, 1608 og 1615, oppført som «Gunille Niels Skrivers». I 1607 var Gunhild gudmor for Caspars datter Karen, i 1608 for hans sønn Christopher, og i 1615 for hans datter Ane (født 23.april 1615).⁶⁶

Under et opphold på Bergenhus 24 august 1569, hvor bl.a. Cornelius, hans bror, og Henrik Paulssøn, deres stebror, var til stede, kom Peter Adriansøn i krangel med Christoffer Nielssøn Grøn, lagmann i Stavanger. Peter roste russerne og deres varer, mens lagmannen skjelte ut både dem og hollenderne. Peter erklærte da lagmannen for en løgner og truet ham og slo til ham. Denne stakk da Peter med en daggert i hodet. Fem dager senere døde Peter Adriansøn «*saa hordelig at hans skarn gikk ut av hans munn*». Mange mente at Peter døde av en drikk som legen hadde gitt ham tidligere på dagen, da stikket ikke var gått igjennom benet. «*Sådanne leger har vi*», sier Absalon Pedersøn i sin Kapitelsbog, «*de skulle gi ham en drikk for sitt mål, han drakk så at han ei mælte mer.*» [359]

Christoffer Nielssøn ble dømt til å betale en bot på 800 daler, hvorav det for de 400 skulle bygges et fattighus i Bergen [Dette ble begynnelsen til de Søfarendes Fattighus] og for resten bygges et i Trondheim. Etter dommen fikk lagmannen bare lov til å komme til Bergen to ganger i året, når Peters brødre ikke var der. Ved kgl. brev av 25. oktober 1571 fikk Christoffer Nielssøn sin fred igjen, da han hadde stilt den dødes slekt og venner tilfreds. Men ennå i 1585 ble det klaget for Herredagen i Bergen over at han tross sitt løfte var forblitt i Bergen, hvor han kunne risikere å treffe Peters brødre.⁶⁷

⁶⁴ https://groups.google.com/g/no.fritid.slektsforskning.etterlysing/c/6RxIudU_cUs

⁶⁵ <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=I57891&tree=1>

⁶⁶ <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=I52016&tree=1>

⁶⁷ <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=I52017&tree=1>

Peters foreldre var **Adrian Rockertsen Falkener** og **Margrete Pedersdatter Fosnes**. Adrian var borgermester i Trondheim og ble født mellom 1500-1515 i Nederland. Han dør i Trondheim. Margrete ble født på Fosnes i Trøndelag. Hun hadde antagelig vært gift før med en Povel, som hun hadde minst to sønner med. De levde begge i Bergen i 1569. Adrians kone nevnes som enke 12 Jan 1597. Dersom hun er identisk med Margrete må hun ha vært over 80 år.⁶⁸

Adrian Rockertsen var en betydelig godseier. Han skal blant annet ha eid gårdene Haugan på Byneset og Kvåle i Orkdal. Det antydes at han ble far til hele 18 sønner og 6 døtre, med sine 3 hustruer. Adrian kan ha vært gift tre ganger, to ganger med enker.

Adrian Falkener eide Falkenergården, som (etter 1681?) hadde adresse Strandgaten. I dag heter gaten Olav Tryggvasons gate. Gården lå i kvartalet der hvor nr. 5 ligger i dag. Han var bosatt i Ila, i det området der Arilds gate ligger i dag. Før lå landstedet Arildsløkken der, og dette skal være ei avledning av Adrians løkke, som han eide.

I inntektsregnskapene for Stenvikholm len i 1548 nevnes falkoneren Adrian på Grande på Ørlandet. Han er av nederlandsk herkomst. Det var falkeleie på Grande på den tiden, og senere på Uthaug og Røstad-valdet.⁶⁹ Mulig Adrian etter hvert var agent for falkefangst i Norge.

Kom Adrian Falkener til Bergen og Norge i begynnelsen av 1500-tallet som mannskap på en handelsbåt, eller ble han født i Bergen av Hollandske eller Skotske innvandrere? Var han av Hollandsk eller Skotsk opphav? Han ble iallefall gift med en enke i Bergen og slo seg først ned i nordens største by. Barna til Adrian hadde en sterk tilknytning til Bergen, hvor flere av dem bodde og døde.

Adrian er kjent som handelsmann, handelsborger i Trondheim og skipsreder. I Skibslisten for Trondheim 1563 er han registrert som skipper. Han ble borgermester i Trondheim før 1547 (i tospann med Nils Lauritzen) og var eldste (første) borgermester i Trondheim i årene 1554–1595. [4⁷⁰]

Som mange andre trøndere, var Falkener svenskvennlig under Den nordiske syvårskrig (1563-1570). Tilhengerne så på svenskene som befriere fra det danske herredømmet, og de ble mottatt med åpne armer da de i 1564 ankom Trondheim. Falkener var tro tilhenger og ble rådgiver til Claude Collart, som var kommandant av den svenske garnisonen i Trondheim. [9]⁷¹

Av kildene gjengis hans patronym med skrivemåten "Rotgerson", "Rochertsen", "Richertson" eller "Richartsson". De to siste utelukker ikke en Skotsk herkomst.

Han dør i Trondheim. Hans kone nevnes som enke 12 Jan 1597.

Notater: Det er mye som tyder på at Adrian Falkener kom til Norge fra Holland i begynnelsen av 1500-tallet. Han skulle visstnok ha drevet falkefangst først ved Bergenskanten, men kom senere til Trondheim. Etter at han kom til Trondheim ca. 1520, ble han snart en vel ansett person. Han begynte å drive skipsfart, drev handel på utlandet, og fra 1554 ble han eldste borgermester i Trondheim etter at han en tid hadde vært underborgermester.

⁶⁸ [https://www.genealogi.no/wiki/index.php/Falch_\(Falkener\)_\(slekt\)](https://www.genealogi.no/wiki/index.php/Falch_(Falkener)_(slekt))

⁶⁹ Publikasjoner utgitt av Arkivverket, PUBL/-/-/Bind 6: Rekneskapsbøker for Trondheims len 1548-1549 og 1557-1559, 1548-1559, s. 66 ; <https://media.digitalarkivet.no/view/73383/76>

⁷⁰ <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=157885&tree=1>

⁷¹ <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=157885&tree=1>

I 1594 trakk han seg tilbake fra stillingen grunnet sin alderdom og skrøpeligheit. Han hadde da vært rådmann og borgermester i 70 år. Det fortelles at han var 120 år da han døde, noe som neppe medfører riktighet. Adrian Falkener var en god diplomat og en nøktern personlighet. Han er også, som så mange av hans likemenn i Trondheim på 1500-tallet, beskrevet som en danske-hater. Trondheim tapte jo sin stilling i Europa ved innføringen av reformasjonen i 1537, noe som påvirket den midtnorske økonomien negativt i lang tid. Ledende stillinger, kirkegods og len ble gitt til dansker og den økonomiske situasjonen var lenge mye dårligere enn den hadde vært under den katolske kirkens ledelse.

Falkeriset (Falkenuten), Rauland: Nederlandske falkonere bodde i steinbuer under Falkenuten, og jaktet på verdens største falk – jaktfalken. Falkene ble solgt til fyrster og konger i Europa, der fuglene ble lært opp til å fange for eksempel fasan. I dag kan vi se rester etter steinbuer under Falkenuten, og nordvest for toppen finner du fangsttuften. Jaktfalk, dvergfalk og tårnfalk hekker fremdeles i fjellområdene rundt Falkenuten.

Navnet Falkfangerhøgda finnes på begge sider av den nordlige delen av innsjøen Femunden. De ligger rett overfor hverandre. [10]⁷²

Adrian og Margrete hadde disse barna:

- Jens, d.4 Okt 1567, Bergen
- (ukjent sønn), d.12 Okt 1567, Bergen
- Cornelius, d.20 Feb 1572, Bergen
- Anna Falkener
- **Peter** f.1538 d.29 Aug 1569, Bergenhus
- Michel, Bergens borger, 48 år, f.1540, Trondheim d.1588, Bergen
- herr Rochert Adrianssøn Falkener, sogneprest, 56 år, f. ca 1542 i Trondheim? d. etter 1597, muligens på Ørlandet

⁷² <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=I57885&tree=1>

Anne Martha Tillers aner

Høkeren på Sanden – Thore Tiller

Thore Thoresen Larsen⁷³ Tiller var far til **13. Anne Martha Tiller**. Han ble født ca. 1768 og døde 31. august 1815⁷⁴ av «brystsyge.» Begravet Vår Frue Kirke⁷⁵. Jeg har ikke funnet noe skifte etter ham, og det tinglyses ingen ny pant i huset hans etter at han dør. Ikke før enken Serine dør i 1827. Se eget kapittel om panteregisteret og panteboka.

Ved datterens fødsel i 1810 og ved sønnens fødsel 2 år senere, står Thore oppført som høker i Sanden⁷⁶. Han og kona giftet seg 19. mai 1812⁷⁷, 2 år etter datterens fødsel og rett før sønnen ble født.⁷⁸

Thore-navnet ble mye brukt i Tiller-familien, men vi vet ikke hvem han kunne være sønn av. Ved forsøk på tydingen i kirkebøker for Bratsberg i Strinda, har Unni May Sæther kommet bort i mange med navnet Tiller. Thore døde fra barna da de var 3 og 5 år gamle.

En Thore Tiller ble innklaget for forlikskommisjonen i Strinda av Peter Hæralsen 6. desember 1806 for «ære» (ærekrenkelse).⁷⁹

Thore ble gift 19.5.1812 i Vår Frue kirke⁸⁰ med **Serianna/ Serine/Serina Olsdatter Dahl eller Havdal** født ca. 1780 på ukjent sted (Melhus?). Serianna dør av «brystsyge» (som ektemannen) 27.10.1827 i Trondheim⁸¹ og ble gravlagt ved Vår Frue kirke 2.11 (jordfestet 20.11).

I tillegg til Anne Martha får Thore og Serine sønnen Olaus Thoresen Tiller, født 15. juni 1812 og døpt 9. juli 1812⁸². Fadderne hans er Madame Branseg, Madame Lind, Ole Stadig⁸³ og Jacob Bøe.

Thore med kone, barn og svigerinne finnes i folketellingen i 1815⁸⁴ Tore er beskrevet som «*borger som har borgerbrev.*»⁸⁵ Han er 40 år gammel, kona er 33. De har to barn på 5 og 3 år. Det står 1. ekteskap på begge to, så det

⁷³ Fra Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0012: Pantebok nr. 11, 1806-1813, s. 226. Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/tl20080328690230> har jeg funnet ut at Thores far heter Lars.

⁷⁴ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0135: Klokkerbok nr. 602C03, 1815-1832, s. 95 løpenr 28 <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921690454>

⁷⁵ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0107: Ministerialbok nr. 602A05, 1815-1821, s. 97 løpenr 28: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921680028>

⁷⁶ Altså Sandgaten. Vi har diskutert om det står Thanem i kirkeboka når Olaus blir født. I 1810, når Anne Martha blir født, står det «Sanden» og ikke Thanem [3]

⁷⁷ <https://www.digitalarkivet.no/view/327/pv00000002224551>

⁷⁸ En T. Tiller fikk datteren Lorens Fredrikke i 1805. Døpt i Vår Frue Kirke 1774-1814 side 283 nr.29. Det er vanskelig å tyde konas navn⁷⁸ men dette er nok «An. Koen» som gift med gullsmed Theodorus Tiller og død 1814 <https://www.digitalarkivet.no/view/267/pg00000001883341>

⁷⁹ <https://www.digitalarkivet.no/view/332/pc00000000310336>

⁸⁰ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0105: Ministerialbok nr. 602A03, 1774-1814, s. 258-259 <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921670535>

⁸¹ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0135: Klokkerbok nr. 602C03, 1815-1832, s. 132 løpenr 15 <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921690490>

⁸² Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814, s. 360-361 løpenr 48. <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921670386>

⁸³ <https://www.digitalarkivet.no/view/37/pc00000000012345>

⁸⁴ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01051128003488>

⁸⁵ Jeg har ikke funnet kilder med utstedte borgerbrev. Finnes det protokoller her?

betyr at ingen av dem har vært gift tidligere. Det vil hjelpe oss med å utelukke kandidater til opphavet deres. Dette året bor de i Sandgaten 48. Den gården lå ut mot havna, lengst vest på Hospitalløkkan, nesten ved Skansen. Alle disse bygningene er revet nå.

Jeg har lett etter Thore Tiller i sjøinnrulleringen for rode 3 i Trondhjem 1804-1809. Rode 3 fordi Sandgaten lå der. Men finner ingen Thore i rode 3. For tidlig, kanskje. <https://media.digitalarkivet.no/view/137534/223> Ikke i 1815 heller. Han var 47 år gammel i 1815. Kanskje han var for gammel eller ikke er listet fordi han var borger? Hadde borgere, selv høkere, privilegier? Nei, men de hadde eget borgerforsvar. <https://media.digitalarkivet.no/view/37745/200> Ikke 1810-15 heller <https://media.digitalarkivet.no/view/37734/223>

Leter også i Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0011/0001: – / Ekstraruller for Trondhjem distrikt, 1771-1804, uten hell. <https://www.digitalarkivet.no/db60055365000359> Leter bakfra. Det finnes et register fra 1804 på <https://media.digitalarkivet.no/view/137531/359> - her er ingen Tore med riktig navn. Det finnes en *Thore Johnsen Tiller* på <https://media.digitalarkivet.no/view/137531/341>. Dette er også 1804.

Jobber meg gjennom <https://media.digitalarkivet.no/view/137581/246>

Skal gjennom <https://media.digitalarkivet.no/view/137582/1>

Skal se på Trondheims skipperne 1705-1791 (bare de siste årene) <https://media.digitalarkivet.no/view/137528/1>

Og styrmenn 1761-1791 <https://media.digitalarkivet.no/view/137529/1>

Etter hvert også sjekke passprotokollene for Bergen 1811-15. Disse ser ut til å være de eneste i Norge som er skannet. <https://media.digitalarkivet.no/db/contents/108050>

Fra fangeprotokollen i 1837, når Anne Martha fengsles, vet vi at hun er *fiskerdatter* så Thore selger nok fisk. Vi vet han kjøper hus i Sandgaten, helt nede på havna, i 1808. Jeg ville ikke blitt overrasket om han har båthus der og distribuerer fisk til lokale kjøpmenn eller omegnen derfra (på den tida var Ila en forstad, f.eks., så det kan godt hende han hadde rett til å selge fisk i nærområdet – det er derfor det hadde vært interessant å ha sett borgerbrevet).

I FT 1815 står Tore oppført som 40 år gammel; i kirkeboka står det at han er 47 når han dør samme år. Han er altså født mellom 1768-1775 en gang.

Hvem var Thore Tiller? Vites ikke, vi har vært på feil spor siden vi har tenkt at faren til Tore også het Tore. Men fra panteboka vet vi at Tore het Larsen. Kan det være riktig Tore Larsen i FT 1801 her: <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01058449001252>? Tore (28) g.m. Mallena Olsdatter (23) – de har felles sønn Olaus Toresen (1 år gml). Tore er «arbeidsmand uden jordvej». Sønn av Lars Toresen og Berithe Pedersdatter. De bor på Tindveen (Lade? I hvert fall Strinda). Lars og Berithe har to andre barn: Ole og Olava. Se ytterligere info på FT. Dette er ikke riktig Thore fordi han blir far i 1810 til en sønn Andreas⁸⁶

⁸⁶ Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/604/L0181: Ministerialbok nr. 604A02, 1798-1817, s. 140-141: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070918650073>

Det finnes en Tore Tiller i FT 1801 i Trondheim, men han er født ca 1792 og faren heter John⁸⁷. Heller ikke riktig Tore. Samme Tore Johnsen Tiller dukker opp (to ganger, en er overstrøket senere⁸⁸, sannsynligvis fordi han flyttet til en annen rode) i sjøinnrulleringen i 1804⁸⁹

Har nå vært gjennom hele rullen for Trondheim by 1804-1809 <https://media.digitalarkivet.no/view/52584/1> (L0012) uten å finne kandidater. Har også vært gjennom rullene for Søndre Trondhjems Amt og ekstrarullene for Trondheim 1804-09. Ingen treff. <https://media.digitalarkivet.no/view/137534/1> Ingen ting i --: Ekstraruller for Trondhjem distrikt 1771 – 1804 heller. <https://media.digitalarkivet.no/view/137531/1>

En Thore Larsen dukker opp i FT 1769 i Meldal⁹⁰, sønn av Lars Olssen og Ingeborg (??)- de har to barn til: Ole og Ingeborg. Disse bor på Kaasberg på Rennebu. Dette er muligens samme husmann som telles på Broholt i Meldal i FT 1801⁹¹. Denne Thore blir far i 1802⁹² og er ikke riktig person

Borgerbrev Det finnes en «borgerbok» ført i pennen av Brodahl, Johan Ernst Olaus, SAT/PA-0075/D/Da/L0003: Trondhjems borgerbok 3, 1794-1835.

Her finner vi Thore Larsen Tiller fra Stjørdalen <https://www.digitalarkivet.no/sa20130318020525>. «Thore Larsen Tiller, føed i Stordahlen, mødte og begjærede, at vinde Borgerskab som Høker, hvilken Begjæring Magistraten bevilgede. (!)

Originalen finner vi i Raadstueprotokollen⁹³

I Stjørdalen finnes det bare 2 Thore i den aktuelle perioden, og fedrene ser ut til å hete Tosten Wold og Ole Liesstad:

<https://media.digitalarkivet.no/view/16371/253>

<https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000042581406>

Det står oppført en Thore Christian Larsen⁹⁴ i registeret til annotasjonsrullene for - Trondhjemske distrikt 1804. Registeret peker til «No 1707» uten at jeg vet helt hva dette refererer til. Jeg finner ingen løpenummer i rullene fra 1804. Ekstrasesjonsregisteret i 1804 refererer til *Thore Christian* men dette er strøket over⁹⁵. Antakelig er det her snakk om Thore Christian Nordin, f. 1796, som også registreres 1806⁹⁶. **NEI** fordi TC Nordins far heter Peter, han står på linjen over.. Samme kilde.

⁸⁷ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01058434004075>

⁸⁸ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0012: Ruller for Trondhjem by, 1804-1809, s. 54
Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/ru20100922630746>

⁸⁹ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0012: Ruller for Trondhjem by, 1804-1809, s. 143
Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/ru20100922630835>

⁹⁰ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01065681000703>

⁹¹ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01058442004431>

⁹² <https://media.digitalarkivet.no/view/16205/219>

⁹³ Trondheim magistrat, SAT/A-4372/A/Aa/L0018: Rådstueprotokoller, 1793-1826, s. 307.
<https://www.digitalarkivet.no/rg20090505380309>

⁹⁴ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0013/0002: -- / Register over Trondhjem by, 1804,
Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/db60055369000020>

⁹⁵ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0011/0001: -- / Ekstraruller for Trondhjem distrikt, 1771-1804
Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/db60055365000340>

⁹⁶ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0115: Ruller for Trondhjems krets, 1804-1807
Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/db60055415000193>

Har lett i hærens ruller Stjørdalske regimentet etc 1784-1799, 1804-1807, 1789-1811. Har ikke tatt bryet med å lete i 1773-1780, da jeg antar Tore var for ung.

https://www.digitalarkivet.no/search/sources?s=&from=1780&to=1805&format=all&archive_key=&sc%5B%5D=ru&m%5B%5D=1714

Det står en Thore Larssen Husbye i annotasjonsrullene i 1803-12⁹⁷ men han er født i 1786 og er på sjøen når vår Tore får borgerbrev i 1808/kjøper huset i Sanden. Samme Tore dukker opp i 1810⁹⁸ og er i live etter at Tore Tiller dør⁹⁹.

I samme rulle finner vi en Thore I Bjørk uten fødselsdato, fra Levanger. Han har vært i Danmark fram til 1807¹⁰⁰. Dette er samme Thore Jønssen Bjørk som dukker opp i 1810¹⁰¹, og ikke vår mann.

For øvrig ikke mere interessant i Annotationsruller for Trondhjem distrikt 1803 - 1812 Sjøfolk ankommet fra andre distrikter¹⁰²

Har manuelt lett gjennom kirkebøkene for Domkirken, Vår Frue og Strinda 1767-1776 på jakt etter Tore/Thore. Disse er ikke søkbare, men er skannet. Uten hell.

I FT1801 finner vi en ugift *husmand med jord* Thore Larsen i Meldal, på plassen Stavaabak under gården Broholt. Han er 34 år gammel, dvs født ca 1767, som passer med vår Tore. MEN: denne Tore gifter seg visstnok med Marit Jonsdatter Rise og dør i 1840¹⁰³.

Jeg har lett gjennom tinglysingsprotokollene tidligere på året i 1808 uten å finne andre henvisninger til Thore Tiller. Tanken her er om han kvitter seg med andre eiendommer for å kjøpe Sandgaten 48. Alternativt om det tinglyses auksjon på eiendommen tidligere på året siden Ingeborg og Ole (Jacobsen) Staw (Stav) tydeligvis må selge. Ingeborg selger endog gård og grunn i ektemannens fravær. Uvisst hvorfor.

Jeg har også lett i rådhusprotokollene 1808-1813 (ga meg her i 1813) og 1815-16 for å se om Thore nevnes her. Har ikke funnet noe.

Har lett i passprotokollene i Bergen 1810-1813. Ikke funnet at Thore reiste via Bergen i denne perioden.

Har sett gjennom kirkeboka i Malvik etter Tore Larsen f 1766-1768 uten å finne noen, i tilfelle det er en lenke mellom Ole Jacobsen Stav (Thore kjøpte huset i Sandgaten av Ole og kona Ingeborg), Stav ligger i Malvik kommune. **Gjenstår å sjekke hvor Ingeborg kommer fra.** Vi vet ikke når eller hvor Ingeborg og Ole giftet seg. **Etter at Ingeborg selger Sandgaten 48 i ektemannens fravær kjøper de Sandgaten 3. Her bor de i 1815¹⁰⁴.** Ekteparet har to barn på 11 og

⁹⁷ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0010: Annotationsruller for Trondhjem distrikt, 1803-1812 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/db60055404000238>

⁹⁸ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0010: Annotationsruller for Trondhjem distrikt, 1803-1812 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/db60055404000345>

⁹⁹ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0019: Rulle over Trondhjem distrikt, 1810-1815 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/ru20100922640232>

¹⁰⁰ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0010: Annotationsruller for Trondhjem distrikt, 1803-1812, Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/db60055404000251>

¹⁰¹ Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0010: Annotationsruller for Trondhjem distrikt, 1803-1812 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/db60055404000338>

¹⁰² <https://media.digitalarkivet.no/view/137570/1>

¹⁰³ <https://www.astavne.net/Rennebu/p6703.htm>

¹⁰⁴ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01051128003141>

14. Ole er 50, Ingeborg 56 år gammel. Ole er fisker. I 1801 bor de i Sandgaten¹⁰⁵; i folketellingen er gatenummeret 35. Ole er *Matros*. Ingeborg heter Michelsdatter. Datteren Marta er 3 år gammel. Mulig hun dør før FT1815, for Ole og Ingeborg får flere barn i perioden 1801-14. Hun er født 5. november 1798 og døpes 27. november¹⁰⁶. Fadderne er Mad. Golla Maria Weibye, jomfru Elisabeth Maria Ibsen, jomfru Anna Bergitha Gaseg, Mogens Lie og Peter Christian Bratsberg. Golla Maria Weibye var **gift med borgerkaptein Christian Hansen Weibye¹⁰⁷, som lånte Thore Tiller 200 spesidaler i 1808**. Så hvis det er noen kobling med Thore her, så begynner det å gi mening at enka fikk sitte i uskiftet bo fram til hun døde. Finansieringen handler kanskje om vennetjenester. Ole er altså matros. Det er ingen grunn til at han skal ha borgerkapteinfruen som sin førstefødtes fadder hvis han eller Ingeborg ikke er av borgerslekt selv.

Berte Maritha døpes 27.9.1801¹⁰⁸. Hennes faddere er Madame Trudeviin (g.m. baker Frederik Trutevein), Madame Reiner, Madame K. Dahl, Hr Weibye (altså mannen til Madame Weibye som var fadder til Beret Martha i 1798, borgerkaptein Christian Hansen Weibye), Hr Toie og Hr Ole Schjelberg. Igjen høybårne borgere.

Han, Jacob Andrias, blir født 7. oktober og døpt 24. oktober 1804¹⁰⁹. Og nå dukker det opp noe interessant: En **madame Tiller** er fadder for Jacob Andrias. Kan det være Lars Tillers kone, Beret? I tillegg til madame Kjøhr, Madame Berg, **Iver Braae**, O. Strand og M. Bosting(?). Iver Braae(n) er også fadder for Olaus Tiller f 1796 (se avsnitt om Lars Tiller). **Vi har altså en indikasjon her på at Lars Tiller og Beret Pedersdatter kjente Ole Jacobsen Staw og Ingeborg Michelsdatter, som solgte huset til Thore Larsen Tiller i 1808. Og at Iver Braae(n) var felles bekjent.** Iver Braae var høker og bodde på «Hospitalet» 2 under FT 1801 (Hospitalsløkkan?)¹¹⁰, gift med Ingeborg Olsdatter. *Ole Jacobsen Staw* og *Ingbor Mikelsdatter* trolovet 23. november 1794 og gift 18. Sbr? 1897?¹¹¹ Vitner Erick Schjølberg og Jørgen Evensen??

Jeg tror ikke vi kommer særlig videre her rundt Ole og Ingeborg ut over det å påvise en relasjon mellom familiene Staw og Tiller. Jeg tror veien videre rundt det å identifisere Tore handler om to ting: 1) eliminere alle andre Tore'er i Midt-Norge 1767-1776, og 2) påvise migrering til Trondheim – og kanskje Tores boforhold i og rundt Trondheim ca 1800-1808 – omtrent rundt Lars' død. Jeg tror ikke Tore brukte Tiller-navnet før han kom til Trondheim og Lars var død, og jeg tror ikke nødvendigvis han brukte Larsen-navnet heller. Hypotese: starte med å kartlegge de Tore'ne som ble født i Stjørdalen og se hvor de endte opp.

Ole havner i tukthus i 1817¹¹². *Den 17. Februar be??? Efter Trondhjems Bything dom av 10de [samme måned, sjekk domsprotokollene i Trondhjem Bything 10. februar 1817] indbragt til 2 Maaneder Tukthusarbejd for [ringa] [Bagaanthe] [Oyaasin], saa som Matroserne: [så følger en liste med navn der Ole inngår]: 2. Ole Stav, fød. I T.hjem 56 Aars Gammel og Gift. Sjekker rådstueprotokollene; intet om Ole der¹¹³ Ole dør av alderdom første nyttårsdag 1837 og begravnes 8.*

¹⁰⁵ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01058434003374>

¹⁰⁶ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814, s. 224-225 løpenr 78: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921670317>

¹⁰⁷ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000010783276>

¹⁰⁸ <https://media.digitalarkivet.no/view/16345/126> løpenr 67

¹⁰⁹ <https://media.digitalarkivet.no/view/16345/142> løpenr 69

¹¹⁰ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01058434003092>

¹¹¹ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0041: Ministerialbok nr. 601A09, 1784-1801, s. 55: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921640055>

¹¹² <https://www.digitalarkivet.no/view/84/pc00000000305219>

¹¹³ <https://media.digitalarkivet.no/view/31392/427>

januar, 78 år gammel¹¹⁴. Han er da fattiglem og bor på Fattighuset. Han ser ut til å være født 1759-1765 en gang (sånn i tilfelle vi må lete etter ham), basert på alder oppgitt ved FTene og når han dør.

¹¹⁵Hva er en høker?

Fra Wikipedia: Høker er en gammel betegnelse på en kjøpmann med begrensede rettigheter. Med dette menes at høkere, i motsetning til byens borgerskap som hadde rett til drive handel en gros, bare hadde rettigheter til å drive handel med spesifikke varer. Hvilke varer var nøye definert fra den byen som gav høkeren rettighetene til å drive som høker. Disse rettigheten ble gitt av den lokale fogden, ofte mot et mindre vederlag.

Høkeren var et typisk forstadsfenomen i tidligere tider, og deres handel var begrenset til detaljhandel i dette nærmiljøet. For å bli høker krevdes det ingen spesifikke kvalifikasjoner, som det ble krevet for å anskaffe et borgerbrev, der det gjerne ble stilt krav til både handelserfaring og formue. På den måten kan høkerne ofte betraktes som en form for annenrangs borgerskap.

Lars Tiller

Det finnes en Lars Tiller i Trondheim i FT 1801¹¹⁶; en sønn heter Olaus. Datteren heter Pauline.

En kremmer Lars Tiller er i 2. borgerkompani i 1799¹¹⁷. Her får vi vite at han tok borgerbrev 18-1-1789 og holder til i Domsognet. *Det betyr at vi skal kunne finne barna Pauline og Olaus i kirkeboka for Domkirken ca 1796 og 1799.*

Kirkeboka for Domkirken på slutten av 1700-tallet er skannet, men ikke søkbar. En manuell gjennomgang viser at Olaus ble døpt 27. sept 1796¹¹⁸. Far Lars Olsson Tiller mor Beret Pedersdatter. Faddere **Iver Braaen**, Mad. Sommer, [Handelsgrasmit] [Ostring], Comiss[æ]r Grübers, Hans Wungaard Finne, mf Ole Blechenberg.

Søsteren Paulina Christina døpt 17. desember 1799¹¹⁹. Far: Lars Tiller, mor: Beret Pedersdatter. Faddere: Mad Mejncke, Mad Borrch??, g.f. Elisabet Kassen, [Kany] [Arnold] Petter Wahl, Carsten Wenssell, mf [??] Christian Lysholm.

Det står i 1796 at Olaus er «ægte» barn, så de er gift. Finner trolovelsen til Lars og Beret (Berthe) i 1787: 16. november ble de trolovet, og 22. januar 1788 ble de gift¹²⁰. Lars omtales som «*ungkarl.*» Det betyr at han **ikke kan være** faren til Tore, som ble født ca 1768. Jeg hadde håpet at han var enkemann og innflytter. **Eller: det kan jo hende da, at Lars fikk en uekte sønn da han var ung.** Lars dør 50 år gammel 15.6.1805 og begraves 21.6.1805¹²¹. Det foretas ikke skifte etter Lars Tiller. Enken bor i uskiftet bo med tre barn fram til hun dør i 1811. **Tenk om Tore er uekte sønn av Lars Tiller, får utdelt 300spd av stemoren, og kjøper Sandgaten 48 for disse pengene?** Tore låner jo opp 200 Spd av selveste

¹¹⁴ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0047: Ministerialbok nr. 601A15, 1831-1839, s. 385 løpenr 23: <https://www.digitalarkivet.no/kb20050613020546>

¹¹⁵ <https://media.digitalarkivet.no/view/58442/54>

¹¹⁶ <https://media.digitalarkivet.no/view/58434/94>

¹¹⁷ <https://www.digitalarkivet.no/view/44/pp00000000178941>

¹¹⁸ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0039: Ministerialbok nr. 601A07, 1770-1819, s. 115 løpenr 120 <https://www.digitalarkivet.no/kb20070920680279>

¹¹⁹ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0039: Ministerialbok nr. 601A07, 1770-1819, s. 130 løpenr 148: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070920680295>

¹²⁰ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0041: Ministerialbok nr. 601A09, 1784-1801, s. 20 Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921640020>

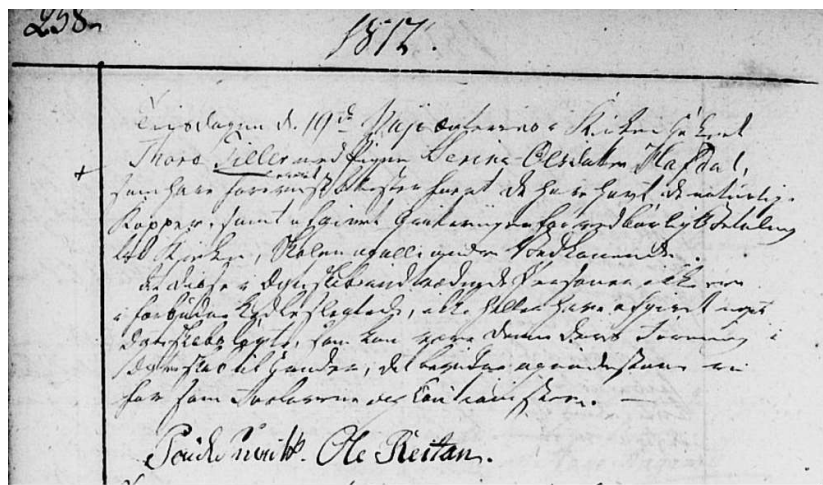
¹²¹ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0040: Ministerialbok nr. 601A08, 1783-1818, s. 66 løpenr 4 i juni, <https://www.digitalarkivet.no/kb20070920680484>

borgerkaptein Christian Hansen Weibye. Er det mulig at han også får tildelt borgerbrev som høker som en slags del av arven? Flere vennetjenester?

Beret Pedersdatter Tiller dør 22. oktober 1811¹²². Tore er ikke nevnt i skiftet etter henne¹²³.

Tildra/Tiller på Skatval i Stjørdalen: Det finnes en Lars Jonsen Tiller i Skatval som blir far i 1770¹²⁴. Han dør i 1777¹²⁵, men jeg finner ingen Tore nevnt i forbindelse med ham i verken kirkeboka eller i skiftet¹²⁶.

Serine, Anne Marthas mor

Faksimile fra kirkeboka når Thore og Serine blir gift.

Når det gjelder Anne Martha sin mor, så står det på side 280 i Melhusboka bind 3, at hun ble gift med «Tore Tiller i Tiller.»¹²⁷

-Her står hun som Siri. Hun har ellers blir omtalt som Seriana, Serine. Vi har ikke funnet dåpen hennes i kirkebøkeene, men at hun het Anne også er Unni May Sæther rimelig sikker på. (Seriana/Serine/Siri Anna/Siri Anne). Hun ga dette navnet til begge sine døtre også.

Ved spørsmål omkring Serina Havdahl til statsarkivet, svarer de at i Trondheim Tukthus' fangeprotokoll nr. 64.1, fol. 72b finner vi innført: "Serina Havdahl Indkom den 26de September 1803 efter Politiekammerets Kiendelse, for Løsgjengerie paa 6 Uger. Hun er fød i Guldahlen [Gauldal] og er 23 Aar gammel. Løsladt den 7de November 1803."^{128, 129}

I folketellingen i 1801 finnes en kvinne ved navn Serina Olsdatter, 22 år gammel, som er tjenestepike i Holstveiten i Trondheim. Muligens er det "vår" Seriana da også alder passer godt. Navnet Havdal, fantes i Rennebu, Meldal og Melhus. Unni May Sæther har forsøkt å søke i de digitale skrifter som er tilgjengelig, men har ikke lyktes så langt. Fødte med navn lignende Serianne født 1770-1790 i Rennebu og Meldal, er ikke i nærheten av å matche navnet. Men Unni May Sæther har funnet både ei Siri og ei Anne Olsdatter Havdahl, konfirmert på Melhus i 1794. I 1785 dør en

¹²² Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0040: Ministerialbok nr. 601A08, 1783-1818, s. 90 løpenr 7 Oktober: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921610020>

¹²³ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3A/L0025: Skifteprotokoll - gml.nr.21. (m/ register) U, 1810-1824, s. 54a-57a: <https://www.digitalarkivet.no/sk20090204380482> samt Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3A/L0025: Skifteprotokoll - gml.nr.21. (m/ register) U, 1810-1824, s. 69a-69b: <https://www.digitalarkivet.no/sk20090204380497>

¹²⁴ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000042582136>

¹²⁵ <https://www.digitalarkivet.no/view/267/pg00000007159644>

¹²⁶ <https://media.digitalarkivet.no/view/24758/540>

¹²⁷ https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2013052924002?page=283 - det finnes ikke belegg for at de ble gift i Tiller; det +skulle nok stått Trondheim. Vi vet jo også at de ble gift i Vår Frue kirke.

¹²⁸ Unni May Sæther, korrespondanse med Statsarkivet, ref.: 11/21972

¹²⁹ Trondheim tukthus, SAT/A-4619/05/64/L0001: 64. 1 Fangeprotokoll, 1737-1824. <https://www.digitalarkivet.no/db60192604000100>

Ole Havdal 56 år gammel på Melhus. Det finnes for øvrig en Ole Henriksen Dahl i Sandgaten i 1812¹³⁰ og en Ole Hansen Dahl i 1807¹³¹. Ole Hansen Dahl har solgt seg ut 1807-1810 en gang¹³².

Serine skulle ha fått et barn utenfor ekteskapet før 1810 (da det ved Anne Marthas fødsel står at det var hennes *2.dre leiermaal*) samt et barn født utenfor ekteskap etter hun ble enke, nemlig Anne Sylvia. Hun omtales i pantebøkene som «Sølvie.» Se kilder i neste avsnitt.

En av forloverne til Thore og Serine var Ole Reitan. Jeg finner Ole Reitan i Sandgaten 15 løpenr 15 i branntakstprotokollen 1807-1817¹³³. Ole Reitan dukker opp nederst i vigselinnførselen til Thore og Serine i 1812 (venstre) og i flere branntakstprotokoller^{134, 135}. I naboileiligheten i 1807 finner vi også en Barbro Reitan.

Serina betaler 6 spesidaler når sølvskatten kreves inn i 1816¹³⁶ og den samme summen i 1820¹³⁷. Hun omtales i begge tilfeller som «*bøker Tore Tillers enke*».

Serina Tiller dør 26. oktober 1827^{138, 139}. Hun er 46 år gammel når hun dør, ifølge kirkeboka; det betyr at hun er født ca 1781; når hun blir arrestert 1803 er hun 23 så det stemmer ganske godt. Skiftet etter henne er her¹⁴⁰. Her bestemmes arven etter foreldrene, som utbetales i 1838. Finn også begravelsen i kirkeboka. Anne Martha tar ut en annonse på forsiden av *Trondhjems Borgerlige Realskoles alene privilegerede Adressecontoirs-Efterretninger* fredag 30. oktober 1827¹⁴¹:

At min uforglemmelige Moder Serine Tiller, født Havdahl, døde Natten imellem den 25de og 26de October, i hendes Alders 46de Aar, efterladende sig 3 umyndige Børn; dette for os saa smertelige Tab undlader jeg ikke at bekjentgjøre for fraværende Beslægtede og Venner. Trondhjem, den 29de October 1827. Anne Martha Tiller

Anna Sylvia (Sølvie) Tiller gifter seg med Halvor Eriksen i Trondheim 2. november 1844¹⁴². De slår seg ned på Hammersøplassen på Overhalla/Namsos og får disse barna:

- Hansine Sofie døpt 3.6.1849¹⁴³

¹³⁰ branntakstprotokollen ca 1812 <https://media.digitalarkivet.no/view/87014/135>

¹³¹ <https://media.digitalarkivet.no/view/87013/61>

¹³² <https://media.digitalarkivet.no/view/87014/135>

¹³³ <https://media.digitalarkivet.no/view/87013/56>

¹³⁴ <https://media.digitalarkivet.no/view/87018/113> (løpenr 468)

¹³⁵ <https://media.digitalarkivet.no/view/87019/143> (løpenr 474) i 1827

¹³⁶ Sølvskatten 1816, NOBA/SOLVSKATTEN/A/L0049: Bind 50: Trondheim, 1816-1820, s. 22 løpenr 329. <https://www.digitalarkivet.no/db10081203305023>

¹³⁷ Sølvskatten 1816, NOBA/SOLVSKATTEN/A/L0049: Bind 50: Trondheim, 1816-1820, s. 48 løpenr 329. <https://www.digitalarkivet.no/db10081203305049>

¹³⁸ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0135: Klokkerbok nr. 602C03, 1815-1832, s. 132 løpenr 15: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921690490>

¹³⁹ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3L/L0001: Dødsanmeldelsesprotokoll, 1823-1870 s125 løpenr 26. «*Enken Serine Tiller døde i gaarftes. Boende i Sandgaden. Umyndige Arvinger*» <https://www.digitalarkivet.no/sk60065020000026>

¹⁴⁰ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3A/L0027: Skifteprotokoll - gml.nr.22. (m/ register) U, 1825-1829, s. 374b-375a <https://www.digitalarkivet.no/sk20090204390395>

¹⁴¹ <https://www.nb.no/items/561495acc9e5edcd5d8ef133d82895?page=0>

¹⁴² <https://www.digitalarkivet.no/view/327/pv00000000151294>

¹⁴³ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd000000004103897>

- Caroline døpt 11.05.1851¹⁴⁴
- Jacob Christian døpt 15.10.1854¹⁴⁵
- Anna døpt 10.04.1857¹⁴⁶. Anna blir konfirmert 20.07.1873¹⁴⁷

Olaus blir far til Andreas Olaus 20. jan 1842¹⁴⁸. Moren er Oline Andrea Henningsdatter. Barnet er født utenfor ekteskap og døpes i Bakke kirke. Men det kan være Olaus Andersen Tiller, født på Bakklandet, som flyttet til Trondenes og giftet seg der 1844¹⁴⁹.

Det finnes en Olaus Thoresen Tiller, far til konfirmant Isaak Olaus Olsen, registrert i Orkdal 7.10.1849¹⁵⁰. Mor til Isaak er Elen Olsdatter.

Det finnes også en Olaus Tiller f. 1812 i Trondhjem i Karlsøy ved Tromsø under FT i 1875¹⁵¹. Han er handelsmann, gårdeier og bruker på Hansnæs gård, og gift med Kristine Rasch. Denne Olaus Tiller dør av giktfeber 30. januar og begraves 12.02.1885 på Karlsøy¹⁵². I ministerialboka står det oppført at han er født i Bakklandets prestegjeld i 1811 i Trondheim¹⁵³. Dette er nok Olaus Andersen Tiller; en O.A.Tiller står troløvt for en brudgom der¹⁵⁴. I FT 1865 står han oppført som Olaus Andreas Tiller¹⁵⁵. Han blir gift andre gang 1865 – født på Bakklandet, far Anders¹⁵⁶ – så dette er ikke riktig Olaus.

15. februar 1863 gifter en Anne Margrethe Tiller seg i Bakke kirke med Johan Kristian Mathisen. Hun er 30 år gammel. Hennes far er Olaus Tiller¹⁵⁷. MEN: når Anne Margrethe blir døpt 25.12.1833 står faren oppført som Olaus Nicholaussen¹⁵⁸

Olaus havner i tukthus han også¹⁵⁹. *No 51. Matros Olaus Tiller! Indkom den 26. april 1837 ifølge Bythingsdom af 22' s: Md. paa 3 Maaneder for 1st Gangs [Egnne??]. Født i Trondhjem 24 ¾ Aar gammel 62 1/2'' [soi], blaa øyne, [Heire], sort Haar, mørke Øienbryne, fyldigt og [includent] Ansigt. [Maaldra] Armer og Been. Middelmanadige [Saalal], [Igr Bad][Gåstabl] af Straffeanstalten den 26 Juli [så kommer det noe om oppførsel og lønn på 16 skilling for utført arbeid] Dette er samme dag*

¹⁴⁴ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000004945192>

¹⁴⁵ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000004104695>

¹⁴⁶ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000004105121>

¹⁴⁷ <https://www.digitalarkivet.no/view/279/pk00000000553974> nnnnn

¹⁴⁸ <https://media.digitalarkivet.no/view/16282/53> løpenr 8

¹⁴⁹ <https://www.digitalarkivet.no/view/327/pv00000008903222>

¹⁵⁰ <https://www.digitalarkivet.no/view/279/pk000700000577361>

¹⁵¹ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01052454000171>

¹⁵² <https://www.digitalarkivet.no/view/267/pg000000002161515>

¹⁵³ Karlsøy sokneprestembete, SATØ/S-1299/H/Ha/Haa/L0006kirke: Ministerialbok nr. 6, 1879-1890, s. 276

Brukslenke for sidevisning: <https://www.digitalarkivet.no/kb20061212660207>

¹⁵⁴ <https://www.digitalarkivet.no/view/327/pv000000002424647>

¹⁵⁵ <https://www.digitalarkivet.no/census/person/pf01038397002260>

¹⁵⁶ <https://media.digitalarkivet.no/view/9719/110> j

¹⁵⁷ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/604/L0185: Ministerialbok nr. 604A06, 1861-1865, s. 159 løpenr 2, <https://www.digitalarkivet.no/kb20070924640540>

¹⁵⁸ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/604/L0185: Ministerialbok nr. 604A06, 1861-1865, s. 159 løpenr 7 <https://www.digitalarkivet.no/kb20070924640540>

¹⁵⁹ Trondheim tukthus, SAT/A-4619/05/64/L0003: 64. 3 Fangeprotokoll, 1814-1839 løpenr 51: <https://www.digitalarkivet.no/db60192591000215>

som søsteren **Anne Martha får sin andre dom, mens hun allerede sitter i fengsel**. Se mer info i avsnittet om *Et barn utenfor ekteskap, med Ane Martha Tiller*.

Olaus dør 2. desember 1843^{160 161} og gravlegges fra Domkirken 10. desember¹⁶². *Olaus Thiller* (Tiller) benevnes som «Fattiglem og Matros» og dør av «*Bagsitsvaghed*» (klokkerboka. I ministerialboka står det «*tæring*») 30 år gammel, og begravnes i «*Fattigjord*». Olaus har oppholdssted «*Sandbatteriet*» når han dør. Sandbatteriet er et annet navn på *General von Kroghs batteri*, anlagt ved Skansen på den siden av forsvarsvollen som Sandgata ligger¹⁶³. Det kan virke som Olaus aldri kom seg verken videre eller unna Sanden etter at familien mistet huset. (Det er ikke sønnen til kremmer Lars Tiller, som telles i FT1801, siden han er 30 når han dør i 1843.)

Serine Havdahl Tiller sine foreldre var, ifølge Melhusboka s 279-280 **Ola Jenssen** (1729-1785) og **Marit Jensdatter Havdal** (1743-1824). De giftet seg i 1765. Ola var fra Skjerdingsstadlykkja i Melhus. Han var gift før, men kona Marit Andersdatter Storrønningen døde i 1763. Etter at han giftet seg med Marit Jensdatter overtok han Oppigard Havdal fra svigerfaren og dreiv garden fram til han døde. Marit Jensdatter giftet seg to ganger til etter at Ola døde. Sammen hadde Ola og Marit disse barna:

- Jens d.e., f. 1766. Han overtok Oppigard Havdal da faren døde.
- Jens d.y., f. 1767. Han giftet seg med Marit Sjursdatter Prestmyren.
- Marit, f. ca 1769. Hun giftet seg med Lars Øvre og de bodde i Trondheim.
- Ingeborg, f. ca 1771. Hun bodde i Flensburg i Tyskland i 1785 «*og formodes at være gift.*»
- Kirsti, f. 1772, døde som spebarn
- Kirsti, f. 1774 og døde 1799
- Gunhild, f. ca 1775, gift med enkemann Ingebrigt Jonsen Rønningen på Oppstu
- Ola, f. 1775 og død 1779
- Anne, f. ca 1776. Hun bodde i Trondheim
- **Siri**, f. ca 1779
- Astrid, f. ca 1781, gift med Ola Tronsen Tronsgrinden på Skjerdingsstad i Melhus
- Kari, f 1783. Hun bodde hjemme hele livet og døde ugift i 1850.
- Ola, f. ca 1788. Han giftet seg med enken Kari Olsdatter Havdal, Stu'u, og bosatte seg der.

Marit Jensdatter Havdal (Serina sin mor) sine foreldre var **Jens Anderssen** fra Høgegga og **Ingeborg Ellingsdatter**. De giftet seg ca 1740. Ingeborg var trolig fra Havdalsgjerdet. Jens og Ingeborg hadde barna:

- Gollaug, f. ca 1735, konfirmert 1751
- Anders, f. ca 1742 og død 1750
- **Marit**, f. ca 1743
- Gunhild, f. 1751 og død 1765

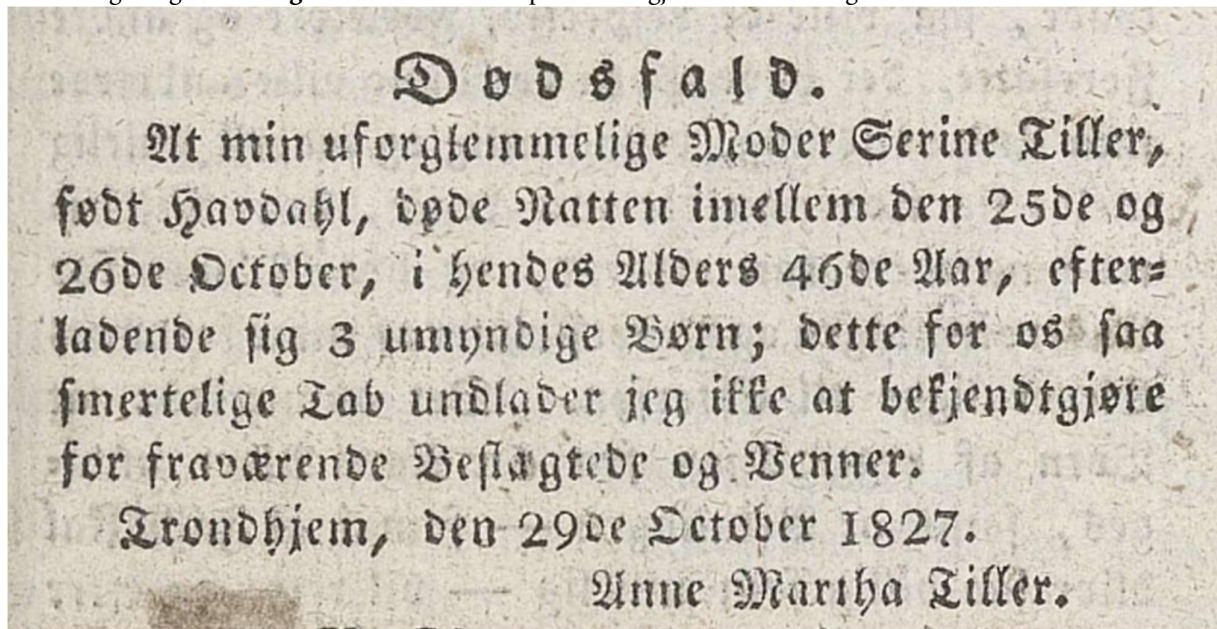
¹⁶⁰ Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0083: Klokkerbok nr. 601C01, 1837-1855 løpenr 177: <https://www.digitalarkivet.no/kb20070921650213>

¹⁶¹ <https://www.nb.no/items/1aecf8ed3b9bcf3e24310c0d430bfccc?page=3&searchText=%22olaus%20tiller%22>

¹⁶² Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0049: Ministerialbok nr. 601A17, 1839-1847, s. 419 løpenr 180: <https://www.digitalarkivet.no/kb20050511040910>

¹⁶³ https://no.wikipedia.org/wiki/General_von_Kroghs_batteri

Far til Ingeborg var **Elling**. Han var husmann på Havdalsgjerdet under Nergard Havdal i 1719. Da de svenske

Faksimile: Trondhjems borgerlige Realskoles alene-privilegerede Adressecontours-Efterretninger, fredag 2. november 1827

karolinerne dro gjennom Meldalen gjorde de skade for 10 riksdaler og 2 ort. De hadde blant annet tatt ei ku og en sau. Elling var gift med **Gunhild** og de hadde sønnen Kristoffer og (sannsynligvis) datteren Ingeborg (se over). Plassen til Elling og Gunhild ble tatt av et ras sommeren 172, men det nevnes en plass med det samme navnet seinere også, så det kan hende den samme familien fikk ny jord å rydde fra bonden. I 1725 er Elling nevnt med tilnavnet *Skredder*.

Jens Andersen (som var gift med Ingeborg Havdal) var som nevnt fra Høgegga. Faren hans var **Anders Gullmunnsen**. Anders var født ca 1670 og dør før 1716 en gang. Anders var gift to ganger, og vi vet ikke hva kone nummer to het. Anders og kone nr to fikk to barn som vi vet om: Ingeborg (g.m. enkemann Israel Jonsen Gimse) og Jens (se over).

Anders sin far het **Gullmunn** og drev Høgegga mellom 1661-1690. Han var født ca 1630.

Huset i Sandgaten 48

Thore bor i «Sanden» 12.6.1810 når Anne Martha blir døpt¹⁶⁴. I FT 1815 har Thore m familie altså adresse i Sandgaten 48 (se over). Det er nesten lengst vest i Sandgata¹⁶⁵. Nattmannen (rakkeren) hadde hus i Sandgaten 52. Dette området ble derfor kalt Rakkersanden eller Ruffen. «I vest lå områder for mindre velstående folk, hvor navn som Grounsanden, Rakkersanden eller Ruffen gikk igjen. Området mot vest var bebodd av flere sjømenn og skippere, og begrepet ruff stammer fra sjømannspråket.»

¹⁶⁴ <https://www.digitalarkivet.no/view/255/pd00000010772436>

¹⁶⁵ [https://no.wikipedia.org/wiki/Sanden_\(Trondheim\)](https://no.wikipedia.org/wiki/Sanden_(Trondheim))

Thore kjøper Sandgaten 48 8. august 1808^{166, 167}. Panteregisteret henviser videre til hvor vi kan finne selve kjøpet¹⁶⁸. Salgssummen er 500 Spd. Thore låner 200 til kjøpet, dette finner vi på venstre side av samme pantebok. 1. juli 1813 tilføres pantet ny påtegning, som jeg ikke klarer å lese¹⁶⁹, men det kan se ut som om de fleste panteobligasjoner dette året justeres for å svare ut en forordning som tok effekt 5. januar 1813. Igjen omtales Thore med patronymikonet «Larsen» Tiller.

Pantet innløses 8. januar 1829 (og refereres til i 1838) etter at Serine er død.

Eiendommen beskrives i branntakstprotokollene¹⁷⁰. Her er beskrivelsen av huset fra 1817:

- a) *Forhusbygning 2 etasjer høi, 15 alen lang, 9 alen bred, 7 Tag Vinduer, 4 [??], Kakkellovne, Kjøkken, [??][Baantag?]*
(dvs taket er laget av et materiale jeg ikke klarer å lese)
- b) *[??]bygning etasjer høi, 15 alen lang, 5 alen bred, [??], Bordtag.*

Bygning a er verdsatt til 420 spesidaler, bygning b til 30. Branntaksten er altså lavere enn det Thore kjøpte eiendommen for i 1808.

Dette er matrikkel nr 985 fra branntaksten 1807. Dette året bor Ole Staw her¹⁷¹. Kona Ingeborg Staw selger tomta til Thore i 1808.

I 1817¹⁷² er Thore død, og eiendommen tilhører ifølge branntakstprotokollen Thore Tillers hustru. I 1819 får Serine tittelen «Thore Tillers enke»¹⁷³. Nå er branntaksten satt ned fra 420 til 180. Det kan bety nok familien har lavere inntekt å rå med nå enn før. Branntaksten settes enten ned fordi de ikke har råd til full forsikringspremie, eller fordi bygningene er i dårlig stand.

31. august 1827 blir huset benevnt som «Thore Tillers enke Serines gaard M.N.»¹⁷⁴ Serine dør i 1827. Mot nyttår foretas det ny branntakst for «jomfru Anna Martha Tiller». Den ene bygningen har blitt borte. Taksten har gått fra 180 spesidaler til 200¹⁷⁵.

Det er mye å forholde seg til for Anne Martha, som eldste tenåringsdatter og arving av to døde foreldre med aktiva og gjeld, sikret i boligen. Men skiftet etter Serine ferdigstilles 28. juni 1828. Anne Martha arver 29 spesidaler, 2 ort og 3/3 skilling etter moren. Sølvj arver det samme, mens broren Olaus (fordi han er gutt) arver det dobbelte. Anne Martha

¹⁶⁶ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2A/L0002: Panteregister nr. A / 2A 02, 1828-1866, s. 258 <https://www.digitalarkivet.no/tl10041002260273>

¹⁶⁷ Merk for øvrig en Karen Tiller, enke etter Ole Tiller, på en naboadresse på <https://media.digitalarkivet.no/view/28191/264>

¹⁶⁸ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0012: Pantebok nr. 11, 1806-1813, s. 226 <https://www.digitalarkivet.no/tl20080328690230>

¹⁶⁹ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0012: Pantebok nr. 11, 1806-1813, s. 619, <https://www.digitalarkivet.no/tl20080328690630>

¹⁷⁰ <https://www.arkivverket.no/opplysninger-om-eiendom/branntakster>

¹⁷¹ <https://media.digitalarkivet.no/view/87013/58> løpenr 37 og <https://media.digitalarkivet.no/view/88007/130> løpenr 421

¹⁷² <https://media.digitalarkivet.no/view/87016/43> løpenr 7

¹⁷³ <https://media.digitalarkivet.no/view/87018/116> løpenr 485

¹⁷⁴ <https://media.digitalarkivet.no/view/87087/65>

¹⁷⁵ <https://media.digitalarkivet.no/view/87019/146>, Norges Brannkasse Trondheim magistrat, SAT/A-5590/Fa/L0018: Branntakstprotokoll K20, 1827-1837: <https://www.digitalarkivet.no/as10711804230146> løpenr 491

investerer arven og kjøper huset av boet på auksjon, låner opp 150 spesidaler av kjøpmann Hans Brun og de resterende 88 spesidaler 1 ort og ¼ skilling av Trondhjems Overformynderi. Låneobligasjonen og skjøtet tinglyses 8. januar 1829¹⁷⁶

Jomf: Anna Martha Tiller [Joen?] [??] ifølge Auctions-Skjøte, dat 7de Juli 1828, thingl: 8de Januari 1829. [Vide] Tb No 14 fol 25.

Jomf. Tiller 1st Pri Obl til Hans Brun, dat 31. Dcmbr 1828 for 150 Spd

2. [??] 2dre Pri Obl til Overformynderiet dat: 20de Dcmbr 1828, for 88-1-2 1/4.

tinglyst 8. jan 1829. tb 14 fol 23 og fol 25

Aflæst (innløst) 1838, den 15de Februar

27. mai 1831 pantsetter Anne Martha gården i Sandgaten igjen, nå med løsøre, til Christopher Falck for 17 spesidaler og 4 skilling¹⁷⁷. Det er kanskje restverdien etter obligasjonen fra 1829? (se over)

Jomfru Anne Martha Tillers Revers til Raadstuevægter Chr. Falck.

Jeg underskrevne Jomfru Anne M. Tiller med Kurator erkjender herved ved opgjordt Mellomrengning at være Raadstuevægter Chr. Falck skyldig den Summa 17 Spd 4s hvilke sytten norske Spesidaler fire skilling jeg forpligter mig at betale inden /et/ Aar fra Dato – Til Sikkerhed for denne Sum pantsetter jeg herved med 3 tredieprioritets Panteret min ejende Gaard med Grund i Sandgaden heri Byen imellom Maren Dahlsegs og Henrika Rambergs Gaarde [...] 238 Spdr og 2 1/4 S pantsat I[?] 1ste Prioritet. – Tillige pantsætter jeg hermed med 1 (første) Prioritet følgende mine Løsøre-Effecter 1 blaamalet [seng] med Sirtses Omhang, 1 Faldbord, 1 [...]bord, 2 stoler, 1 Paraplye, 2 Gryter, 1 Kaffequærn, 1 stort Kjøkkenskab, 1 Kaffejedel, 2 Messing Lysstager, Endeel [...]tøi, 1 Sort[...] Sængeteppe, tilligemed alt andet hvad jeg ejer og ejendes vorder heriblandt 1 [...]kiste med Laag. – Trondhjem 27. Maj 1831.

Anne Martha Tiller. Som Kurator M. Berg.

Til vitterlighed N. Kluge H. Kluge jr.

At Anne M. Tiller med hendes af Magistraten og ud[...] Værge [Anne var ikke myndig fordi hun var kvinne, og måtte derfor møte med oppnevnt verge (kurator)] Bagermester M. Berg¹⁷⁸ egenhendigen have undertegnet foranførte Revers, saavel som at den Første har bekommet fuld Valuta for [...] paalydende Beløb, og under[...] af de begge [...] mig personligen bekjendte attesteres hermed. - [...] Contoir ut supra - H. S. Fürst

Vidne H. Kluge - Betalt 1 (een) Spdlr 2 (to) Ort. H. S. Furst -

¹⁷⁶ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0015: Pantebok nr. 14, 1828-1833, s. 25

<https://www.digitalarkivet.no/tl20080331610704>

¹⁷⁷ <https://media.digitalarkivet.no/view/20239/359>, Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0015: Pantebok nr. 14, 1828-1833, s. 358 løpenr 15. <https://www.digitalarkivet.no/tl20080331611037>

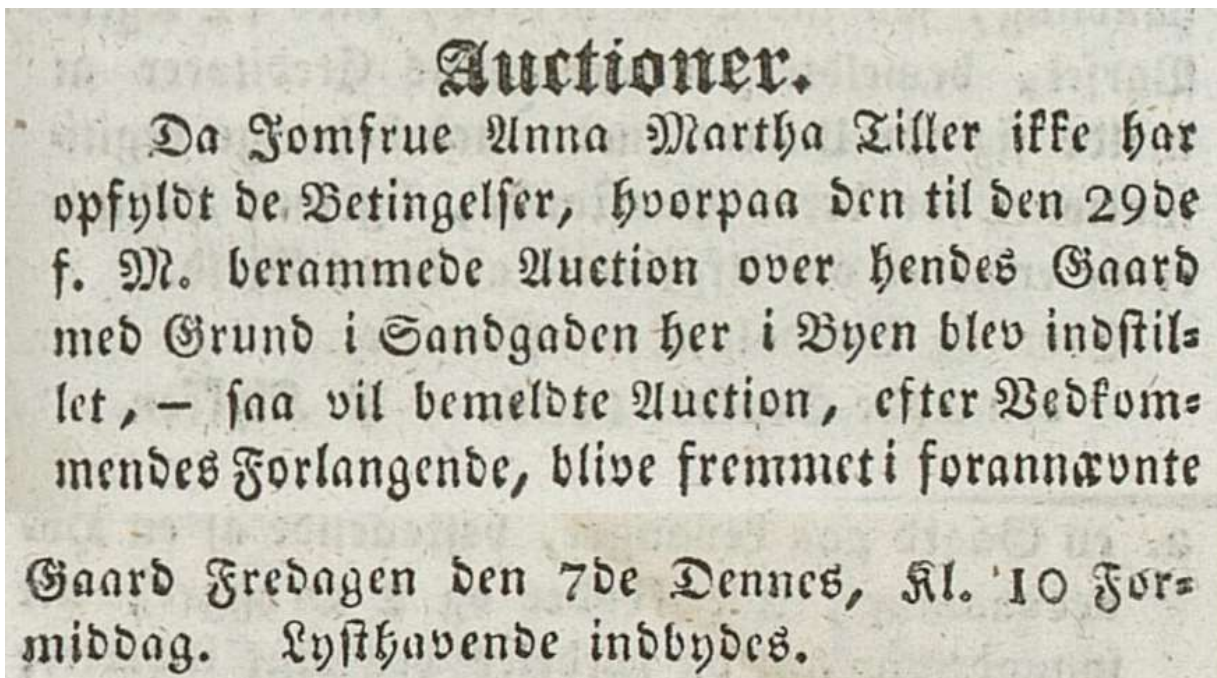
¹⁷⁸ Bakermester Berg er verge for Anne Martha når gjelden tinglyses. Jeg spekulerte en stund på om han kan være i familie med den Ellen Marie Berg som ble arrestert sammen med Anne Martha i januar 1837, men det er ikke tilfelle. Ellen Marie gifter seg i 1840. Hennes far er Elling Berg (<https://www.digitalarkivet.no/view/327/pv00000000457722>) M. Berg er nok Morten Jørgen Berg <https://www.digitalarkivet.no/view/37/pc00000000012758>

Publ den 2den Junii 1831

I 1836 er dette lånet fortsatt ikke tilbakebetalt. Kreditor tar ut proklama og ønsker huset solgt på tvangsauksjon for å få dekket gjelden¹⁷⁹:

Auctioner

Da Jomfrue Anna Martha Tiller ikke har oppfylt de Betingelser, hvorpaa den til den 29de f. M. berammede Auction over hendes Gaard med Grund i Sandgaden her i Byen blev indstillet, - saa vil bemeldte Auction, efter Vedkommendes Forlangende, blive fremmet i forannævnte Gaard Fredagen den 7de Dennes, Kl. 10 Formiddag. Insthavende Indbydes. Trondhjem, den 1ste October 1836. G. K. Kielland

Faksimile. Trondhjems borgerlige Realskoles alene-privilegerede Adressecontoirs-Efterretninger, tirsdag 4. oktober 1836

Anne Martha havner som vi vet i tukthus i februar 1837. 1. mars går huset på auksjon¹⁸⁰, og blir kjøpt av Andreas Hofstad. Skjøtet dateres 6. mars, og handelen tinglyses 15. februar 1838¹⁸¹.

Men nå frigjøres det plutselig penger fra Trondhjem Overformynderi til Anne Martha og søsknene¹⁸².

Aflæst Anne Martha Tillers Obl. til Thjems Overformynderi for 88 Spd og 244 [skilling] dat. 20d Desember 1828 og Thinglyst 8de Januar 1829, ifølge saadanne Paategninger: "Hvor at denne Obligation for mit [Badtom] [mands] aflæst,

¹⁷⁹ Tillæg til Trondhjems Avis No 80 den 4de October 1836

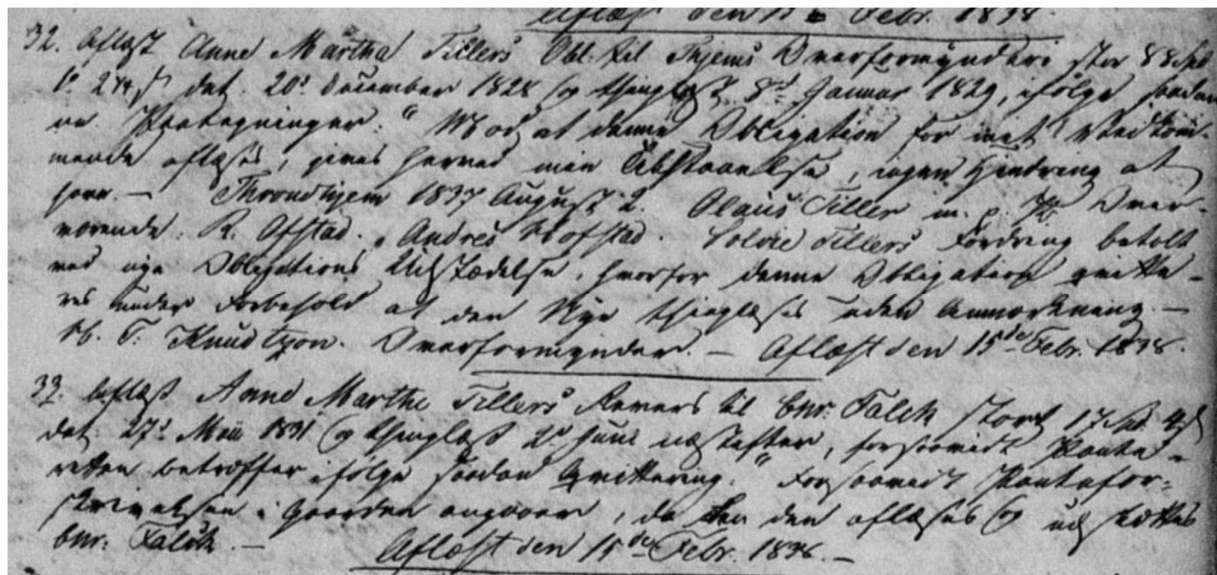
<https://www.nb.no/items/f80f6b5bd4e409248fe9b8cfb5c469c8?page=3>

¹⁸⁰ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0016: Pantebok nr. 15, 1833-1839, s. 557, løpenr 3: <https://www.digitalarkivet.no/tl20080331620560>

¹⁸¹ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0016: Pantebok nr. 15, 1833-1839, s. 558 løpenr 4. <https://www.digitalarkivet.no/tl20080331620561>

¹⁸² Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0016: Pantebok nr. 15, 1833-1839, s. 562 løpenr 32 og 33 <https://www.digitalarkivet.no/tl20080331620565>

givet [med] min [Erkjennelse], ingen hindring at [fann] Trondhjem 1837 August 2. Olaus Tiller m.p. [...] [Omarmornuds] R. Ofstad. Anders Hofstad. Sølvie Tillers fordring betalt mot nye Obligations [Eristorklsn], hvorfor denne Obligation quitteres under forbehold at den Nye Thinglyses uden Anmerking H. T. Knudtson Overformynder - Aflæst demn 15de Febr 1838

Videre får vi vite at Anne Martha betaler ned gjelden på 17 Spd 4 Skilling til Chr. Falck, slik at reversen (gjeldsbrevet) og panteavtalen med Falck på både innbo og hus er avlagt (opphevet):

Aflagt Anne Martha Tillers Revers/Remark? til Chr. Falck Marts [...] 17 Spd 4 S den 27de Mai 1831 og Thinglyst 2de Juni ug[en] efter, forsaavidt pante[...] [batroffer] ifølge saadan Quittering" forsaavidt Panteeforretningen i saadan? angiven?, da han var aflagt og ??? bnr: Falch. Aflæst den 15de Febr 1836.

5. mars 1837 står Andreas Hofstad oppført som eier av huset i branntakstprotokollen¹⁸³ og i panteregisteret¹⁸⁴.

Noen dager senere, 22. februar 1838, finner vi en ny tinglyst sak¹⁸⁵. Her henvises det til noen påtegninger på auksjonsskjøtet fra 1834:

12. Paategninger paa Auksjonsskjøde til A. Hofstad af 6. Marts 1834 Tinglyst 15 Feb [dette år] for min fordring Spd 150 har jeg af kjøberen And.r Hofstad modtaget nu nye Panteobligation - H. Brun.

for da 29 Spd 18 3/4 S til [sør...] [Myndsagan??] Sølvie Tiller har Overformynderiet modtaget nye fors[...] - O.N. Krogness P.N. Tinne [p.t.] Overformyndarn. - den af indbemeldte Gaards forrige [eier?] [Jfr?] Anne Martha Tiller den 20de desember 1828 udstedte Obligation mod 2nden Prioritets [pant?] i Gaarden, til Trondhjems Overformynderi for [bakkomat] Laan af [afskar]nemnda [Limgudsgab] Mistad?, så at Olaus Thoresen Tiller 18 Sp 4 1/2 S, Sølvie Thoresdatter Tiller 29.2.3/4 Tilsammen 88 Sp 15 1/4 S

¹⁸³ Norges Brannkasse Trondheim magistrat, SAT/A-5590/Fa/L0013: Branntakstprotokoll K15, 1837-1842, s. 76 løpenr 17: <https://www.digitalarkivet.no/as10711804240074>

¹⁸⁴ <https://www.digitalarkivet.no/tl10041002260273>

¹⁸⁵ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0016: Pantebok nr. 15, 1833-1839, s. 564 løpenr 12 <https://www.digitalarkivet.no/tl20080331620567>

[såndut] paaførs følgende Paategning an:

"da Olaus Thoresen Tiller som mindreaarig har [gamat] Overformynderiet Afkald for [Tån] Armaropitall?? Saa [nytvadnnad] da som mod denne Obligation tilsvar 58 Spd 40 1 Mays [...] samt og [ofn] [Nyaundalar] Fire Ort 1 [...] 9 til [Gaud] og Fårstand fri [dassofaktion] og Raadskjlad?? Trondhjems Overformynderi har 3de Oktober 1834 O S. Tinne [...] T. Knudtsen. Bef dabu. dog? er til Undertegnede sagt dto betalt 7-Syv-Spd [...] Efter den betalte for Olaus Tiller til Pigen Elen Olsdatter Dahl som [...]arbeidser og fra 5de ovbr 1834 til 5de? November 1835 - [fb.] S. Furst da var med Salget af Pantet som [slag] Spd 55 [felosand] for dennes Obligation og det er af antags at Debitor for [lagmi]sant an for [...] eller nogsaa?? alsandad?? gjeld til Olaus Th Tiller dermod, at som o flere Aar som nydt [liadar]soldning for [sanda] uden at faa minneligen? for [usagt] nogen Betaling derfor, saa [nadloggad] [saamat] fra Hagland: at der af da Spd 51 97 (skilling) skal formentlig noen 58Spd 97 S, hvorpaa Obligationen lyder til Olaus Tiller som [blssan] Spd 25. 7Sl for [fam], og at derimot Sølvie Tiller [nosobekr] [ganske selv??] [Andaal/Andel] Spd 29. 49 Sk for hvilket Beløbsom nye [furr] af Gaarden for [nufdart] sin Obligation til [saade]. - Halvt mod formodning ikke derud Haaland taget til følge, som dog ikke frafalder, m maa under snar Omsomligser?? Olaus Tiller kun [nosoldn] pro rata [Andaal] og va?? 55 Spd: - Trondhjems Overformynderi saa 25 Spd: 1837. H.T.Knudtson. da foranbanævnte 21 Spd 70 Sk [snori] nu gjort Ind[fonstil] mod 2de under 26de April 1837 [...] Omkostninger i nu mod som [...]arat] Justitor??, nu til maj paa Badsommendab?? Ragna betalt, hvorfor [sarmar] quittede Trondhjems Byfogeds Contoir, den 2de August 1837. H.Nilsen. Mod og denne Obligation for mit [Badgommen??] aflæg at [gimad] [sarmad] min [Tildaanlisn??] ingen hindring at [sand].- Trondhjem 1837 August 2. Olaus Tiller [...] R. Ofstad. Andreas Hofstad. Sølvie Tillers fordring betalt med nye Obligations [...], hvorfor denne Obligation quittede, under Forbehold at som ny [...] uden Anmærkning. H.T.Knudzson. Aflagd inden Trondhjems Byfoged den 15de Februar 1838, hvorfor er betalt 1 (een) Ort 6 (seks) Skilling H. Nilsen. Olaf Klingenberg. Trondhjems Byfogeds Contoir den 19de Februar 1838. H. Nilsen.Uden Betaling. H. Nilsen. Publ: den 22de Febr 1838.

Her henvises det igjen til auksjonsskjøtet fra 1834 som ble tinglyst i 1838.

Når Anne Martha slipper ut fra tukthuset 11. august 1839 har hun ikke noe hus å flytte tilbake til. Når Gerhard Wilhelm Knudsen blir født bor hun på Trunklykkan.

Anne Martha er 17 år gammel når moren dør i 1827. Hun er kvinne og mindreårig, så Trondhjem Overformynderi overtar ansvaret for henne og søsknene. Jeg antar at Overformynderiet sikrer vergemålet gjennom verdiene i boet etter Thore og Serine, og at det er derfor de tar pant i gården i Sandgata 48 i 1828. Men nå har i det minste søsknene et sted å bo.

Når huset går på auksjon i 1834 (jeg har ikke funnet auksjonen, jeg har bare funnet den tinglyste skjøteoverdragelsen i 1838), må det være en grunn til det. Jeg spekulerer i at Overformynderiet vil kapitalisere på eiendommen de nå har pant i, slik at de sitter med lavere risiko. Hvilken rolle Andreas Hofstad spiller her vet jeg ikke. Når Anne Martha havner i fengsel kan det hende at familien trenger mer penger, slik at eiendommen selges på det åpne markedet for å frigjøre kapitalen. Det kan også hende at det at Anne Martha havner i fengsel strider mot prinsipper som Overformynderiet har. Eller Overformynderiet selger fordi alle barna er voksne nå, og ute av systemet.

Jeg mistenker at det ikke er penger igjen ut over den avregningen som gjøres 22. februar 1838.

Dette bør det finnes sakspapirer på hvis det finnes noen arkiver etter Overformynderiet i Trondheim. Arkivverket svarer på forespørsel:

Arkivverket AVS-24-03 01421

Vi viser til din henvendelse med saksnummer AVS-24-03 01421.

Det ser ut til å være bevart lite saker fra overformynderiet for perioden før 1858 i arkivet fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, men det kan muligens finnes aktuelt materiale i arkivet fra Trondheim magistrat, jfr. <https://arkivportalen.no/entity/b16bb6a6-5ecc-4e3c-9ed6-567d82b97675?ins=AV>

Vennlig hilsen

ARKIVVERKET [11]

De aktuelle arkivreferansene bør være:

- L0005 - Verge- og kuratorfortegnelser, div. år, 1715-1877, <https://arkivportalen.no/entity/f4ec5130-0e6c-4a87-a57e-2fbf2263646f?ins=AV>
- L0033 – Formyndersaker 1825-1831, <https://arkivportalen.no/entity/9f7e463f-5ced-439b-a6e3-85837d9fbf87?ins=AV>
- L0034 – Formyndersaker 1832-1839, <https://arkivportalen.no/entity/3e79ebe1-7894-4be2-a9d5-3746d253dfc1?ins=AV>
- L0045 - Regnskap (mgl. år) 1820-1830, <https://arkivportalen.no/entity/c94d1fe1-24e3-4e00-89e6-031fa4000611?ins=AV>
- L0046 – Regnskap 1831-1840, <https://arkivportalen.no/entity/d01992a9-ec35-4031-99f6-1015734f73d8?ins=AV>

Panteregisteret

Panteregisteret finner vi på Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2A/L0002: Panteregister nr. A / 2A 02, 1828-1866, s. 258, <https://www.digitalarkivet.no/tl10041002260273>

Avskrift:

Sandgatens nordre Side Num 541

Thore Tillers [fabar] Gaard og Grunn. [Avdangs] ifølge skjøde dat 2nd og thinglyst 8de Aug 1808. Tb N 11 Fol 226 (tingbok nr 11 folie 226; dette henviser til hvor vi finner tinglysningen i tingboka)

(Sikret med) Thore Tillers 1st Pri Obl til C. H. Weibye, dat 3de Aug 1808 [som] efter omkostninger 808p (?).

Tinglyst 1808 Aug 3. Aflæst (innløst) 8de Jan 1829

Serina Tiller 2dr Pr Obl. til H. Brun den 9. juni 1827 for 40 Spd, tinglyst 14. juni 1827. Tb 13 fol 488. Aflæst (innløst) 8. jan 1829

Jomf. Anna Martha Tiller [Joen?] [??] ifølge Auctions-Skjøte, dat 7de Juli 1828, thingl: 8de Januari 1829. [Vide] Tb No 14 fol 25.

Jomf. Tiller 1st Pri Obl til Hans Brun, dat 31. Dcmbr 1828 for 150 Spd

2. [??] 2dre Pri Obl til Overformynderiet dat: 20de Dcmbr 1828, for 88-1-2 1/4.

tinglyst 8. jan 1829. tb 14 fol 23 og fol 25

Aflæst (innløst) 1838, den 15de Februar

For 3 Pr Revers til Chr Falck, dat 27. Mai 1831, for 17Sp, 4 s.

Tinglyst 1831 Juni 2

Aflæst 1838, den 15de Februar

*Andreas Hofstad for 1. [Ad***?] ifølge Aucto Skjøde dat 6 Marts 1837, Thinglyst 15 Febr 1838. Den Tb No 15 Fol 556*

NB. uquittered

Auctionsskjøde av Januar paaført quittering [...] 22. Febr 1838.

1. Hofstad 1P Obl til Hans Brun, dat 11 Febr 1838 for 150 Spd

Tinglyst 1838 Febr 15. Aflæst 1838 Febr 15

2. Samme 2 Pri Obl til Thjems Overformynderi dat 1 Martz 1837, for 29 Spd 48 3/4 S. Thinglyst 1838 Febr 15 Aflæst 1939 Apr 4

Samtykke fra Pantacreditor til [...] Udbetaling 1843 Juli 13 Tb n 16 fol 586

(Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/2/2C/L0017: Pantebok nr. 16, 1839-1843, s. 586
<https://www.digitalarkivet.no/tl20080331621356>)

Det som skjer her ser ut til å være et eller annet rundt oppføring av nye hus på tomter i sandgaten og dronningens gate. Tiller-barna er ikke nevnt.

Skiftet etter Serine Tiller¹⁸⁶

Aar 1828, den 28. Juni klar i Skiftet No 31/1827 etter Serine Tiller i [...] af [...] E. Schølberg og N. Klinge efter følgende Slutning:

Boets tilstand er efter [til?] under Skiftet [...] følgende

A. Indtegt:

1. Auction ekskludert af Boets Løsøre [Etteder med eillag af?? med Auctionsconditionerne bekante 8 ??] ... Sp 33.4.10

2. Auction for Boets Gaard med Grund ... 260.-

... Sp 293.4.10

¹⁸⁶ Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3A/L0027: Skifteprotokoll - gml.nr.22. (m/ register) U, 1825-1829, s. 374b-375a
<https://www.digitalarkivet.no/sk20090204390395>

B. Udgift

1. til [...] Fuldmægtig H.N. Ellefsen, som [...] for Boet ifølge [...]i Regnskab No 9 ... Sp30.2.8

Hvortil kommer hans udlæg for Bekjæntg om 2 [...]samlinger ... -2.16

Samt Auctionsforrætter tilkommende for Løsøre-Auctionen efter Regning No 10 [Taal:X]

2. Hvorfor Hans Brun ifølge [...] No 3 ... 32.2.-

Samt Obl. Fordr. ... 120 Spd

Med Renter af 80 Spd fra 11te Decbr 1826 til 9. Juni 38p.10

og af 120 Spd fra 9. juni 1827 til 11 Decbr 1827 fra [...] [...] til Kjøberen af Gaarden far[...] Renter ... 2.2.3 5.2.2 125.3.3

3. Arent Sloen ifølge Regl N.4 ... 12.2.12

men da denne Fordr af Beviis Skyld? som er modsagt og intet Beviis for dens Rigtighed, er framsattes, har den ikke kommet Bort til Udgift

4. Skattefoged Brock ifølge Regning N.8 ... 4.4.-

5. [...] Skiftes Omkostninger

a. til Presidenten??

Ialt 1 ob. til Deling med Byfogden af 128 Spd 4ort 3

for Kred og Gjen ... -3.8

for Skifte[...] ... -1.16

b. til Byfogden ligesaa ... 1.3.6

samt [...] ... -2.-

c. Skifteskriveren:

(arbeid og utstyr) ... 4.4.-

d. E. Schölberg for 3 dagers forretning ... -4.-

e. Falck ligesaa ... -4.-

f. N. Klinge 2 Dagers forretning ... -2.16

g. Skifterettens Fuldm. ... -4.-

Tilsammen Udgift ... 176.1.7

Altsaa i Behold ... 117.3.3

Som bliver at [...] saaledes:

1. til Sønnen Olaus Thoresen Tiller en Broderlad?? ... 58-4-1 /12
2. til Datteren Anne Martha Tiller en Søkerlad??? ... 29-2-3/4
3. til Datteren Sølve Tiller, ligesaa ... 29-2-3/4
... 117-3-3

Derpaa blir givet følgende Udlæg:

(her følger sluttregnskapet, som speiler tallene over)

Etterord

Kilder i slektsforskningen

Blant de mest brukte kildene som er tilgjengelige for slektsforskere finner vi folketellinger, kirkebøker, og andre lokalhistoriske kilder som bygdebøker o.l. Bygdebøkene er ofte basert på folketellinger og kirkebøker og inneholder ofte feil, men kan være en snarvei til informasjon som man ellers må grave seg dypt ned i andre kilder for å finne.

Det ble foretatt folketellinger på nasjonalt plan i 1801, 1865 og 1900. For store deler av landet var det også telling i 1875. Alle disse er tilgjengelige og søkbare på internett på www.digitalarkivet.no. Mangelen på folketellinger i tidsrommet 1801-1865 byr på stadige problemer for slektsforskere. I enkelte byer ble det foretatt tellinger i 1815 og 1835, men det hører til sjeldenhetene. Ofte inneholder disse tellingene bare statistikk (antall mennesker i husstanden). Det er derfor vanskelig å forholde seg til folketellingene alene – før eller siden må man begynne å lese i kirkebøkene etter informasjon. Svært få kirkebøker er gjort tilgjengelige på internett. Vanligvis må man besøke Riksarkivet eller Statsarkivene, hente fram riktig mikrofilm og begynne å bla.

Når man først har begynt å lese i kirkebøkene dukker det imidlertid fram et vell av informasjon. Den iherdige forsker kan følge familien gjennom dåp, konfirmasjon, inn- og utflytting, og begravelser. Fordi det var vanlig med patronymikon (dvs kombinasjonen farsnavn og –sen som etternavn, eksempelvis Karlsen) skrev presten også ofte ned boplassen på den det gjelder. Dermed kan vi følge familiene ettersom de flytter fra gardsbruk til gardsbruk, hvor sønnene bygsler ny jord eller tar over farens bruk. Ofte er faddere, forlovere og vitner ført opp, og navnene på disse kan hjelpe til å stadfeste hvor familien bodde til enhver tid. Disse gir oss også innsikt i hvem som kjente hvem – og familiemedlemmer man tidligere ikke visste noe om. Kanskje var Ole Gundersen og Maria Klugeeie søster og svoger til Elisabeth Hansdatter Bratbergeiet (se side 12)?

Dessverre er ikke kirkebøkene alltid fullstendige. Ikke alle prestene oppfylte sine plikter til punkt og prikke. Dessuten var ikke prestene pålagt å føre kirkebok før et lite stykke ut på 1800-tallet (selv om mange begynte allerede på 1750-tallet). Heldigvis har klokkerbøkene i noen tilfeller overlevd – klokkeren førte dobbelt for det tok ofte presten noen uker å føre detaljene inn i kirkeboka.

Skifter (som oftest etter dødsfall), takstprotokoller (som oftest i byer), emigrantlister, diverse geistlige arkiv, matrikler (oversikt over hvem som eide jord og hvor mye), skattelister, tinglysninger og mange flere kildetyper er tilgjengelige for den ivrige forsker. Som oftest kan disse finnes hos Statsarkivene og Riksarkivet.

Referanser

- [1] O. Karlsen, Interviewee, *Samtale med Otto Karlsen*. [Intervju]. Ca 2000.
- [2] Statens Institutt for Folkehelse, «Døde 1951-2014,» Digitalarkivet, Hele Norge.
- [3] Adresseavisen, «Terje Karlsen dødsannonse,» Trondheim, 1977.
- [4] Adresseavisen, «To Ungdommer fra Vikna og Trondheim er drept i Florida,» Trondheim, 1977.
- [5] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag,» Digitalarkivet.
- [6] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0579: Ministerialbok nr. 640A04, 1889-1902,» Frøya, 1890.
- [7] «Viede,» *Trondhjems Folkeblad 1916.04.11*, p. 6, 11 april 1916.
- [8] Digitalarkivet.
- [9] «Folketelling 1900 for 1619 Frøya herred, 1900, s. 67,» Digitalarkivet.
- [10] «Folketellingen 1910 for Frøya,» Frøya, 1910.
- [11] «SAT/A-1456/603/L0162: Ministerialbok nr. 603A01, 1879-1895 s107,» Digitalarkivet.
- [12] Adresseavisen, «Magnhild Georga Knudsen dødsannonse,» Trondheim, 1960.
- [13] T. A. Ødegård, Interviewee, [Intervju].
- [14] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» Frøya, 1862.
- [15] Statistisk Sentralbyrå, «Statistisk Sentralbyrå, Folkemengdens bevegelse (Serie FB) 1945, nr. 43: Sør-Trøndelag,» Digitalarkivet.
- [16] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0579: Ministerialbok nr. 640A04, 1889-1902,» Frøya, 1889.
- [17] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0531: Ministerialbok nr. 634A07, 1861-1870,» Frøya, 1869.
- [18] Statistisk Sentralbyrå, «Statistisk Sentralbyrå, Folkemengdens bevegelse (Serie FB) 1930, nr. 32: Sør-Trøndelag,» Digitalarkivet.
- [19] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0579: Ministerialbok nr. 640A04,» Frøya, 1893.
- [20] «Norges bebyggelse : Nordlige seksjon Herredsbindet for Sør-Trøndelag Nordre del,» as Norsk Faglitteratur G. Reinert, Nord-Frøya, 1957.

- [21] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0586: Klokkerbok nr. 640C03b, 1891-1908,» Frøya, 1898.
- [22] H. Østraat, Geni.
- [23] «Ministerialbok for Trondheim prestegjeld, Domkirken sokn 1840-1847 (1601M2),» 1840.
- [24] «Anmeldte døde i forrige uke, Gerhard Wilhelm Knudsen,» Trondheim, 1919.
- [25] «Folketellingen 1865,» Trondheim, 1865.
- [26] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0115: Ministerialbok nr. 602A13, 1860-1872,» Trondheim, 1871.
- [27] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0140: Klokkerbok nr. 602C08, 1864-1872,» Trondheim, 1871.
- [28] «Biri prestekontor, SAH/PREST-096/H/Ha/Haa/L0005: Ministerialbok nr. 5, 1843-1854,» Biri, 1850.
- [29] «Fåberg prestekontor, SAH/PREST-086/H/Ha/Haa/L0006: Ministerialbok nr. 6A, 1855-1867,» Fåberg, 1865.
- [30] «Folketellingen 1865 for Lillehammer,» Lillehammer, 1865.
- [31] «Fåberg prestekontor, SAH/PREST-086/H/Ha/Haa/L0007: Ministerialbok nr. 7, 1868-1878,» Fåberg, 1870.
- [32] «Folketellingen 1875 for Trondheim,» Trondheim, 1875.
- [33] «Branntakstregister 1885-1940 for Trondheim magistrat,» Trondheim, 1887.
- [34] Trondheim, 1916.
- [35] «Branntakstregister 1885-1940 for Trondheim magistrat,» Trondheim, 1903.
- [36] Trondheim, 1925.
- [37] «Branntakstregister 1885-1940 for Trondheim magistrat,» Trondheim, 1934.
- [38] «Folketelling 1900 for 1601 Trondheim kjøpstad,» Trondheim, 1900.
- [39] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, SAT/A-1459/813/L0200: Ministerialbok nr. 813A10, 1886-1900,» Digitalarkivet, Brønnøysund, 1893.
- [40] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, SAT/A-1459/813/L0200: Ministerialbok nr. 813A10, 1886-1900,» Digitalarkivet, Brønnøysund, 1894.
- [41] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, SAT/A-1459/813/L0200: Ministerialbok nr. 813A10, 1886-1900,» Digitalarkivet, Trondheim, 1895.
- [42] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0586: Klokkerbok nr. 640C03b, 1891-1908,» Digitalarkivet, Frøya, 1897.

- [43] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0586: Klokkerbok nr. 640C03b, 1891-1908,» Digitalarkivet, Frøya, 1898.
- [44] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0586: Klokkerbok nr. 640C03b, 1891-1908,» Digitalarkivet, Frøya, 1900.
- [45] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0586: Klokkerbok nr. 640C03b, 1891-1908,» Frøya.
- [46] Trondhjems Adresseavis, «Dødsannonse Jahn Stene,» Trondheim, 1911.
- [47] «Trondheim politikammer, SAT/A-1887/1/32/L0015: Emigrantprotokoll XIV, 1911-1916,» Digitalarkivet, Trondheim, 1911.
- [48] A. Rolf, «Aner til Arne Rolf,» Arne Rolf, 2023.
- [49] U. M. Sæther, «Re: Vedrørende Magnhild Georga Knudsen,» 2013.
- [50] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0118: Ministerialbok nr. 602A16, 1873-1879,» Trondheim, 1875.
- [51] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/603/L0162: Ministerialbok nr. 603A01, 1879-1895,» Trondheim, 1881.
- [52] G. O. |. K. P. W. |. F. E. Knudsen, *Slekta vår : fra Ludvig Wilhelm Knudsen og Marie Krestine Knudsen f. Opdal*, 2017.
- [53] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/603/L0162: Ministerialbok nr. 603A01, 1879-1895,» Trondheim, 1883.
- [54] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/603/L0163: Ministerialbok nr. 603A02, 1879-1895,» Trondheim, 1890.
- [55] Trondhjems Adresseavis, «Broder Ingebrigt Knudsen dødsannonse,» Trondheim, 1901.
- [56] F. Karlsen, «Trondheimsbasen,» Trondheim, 2022.
- [57] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0115: Ministerialbok nr. 602A13, 1860-1872,» Trondheim, 1864.
- [58] Innstrandslekt, Innstrandslekt.
- [59] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0530: Ministerialbok nr. 634A06, 1852-1860,» Frøya, 1856.
- [60] M. Fugelsøy, *Frøya Boka Bind II*, 1955.
- [61] M. Fugelsøy, *Frøya Boka Bind III*, Frøya, 1955.

- [62] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1835.
- [63] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0586: Klokkebok nr. 640C03b, 1891-1908,» Sletta, 1908.
- [64] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0530: Ministerialbok nr. 634A06, 1852-1860,» Frøya, 1855.
- [65] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0530: Ministerialbok nr. 634A06, 1852-1860,» Frøya, 1857.
- [66] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0530: Ministerialbok nr. 634A06, 1852-1860,» Frøya, 1860.
- [67] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» Frøya, 1864.
- [68] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» Frøya, 1867.
- [69] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0532: Ministerialbok nr. 634A08, 1871-1881,» Frøya, 1871.
- [70] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0583: Klokkebok nr. 640C01, 1866-1877,» Frøya, 1873.
- [71] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0581: Ministerialbok nr. 640A06, 1910-1924,» Frøya, 1918.
- [72] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» Frøya, 1875.
- [73] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0583: Klokkebok nr. 640C01, 1866-1877,» Frøya, 1876.
- [74] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0585: Klokkebok nr. 640C03, 1878-1891,» Frøya, 1879.
- [75] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0802: Ministerialbok nr. 668A02, 1776-1799,» Digitalarkivet, Orkdal, 1776-1799.
- [76] «Folketellingen 1801,» Orkdal, 1801.
- [77] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0527: Ministerialbok nr. 634A03, 1818-1826,» Frøya, 1822.
- [78] «Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0317/0002: – / Ekstrarulle, Søndre Trondhjems amt, Fosens fogderi, 1831,» Fosen, 1831.

- [79] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0527: Ministerialbok nr. 634A03, 1818-1826,» Frøya, 1821.
- [80] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0527: Ministerialbok nr. 634A03, 1818-1826,» Frøya, 1821.
- [81] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0527: Ministerialbok nr. 634A03, 1818-1826,» Frøya, 1825.
- [82] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1828.
- [83] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» Frøya, 1850.
- [84] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1830.
- [85] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1832.
- [86] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1834.
- [87] «Folketellingen 1865 for Hitra,» Hitra, 1865.
- [88] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1839.
- [89] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1839.
- [90] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1841.
- [91] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1841.
- [92] «Fosen sorenskriveri, SAT/A-1107/1/3/3A/L0021: Skifteprotokoll 15, 1840-1845,» Fosen, 1844.
- [93] Trondhjems borgerlige Realskoles alene-priviligerede Adressecontours-Efterretninger, «Proclama, skiftebehandling for strandsitter Arnt Andersen Baadvig,» Trondheim, 1843.
- [94] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0526: Ministerialbok nr. 634A02,» Frøya, 1801.
- [95] «Folketellingen 1801 for Hitra,» Hitra, 1801.

- [96] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» Frøya, 1870.
- [97] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0583: Klokkerbok nr. 640C01, 1866-1877,» Frøya, 1870.
- [98] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0531: Ministerialbok nr. 634A07, 1861-1870,» Frøya, 1870.
- [99] «SAT/A-1456: Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0802: Ministerialbok nr. 668A02, 1776-1799,» Orkdal, 1782.
- [100] «Folketellingen 1801 for Orkdal,» Orkdal, 1801.
- [101] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0802: Ministerialbok nr. 668A02, 1776-1799,» Orkdal, 1783.
- [102] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0802: Ministerialbok nr. 668A02, 1776-1799,» Orkdal, 1787.
- [103] A. Stavne, «Skifter Orkdal, Meldal og Rennebu 1689-1805. Bakk,» Orkdal.
- [104] «Ekstraskatten for Orkdal 1762,» Orkdal, 1762.
- [105] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0814: Klokkerbok nr. 668C03, 1766-1789,» Orkdal, 1767.
- [106] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0814: Klokkerbok nr. 668C03, 1766-1789,» Orkdal, 1794.
- [107] A. Stavne, «Skifter Orkdal, Meldal og Rennebu 1689-1805».
- [108] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0803: Ministerialbok nr. 668A03,» Orkdal, 1813.
- [109] «Klokkerboka: Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0815: Klokkerbok nr. 668C04, 1791-1815,» 1813.
- [110] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/691/L1071: Ministerialbok nr. 691A05 /2, 1826-1841,» Rennebu, 1834.
- [111] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0813: Klokkerbok nr. 668C02, 1743-1765,» Orkdal, 1746.
- [112] «Orkdal sorenskriveri, SAT/A-4169/1/3/3Aa/L0005: Skifteprotokoller, 1742-1757,» Orkdal, 1750.
- [113] «RA, Manntallet 1701, nr. 13: Orkdal fogderi og Gauldal fogderi med Røros kobberverk, 1701,» Orkdal, 1701.
- [114] «Anders Iversen Buan,» Hitterslekt, Orkdal.

- [115] Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, «Rapport: Orkdal kommune,» Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Orkdal, 2006.
- [116] Wikipedia, «Leirbekken kraftverk».
- [117] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0526: Ministerialbok nr. 634A02, 1775-1818,» Frøya, 1799.
- [118] «Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0313/0001: -- / Hovedrulle for Søndre Trondhjems amt, Fosen fogderi, 1804,» Frøya, 1804.
- [119] «Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0314/0002: -- / Ekstrarulle for Søndre Trondhjems amt, Fosens fogderi, 1809,» Frøya, 1809.
- [120] «Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0316/0001: -- / Ekstrarulle, Søndre Trondhjems amt, Fosens fogderi, 1817,» Frøya, 1817.
- [121] «Sjøinnrulleringen - Trondhjemske distrikt, SAT/A-5121/01/L0317/0002: -- / Ekstrarulle, Søndre Trondhjems amt, Fosens fogderi, 1831,» Frøya, 1831.
- [122] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0528: Ministerialbok nr. 634A04, 1827-1842,» Frøya, 1841.
- [123] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814,» Trondheim, 1776.
- [124] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0103: Ministerialbok nr. 602A01, 1732-1774,» Trondheim, 1772.
- [125] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0106: Ministerialbok nr. 602A04, 1774-1814,» Trondheim, 1794.
- [126] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0531: Ministerialbok nr. 634A07, 1861-1870,» Frøya, 1862.
- [127] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» Frøya, 1846.
- [128] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0531: Ministerialbok nr. 634A07, 1861-1870,» Frøya, 1868.
- [129] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/733/L0323: Ministerialbok nr. 733A02, 1843-1870,» Ytterøy, 1843.
- [130] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1858.
- [131] «Folketellingen 1865 for Hitra,» Frøya, 1865.

- [132] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0583: Klokkebok nr. 640C01, 1866-1877,» 1869.
- [133] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» 1871.
- [134] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0583: Klokkebok nr. 640C01, 1866-1877,» 1874.
- [135] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0576: Ministerialbok nr. 640A01, 1846-1876,» 1876.
- [136] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0583: Klokkebok nr. 640C01, 1866-1877,» Frøya, 1877.
- [137] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0578: Ministerialbok nr. 640A03, 1879-1889,» Frøya, 1881.
- [138] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/640/L0578: Ministerialbok nr. 640A03, 1879-1889,» Frøya, 1883.
- [139] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0529: Ministerialbok nr. 634A05, 1843-1851,» Frøya, 1843.
- [140] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/717/L0152: Ministerialbok nr. 717A05 /1, 1825-1836,» Alstadhaug, 1829.
- [141] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/717/L0152: Ministerialbok nr. 717A05 /1, 1825-1836,» Alstadhaug, 1829.
- [142] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/717/L0152: Ministerialbok nr. 717A05 /1, 1825-1836,» Skogn, 1826.
- [143] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/717/L0154: Ministerialbok nr. 717A06 /1, 1836-1849,» Alstadhaug, 1836.
- [144] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0237: Ministerialbok nr. 723A06, 1822-1830,» Stiklestad, 1824.
- [145] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0234: Ministerialbok nr. 723A05 /1, 1816-1840,» Stiklestad, 1838.
- [146] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1822.
- [147] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Digitalarkivet, Ytterøy, 1845.
- [148] «Folketellingen 1865 for Ytterøy,» Digitalarkivet, Ytterøy, 1865.

- [149] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1859.
- [150] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1862.
- [151] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1863.
- [152] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1858.
- [153] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1856.
- [154] «Folketellingen 1865 for Ytterøy,» Ytterøy, 1865.
- [155] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1849.
- [156] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1851.
- [157] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1854.
- [158] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1856.
- [159] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1859.
- [160] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0218: Ministerialbok nr. 722A05, 1843-1868,» Ytterøy, 1867.
- [161] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0233: Ministerialbok nr. 723A04, 1805-1816,» Verdal, 1810.
- [162] «Folketellingen 1865 for Verdal,» Verdal, 1865.
- [163] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0256: Klokkerbok nr. 723C04, 1879-1890,» Verdal, 1881.
- [164] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0233: Ministerialbok nr. 723A04, 1805-1816,» Digitalarkivet, Verdal, 1810.
- [165] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0233: Ministerialbok nr. 723A04, 1805-1816,» Digitalarkivet, Verdal, 1812.

- [166] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0233: Ministerialbok nr. 723A04, 1805-1816,» Digitalarkivet, Verdal, 1816.
- [167] «RA, Folketelling 1865 for 1722P Ytterøy prestegjeld, 1865,» Digitalarkivet, Ytterøy, 1865.
- [168] J. Sandstad, «Karlsen-slekta,» 2008.
- [169] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0237: Ministerialbok nr. 723A06, 1822-1830,» Digitalarkivet, Ytterøy, 1822.
- [170] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0237: Ministerialbok nr. 723A06, 1822-1830,» Digitalarkivet, Verdal, 1828.
- [171] «Folketellingen 1865 for Ytterøy,» Ytterøy, 1865.
- [172] O. Moholt, Heimer og Folk: Stiklestad 1800-1940, Verdal kommune, Bygdeboknemnda, 22005.
- [173] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/723/L0231: Ministerialbok nr. 723A02, 1748-1780,» Verdal, 1755.
- [174] E. Musum, «Verdalsboka bind 4,» 1930.
- [175] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/733/L0322: Ministerialbok nr. 733A01, 1817-1842,» Mosvik, Ytterøy, 1820.
- [176] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld 1756-1816 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1810.
- [177] M. Værnes, «Slektsforum,» Slegt og data, 10 oktober 2006. [Internett]. Available: <https://slektogdata.no/slektsforum/viewtopic.php?t=64060>. [Funnet 24 februar 2024].
- [178] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1820.
- [179] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1837.
- [180] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1824.
- [181] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1839.
- [182] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1827.
- [183] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842,» Ytterøy, 1827.
- [184] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Ytterøy sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1842.
- [185] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1817-1842 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1831.
- [186] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/733/L0323: Ministerialbok nr. 733A02, 1843-1870,» Ytterøy, 1853.
- [187] «Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld, Mosvik sokn 1843-1870 (1722P),» Digitalarkivet, Ytterøy, 1864.

- [188] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0003: Ministerialbok nr. 3, 1781-1820,» Ringebu, 1793.
- [189] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0003: Ministerialbok nr. 3, 1781-1820,» Ringebu, 1789.
- [190] «Folketellingen 1801 for Ytterøy,» Mosvik, Ytterøy, 1801.
- [191] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0003: Ministerialbok nr. 3, 1781-1820,» Ringebu, 1788.
- [192] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0003: Ministerialbok nr. 3, 1781-1820,» Ringebu, 1792.
- [193] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0003: Ministerialbok nr. 3, 1781-1820,» Ringebu, 1789.
- [194] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøy, 1804.
- [195] «Folketellingen 1810 for Ytterøy,» Mosvik, Ytterøy, 1810.
- [196] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0003: Ministerialbok nr. 3, 1781-1820,» Ringebu, 1791.
- [197] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøy, 1806.
- [198] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/733/L0322: Ministerialbok nr. 733A01, 1817-1842,» Mosvik, Ytterøy, 1821.
- [199] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/733/L0322: Ministerialbok nr. 733A01, 1817-1842,» Mosvik, Ytterøy, 1832.
- [200] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøy, 1798.
- [201] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøy, 1800.
- [202] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøy, 1803.
- [203] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøya, 1806.
- [204] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøy, 1807.
- [205] «Folketellingen 1801 for Ytterøy,» Mosvik, Ytterøy, 1801.
- [206] «Folketellingen 1801 for Ytterøy,» Mosvik, Ytterøy, 1801.
- [207] «Folketellingen 1801 for Ytterøy,» Ytterøy, 1810.
- [208] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0002: Ministerialbok nr. 2, 1734-1780,» Ringebu, 1765.

- [209] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0002: Ministerialbok nr. 2, 1734-1780,» Ringebu, 1780.
- [210] Ministerialbok for Ytterøy prestegjeld 1756-1816 (1722P), Ytterøy: Digitalarkivet, 1813, p. s 176.
- [211] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1734-1780,» Ringebu, 1750.
- [212] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1734-1780,» Ringebu, 1750.
- [213] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1734-1780,» Ringebu, 1755.
- [214] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1734-1780,» Ringebu, 1758.
- [215] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1781-1820,» Ringebu, 1782.
- [216] Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1696-1733 (0520P), Ringebu: Digitalarkivet, 1708.
- [217] Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1696-1733 (0520P), Ringebu: Digitalarkivet, 1722.
- [218] E. Hovdhaugen, Bygda v[r, Historielaget, 1976, pp. 159-160.
- [219] T. Onshus, «Ringebuslekter».
- [220] Registreringsentral for historiske data - UiT, «Søk i kirkebøker».
- [221] H. Aaby, Ringebu: Heim og folk. 1: Venabygd, J. Ødegård, Red., Ringebu: Ringebu Historielag, 2013, p. 141.
- [222] Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1696-1733 (0520P), Ringebu: Digitalarkivet, 1706.
- [223] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1696-1733 (0520P),» Digitalarkivet, Ringebu, 1702.
- [224] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0001: Ministerialbok nr. 1, 1696-1733,» Digitalarkivet, Ringebu, 1704.
- [225] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0001: Ministerialbok nr. 1, 1696-1733,» Digitalarkivet, Ringebu, 1706.
- [226] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0001: Ministerialbok nr. 1, 1696-1733,» Digitalarkivet, Ringebu, 1702.
- [227] «Ringebu prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0001: Ministerialbok nr. 1, 1696-1733,» Digitalarkivet, Ringebu, 1709.
- [228] Tingbok for Ringebu : 1705-1726, Ringebu: Ringebu Historielag, 2002, p. 28.
- [229] Rentekammeret inntil 1814, Reviderte regnskaper, Fogderegnskap, RA/EA-4092/R17/L1180: Fogderegnskap Gudbrandsdal, 1711, Ringebu: Digitalarkivet, 1711, p. 255.
- [230] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1696-1733,» Ringebu, 1708.
- [231] «Ministerialbok for Ringebu prestegjeld 1696-1733,» Ringebu, 1702.

- [232] «Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1696-1733 (0520P),» Digitalarkivet, Ringeby, 1727.
- [233] Tingbok for Ringeby : 1727-1739, Ringeby: Riingeby historielag, 2004, pp. 166, løpenr 14.
- [234] Ringeby prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0001: Ministerialbok nr. 1, 1696-1733, Ringeby: Digitalarkivet, 1709.
- [235] Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1696-1733 (0520P), Ringeby: Digitalarkivet, 1733.
- [236] Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1734-1780 (0520P), Ringeby: Digitalarkivet, 1734.
- [237] Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1734-1780 (0520P), Ringeby: Digitalarkivet, 1759.
- [238] Ringeby prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0001: Ministerialbok nr. 1, 1696-1733, Ringeby: Digitalarkivet, 1714.
- [239] Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1734-1780 (0520P), Ringeby: Digitalarkivet, 1772.
- [240] Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1734-1780 (0520P), Ringeby: Digitalarkivet, 1750.
- [241] «Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1734-1780,» Ringeby, 1751.
- [242] N. Egidius, «Øyergenealogi,» 2022. [Internett]. Available: <https://www.kaldor.no/oyergenealogy/index.php>. [Funnet 20 mars 2024].
- [243] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814,» Digitalarkivet, Trondheim, 1810.
- [244] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0048: Ministerialbok nr. 601A16, 1840-1847,» Digitalarkivet, Trondheim, 1843.
- [245] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0110: Ministerialbok nr. 602A08, 1840-1854,» Digitalarkivet, Trondheim, 1847.
- [246] «Trondhjems borgerlige Realskoles alene-priviligerede Adressecontours-Efterretninger,» Trondheim, 1847.
- [247] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/603/L0162: Ministerialbok nr. 603A01, 1879-1895,» Digitalarkivet, Trondheim, 1891.
- [248] «Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3L/L0003: Dødsanmeldelsesprotokoll, 1884-1891,» Digitalarkivet, Trondheim, 1891.
- [249] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/603/L0162: Ministerialbok nr. 603A01, 1879-1895,» Digitalarkivet, Trondheim, 1891.
- [250] «Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3L/L0003: Dødsanmeldelsesprotokoll, 1884-1891,» Digitalarkivet, Trondheim, 1891.
- [251] «Folketelling 1891 for 1601 Trondheim kjøpstad,» Digitalarkivet, Trondheim, 1891.

- [252] «Talvik sokneprestkontor, SATØ/S-1337/H/Ha/L0007kirke: Ministerialbok nr. 7, 1813-1821,» Digitalarkivet, Talvik, 1813.
- [253] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0110: Ministerialbok nr. 602A08, 1840-1854,» Trondheim, 1842.
- [254] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0053: Ministerialbok nr. 601A21, 1857-1865,» Digitalarkivet, Trondheim, 1865.
- [255] H. W. Knudsen, «Samling af Erindrings-Blade henlagte paa Storthingsmand og Sorenskriver Ingelbrecht Knudssøns sytten-aarige Grav,» Trykt paa Udgiverens Forlag hos Guldberg og Dzwonkowski, Oslo, 1843.
- [256] «Bragernes kirkebøker, SAKO/A-6/F/Fb/L0001: Ministerialbok nr. II 1, 1830-1847,» Digitalarkivet, Drammen, 1832.
- [257] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0005: Ministerialbok nr. 5, 1830-1853,» Digitalarkivet, Råde, 1846.
- [258] «RA, Folketelling 1865 for 0135P Råde prestegjeld, 1865,» Digitalarkivet, Råde, 1865.
- [259] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0003: Ministerialbok nr. 3, 1806-1814,» Digitalarkivet, Råde, 1813.
- [260] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0005: Ministerialbok nr. 5, 1830-1853,» Digitalarkivet, Råde, 1853.
- [261] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0005: Ministerialbok nr. 5, 1830-1853,» Digitalarkivet, Råde, 1846.
- [262] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0006: Ministerialbok nr. 6, 1854-1877,» Digitalarkivet, Råde, 1861.
- [263] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0006: Ministerialbok nr. 6, 1854-1877,» Digitalarkivet, Råde, 1873.
- [264] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0005: Ministerialbok nr. 5, 1830-1853,» Digitalarkivet, Råde, 1848.
- [265] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0006: Ministerialbok nr. 6, 1854-1877,» Digitalarkivet, Råde, 1863.
- [266] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0006: Ministerialbok nr. 6, 1854-1877,» Digitalarkivet, Råde, 1874.
- [267] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0005: Ministerialbok nr. 5, 1830-1853,» Digitalarkivet, Råde, 1850.
- [268] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0006: Ministerialbok nr. 6, 1854-1877,» Digitalarkivet, Råde, 1863.

- [269] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0005: Ministerialbok nr. 5, 1830-1853,» Digitalarkivet, Råde, 1853.
- [270] «Råde prestekontor kirkebøker, SAO/A-2009/F/Fa/L0006: Ministerialbok nr. 6, 1854-1877,» Digitalarkivet, Råde, 1868.
- [271] «Ministerialbok for Uranienborg prestegjeld 1880-1896 (0301M24),» Digitalarkivet, Oslo, 1890.
- [272] «Ministerialbok for Paulus prestegjeld 1887-1894 (0301M16),» Digitalarkivet, Oslo, 1890.
- [273] «Ministerialbok for Paulus prestegjeld 1887-1894 (0301M16),» Digitalarkivet, Oslo, 1892.
- [274] «Ministerialbok for Paulus prestegjeld 1894-1899 (0301M16),» Digitalarkivet, Oslo, 1896.
- [275] «Matteus prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10870/F/Fa/L0004: Ministerialbok nr. 4, 1917-1938,» Digitalarkivet, Oslo, 1928.
- [276] «RA, Folketelling 1875 for 0135P Råde prestegjeld, 1875, s. 621,» Digitalarkivet, Råde, 1875.
- [277] «Uranienborg prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10877/F/Fa/L0004: Ministerialbok nr. 4, 1880-1901,» Digitalarkivet, Oslo, 1890.
- [278] «Oslo skifterett, SAO/A-10383/G/Ga/Gaa/L0014: Dødsfallsprotokoll, 1888-1890,» Digitalarkivet, Oslo, 1890.
- [279] «Folketelling 1891 for 0301 Kristiania kjøpstad,» Digitalarkivet, Oslo, 1891.
- [280] «Folketelling 1900 for 0301 Kristiania kjøpstad,» Digitalarkivet, Oslo, 1900.
- [281] «OBA, Kommunal folketelling 31.12.1903 for Kristiania kjøpstad, 1903,» Digitalarkivet, Oslo, 1903.
- [282] «RA, Folketelling 1910 for 0301 Kristiania kjøpstad, 1910,» Digitalarkivet, Oslo, 1910.
- [283] «Petrus prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10872/F/Fa/L0010: Ministerialbok nr. 10, 1904-1916,» Digitalarkivet, Oslo, 1910.
- [284] «Oslo skifterett, SAO/A-10383/G/Ga/Gab/L0005: Dødsfallsprotokoll, 1909-1911,» Digitalarkivet, Oslo, 1910.
- [285] «Petrus prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10872/F/Fa/L0013: Ministerialbok nr. 13, 1911-1925,» Digitalarkivet, Oslo, 1918.
- [286] «Uranienborg prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10877/J/Ja/L0001: Fødselsregister nr. 1, 1916-1930,» Digitalarkivet, Oslo, 1919.
- [287] «SAO, Folketelling 1920 for 0218 Aker herred, 1920,» Digitalarkivet, Oslo, 1920.
- [288] «Ullern prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10740/J/L0001: Fødselsregister nr. 1, 1916-1928,» Digitalarkivet, Oslo, 1922.
- [289] «Døde 1951-2014. RA/S-3474: Statens institutt for folkehelse,» Digitalarkivet, Bærum, 2007.
- [290] «Døde 1951-2014. RA/S-3474: Statens institutt for folkehelse,» Digitalarkivet, Oslo, 1974.

- [291] «Døde 1951-2014. RA/S-3474: Statens institutt for folkehelse,» Digitalarkivet, Oslo, 1962.
- [292] «Statistisk Sentralbyrå, Folkemengdens bevegelse (Serie FB) 1941, nr. 6: Akershus,» Digitalarkivet, Bærum, 1941.
- [293] «Døde 1951-2014. RA/S-3474: Statens institutt for folkehelse,» Digitalarkivet, Oslo, 1955.
- [294] «Ringsaker prestekontor, SAH/PREST-014/L/La/L0006: Klokkebok nr. 6, 1851-1860,» Digitalarkivet, Ringsaker, 1855.
- [295] «RA, Folketelling 1865 for 0412P Ringsaker prestegjeld, 1865,» Digitalarkivet, Ringsaker, 1865.
- [296] «Fåberg prestekontor, SAH/PREST-086/H/Ha/Haa/L0006: Ministerialbok nr. 6B, 1855-1867,» Digitalarkivet, Lillehammer, 1862.
- [297] «Lillehammer byfogd og byskriver, SAH/TING-040/J/Jd/L0001: Dødsfallsprotokoll, 1846-1862,» Digitalarkivet, Lillehammer, 1862.
- [298] «Lillehammer byfogd og byskriver, SAH/TING-040/J/Ja/Jaa/L0001: Skifteprotokoll, 1844-1869,» Digitalarkivet, Lillehammer, 1862.
- [299] «Byen,» Stiftelsen Lillehammer Museum, 2024. [Internett]. Available: <https://lillehammermuseum.no/content/download/9284/file/Byen.doc?version=2>. [Funnet 25 februar 2024].
- [300] «Da der blev solgt avladsbrev for 2 og 4 skilling i Lillehammer-distriktet,» *Lillehammer Tilskuer*, p. 1, 27 april 1927.
- [301] «Forsvundne Bøker,» *Morgenbladet*, p. 8, 12 november 1927.
- [302] «Gudbrandsdalen fogderi, Passjournaler, nr. 4: 1846-1859,» Digitalarkivet, Lillehammer, 1847.
- [303] «Gudbrandsdalen fogderi, Passjournaler, nr. 4: 1846-1859,» Digitalarkivet, Lillehammer, 1847.
- [304] «Hedemarken fogderi, Passjournaler, nr. 2: 1837-1843,» Digitalarkivet, Hamar, 1847.
- [305] «Hedemarken fogderi, Passjournaler, nr. 3: 1843-1850,» Digitalarkivet, Hamar, 1849.
- [306] «Hedemarken fogderi, Skatter, Tingjournaler, nr. 4: 1897-1902 med passjournal 1850-1874,» Digitalarkivet, Hamar, 1852.
- [307] «Talvik sokneprestkontor, SATØ/S-1337/H/Ha/L0006kirke: Ministerialbok nr. 6, 1799-1812,» Digitalarkivet, Alta, 1811.
- [308] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814,» Digitalarkivet, Trondheim, 1810.
- [309] «Norsk Forfatter-Lexikon 1814-1880,» Den Norske Forlagsforening, 1892.
- [310] «Samling af Erindrings-Blade henlagte paa Storthingsmand og Sorenskriver Ingelbrecht Knudssøns syttenaarige Grav,» Trykt paa Udgiverens Forlag hos Guldberg og Dzwonkowski, Oslo, 1843.

- [311] «Aker prestekontor kirkebøker, SAO/A-10861/G/L0006: Klokkerbok nr. 6, 1830-1838,» Digitalarkivet, Aker, 1838.
- [312] «RA, Folketelling 1865 for 0301 Kristiania kjøpstad, 1865,» Digitalarkivet, Oslo, 1865.
- [313] «Oslo domkirke Kirkebøker, SAO/A-10752/F/Fa/L0013: Ministerialbok nr. 13, 1844-1864,» Digitalarkivet, Oslo, 1845.
- [314] «Skattemanntall 1845 Christiania,» Oslo Byarkiv, Oslo, 1845.
- [315] «Jakob prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10850/F/Fa/L0002: Ministerialbok nr. 2, 1875-1879,» Digitalarkivet, Oslo, 1877.
- [316] «Talvik sokneprestkontor, SATØ/S-1337/H/Ha/L0006kirke: Ministerialbok nr. 6, 1799-1812,» Digitalarkivet, Alta, 1811.
- [317] «Ministerialbok for Talvik prestegjeld 1813-1821 (2013P),» Digitalarkivet, Alta, 1815.
- [318] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Møre og Romsdal, SAT/A-1454/558/L0687: Ministerialbok nr. 558A01, 1798-1818,» Digitalarkivet, Molde, 1816.
- [319] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Møre og Romsdal, SAT/A-1454/558/L0687: Ministerialbok nr. 558A01, 1798-1818,» Digitalarkivet, Molde, 1816.
- [320] «Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Møre og Romsdal, SAT/A-1454/558/L0688: Ministerialbok nr. 558A02, 1818-1843,» Digitalarkivet, Molde, 1818.
- [321] «Gamle Aker prestekontor Kirkebøker, SAO/A-10617a/F/L0002: Ministerialbok nr. 2, 1864-1872,» Digitalarkivet, Oslo, 1870.
- [322] «Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3L/L0001: Dødsanmeldelsesprotokoll, 1823-1870,» Digitalarkivet, Trondheim, 1826.
- [323] «Ingelbrecht Knudssøn,» Store Norske Leksikon, 2005. [Internett]. Available: https://nbl.snl.no/Ingelbrecht_Knudss%C3%B8n. [Funnet 26 februar 2024].
- [324] «Ingelbrecht Knudssøn,» Wikipedia, 7 april 2023. [Internett]. Available: https://no.wikipedia.org/wiki/Ingelbrecht_Knudss%C3%B8n. [Funnet 26 februar 2024].
- [325] «Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3B/L0001: Skiftebehandlingsprotokoll (u/ register) U, 1816-1828,» Digitalarkivet, Trondheim, 1826.
- [326] «Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3B/L0001: Skiftebehandlingsprotokoll (u/ register) U, 1816-1828,» Digitalarkivet, Trondheim, 1826.
- [327] «Byneset Bygdebok bind 3,» Byneset historielag, Byneset, 2003.
- [328] «Hornemans samlinger, SAT/PA-X/B/L0002: Bi - Bø, 1600-1886,» Digitalarkivet, <https://www.digitalarkivet.no/sa20130318005734>.

- [329] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814,» Digitalarkivet, Trondheim, 1780.
- [330] «Oslo skifterett, SAO/A-10383/G/Ga/Gaa/L0004: Dødsfallsprotokoll, 1846-1853,» Digitalarkivet, Oslo, 1847.
- [331] «Oslo domkirke Kirkebøker, SAO/A-10752/F/Fa/L0025: Ministerialbok nr. 25, 1847-1867,» Digitalarkivet, Oslo, 1847.
- [332] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0035: Ministerialbok nr. 601A03, 1713-1728,» Digitalarkivet, Trondheim, 1726.
- [333] «Mattis/Mathias Jacobsen Borch,» [Internett]. Available: <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=I44311&tree=1#cite2>. [Funnet 10 mars 2024].
- [334] «RA, Folketelling 1801 for 1601 Trondheim kjøpstad, 1801, s. 31b-32a,» Digitalarkivet, Trondheim, 1801.
- [335] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0103: Ministerialbok nr. 602A01, 1732-1774,» Digitalarkivet, Trondheim, 1764.
- [336] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0103: Ministerialbok nr. 602A01, 1732-1774,» Digitalarkivet, Trondheim, 1765.
- [337] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0103: Ministerialbok nr. 602A01, 1732-1774,» Digitalarkivet, Trondheim, 1676.
- [338] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0103: Ministerialbok nr. 602A01, 1732-1774,» Digitalarkivet, Trondheim, 1768.
- [339] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0103: Ministerialbok nr. 602A01, 1732-1774,» Digitalarkivet, Trondheim, 1770.
- [340] «RA, Folketelling 1801 for 1601 Trondheim kjøpstad, 1801, s. 94b-95a,» Digitalarkivet, Trondheim, 1801.
- [341] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0103: Ministerialbok nr. 602A01, 1732-1774,» Digitalarkivet, Trondheim, 1771.
- [342] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814,» Digitalarkivet, Trondheim, 1774.
- [343] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/602/L0104: Ministerialbok nr. 602A02, 1774-1814,» Digitalarkivet, Trondheim, 1776.
- [344] «RA, Folketelling 1801 for 1601 Trondheim kjøpstad, 1801, s. 91b-92a,» Digitalarkivet, Trondheim, 1801.
- [345] «Store norsle leksikon,» [Internett]. Available: <https://snl.no/supplikk>. [Funnet 10 mars 2024].
- [346] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0033: Ministerialbok nr. 601A01, 1679-1728,» Digitalarkivet, Trondheim, 1726.

- [347] O. Borch, «[#76881] Oluf Olsen Lange - Nordlandshandler 1736,» 18 mars 2010. [Internett]. Available: <https://forum.arkivverket.no/topic/162223-76881-oluf-olsen-lange-nordlandshandler-1736/>. [Funnet 10 mars 2024].
- [348] «Helgeland sorenskriveri, SAT/A-0004/3, 1686-1746,» Digitalarkivet, Elsfjord, Hemnes, 1689.
- [349] E. Nordli, Gård og slekt i Hemnes, Hemnes kommune, 1992, p. 86.
- [350] «Helgeland sorenskriveri, SAT/A-0004/3, 1686-1746,» Digitalarkivet, Hemnes, 1715.
- [351] «Adrian Jacobsen Falck, offiser og jekteskipper,» Hitterslekt, [Internett]. Available: <https://hitterslekt.no/getperson.php?personID=I58172&tree=1>. [Funnet 10 mars 2024].
- [352] A. Edvardsen, «Adrian Jacobsen Falch, Neppelberg, tidl. Nesna komune,» Arkivverket, 28 juni 2019. [Internett]. Available: <https://forum.arkivverket.no/topic/235263-adrian-jacobsen-falch-neppelberg-tidl-nesna-komune/>. [Funnet 10 mars 2024].
- [353] A. Edvardsen, «[#22476] Adrian Jacobsen Falch,» Arkivverket, 20 juni 2004. [Internett]. Available: <https://forum.arkivverket.no/topic/108189-22476-adrian-jacobsen-falch/>. [Funnet 10 mars 2024].
- [354] «RA, Sogneprestenes manntall 1664-1666, nr. 35: Helgeland prosti og Salten prosti, 1664-1666,» Digitalarkivet, Helgeland, 1666.
- [355] «Skattematrikkelen 1647. 16: Nordland fylke,» Universitetsforlaget, 1978.
- [356] «Preben von Ahnens felttog til Nasa,» Wikipedia, 2023. [Internett]. Available: https://no.wikipedia.org/wiki/Preben_von_Ahnens_felttog_til_Nasa. [Funnet 20 mars 2024].
- [357] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/601/L0045: Ministerialbok nr. 601A13, 1821-1831,» Digitalarkivet, Trondheim, 1828.
- [358] «Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3L/L0001: Dødsanmeldelsesprotokoll, 1823-1870,» Digitalarkivet, Trondheim, 1828.
- [359] T. Ødegaard, Interviewee, *Epost fra Torgunn Ødegaard*. [Intervju]. 3 desember 2006.
- [360] Adresseavisen, «Terje Karlsen bisettelse,» Trondheim, 1977.
- [361] Arbeideravisa, «Magnhild Georga Knudsen dødsannonse,» Trondheim, 1960.
- [362] «Handelsstedet på Nord-Dyrøya,» Digitalmuseum, 1910.
- [363] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/668/L0802: Ministerialbok nr. 668A02, 1776-1799,» Orkdal, 1798.
- [364] «Folketellingen 1865 for Hitra,» Frøya, 1865.
- [365] «Sesongåpning Ytterøy Bygdetun,» *Blad-Grønt*, pp. 11, 22, juni 2003.

- [366] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Nord-Trøndelag, SAT/A-1458/722/L0216: Ministerialbok nr. 722A03, 1756-1816,» Mosvik, Ytterøy, 1802.
- [367] Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1696-1733 (0520P), Ringeby: Digitalarkivet, 1706.
- [368] Ringeby prestekontor, SAH/PREST-082/H/Ha/Haa/L0001: Ministerialbok nr. 1, 1696-1733, Ringeby: Digitalarkivet, 1706.
- [369] Ministerialbok for Ringeby prestegjeld 1696-1733 (0520P), Ringeby: Digitalarkivet, 1713.
- [370] «Trondheim byfogd, SAT/A-0003/1/3/3B/L0001: Skiftebehandlingsprotokoll (u/ register) U, 1816-1828,» Digitalarkivet, Trondheim, 1826.
- [371] «Oslo politidistrikt, SAO/A-10085/E/Ee/Eei/L0006: Journal over ankomne og anmeldte reisende, 1833-1839,» Digitalarkivet, Oslo, 1838.
- [372] «Oslo politidistrikt, SAO/A-10085/E/Ee/Eei/L0006: Journal over ankomne og anmeldte reisende, 1833-1839,» Digitalarkivet, Oslo, 1837.
- [373] «Ministerialprotokoller, klokkebøker og fødselsregistre - Sør-Trøndelag, SAT/A-1456/634/L0526: Ministerialbok nr. 634A02, 1775-1818,» Digitalarkivet, Frøya, 1809.
- [374] «RA, Folketelling 1801 for 1617P Hitra prestegjeld, 1801, s. 688b-689a,» Digitalarkivet, Hitra, 1801.
- [375] «RA, Folketelling 1865 for 1722P Ytterøy prestegjeld, 1865,» Digitalarkivet, Ytterøy, 1865.